

**Riksdagens
bankfullmäktiges
berättelse
2024**

Helsingfors 2025

B 19/2025 rd

**RIKSDAGENS
BANKFULLMÄKTIGES BERÄTTELSE
2024**

*

Till riksdagen

Helsingfors 2025

ISSN 1796-9808 (webbpublikation)

Riksdagens
bankfullmäktiges berättelse

2024

Innehåll

Förord.....	4
Del 1. Finlands Bank 2024.....	6
1.1 Finlands Banks uppgifter, bankfullmäktiges ställning och sammansättning samt Finlands Banks förvaltning.....	6
Finlands Banks uppgifter och bankfullmäktiges ställning.....	6
Bankfullmäktiges sammansättning 2024.....	6
Finlands Banks förvaltning.....	7
1.2 Europeiska centralbankens penningpolitik och omvärld.....	9
Penningpolitikens mål och verktyg.....	9
Den makroekonomiska omvärlden.....	10
Den penningpolitiska hållningen 2024.....	13
1.3 Finlands Banks verksamhet 2024.....	14
Beredning och genomförande av penningpolitiken.....	14
Finansiell stabilitet.....	15
Tillgångsförvaltning.....	16
Pengar och betalningar.....	19
Övrig verksamhet.....	20
1.4 Ärenden som behandlats i bankfullmäktige.....	21
Finlands Banks bokslut för 2024 och revision.....	21
Fastställande av resultaträkning och balansräkning samt åtgärder gällande resultatet.....	23
Andra ärenden som behandlades.....	23
Del 2. Finansinspektionen under 2024.....	24
2.1 Finansinspektionens uppgifter, bankfullmäktiges ställning och Finansinspektionens förvaltning.....	24
Finansinspektionens uppgifter och bankfullmäktiges ställning.....	24
Finansinspektionens förvaltning.....	24
2.2 Finansinspektionens verksamhet 2024.....	25
Finansinspektionens mål och måluppfyllelse 2024.....	26
Bedömning av förändringar i tillsynen och tillsynsavgifter 2025.....	29
2.3 Handlagda ärenden och bankfullmäktiges bedömning av dem.....	29
Bankfullmäktiges bedömning av föregående år och Finansinspektionens åtgärder med anledning av den.....	29
Andra ärenden som behandlades.....	33

Bankfullmäktiges bedömning av Finansinspektionens verksamhet 2024.....	33
Del 3. Särskilda teman.....	35
Finlands Bank ökade valutareserven för att stärka beredskapen	35
Risktåligheten i banksektorn i Finland fortsatt stark – riskerna i den instabila omvärlden framhäver betydelsen av tillräckliga riskbuffertar	43
Vad säger det nya positiva kreditupplysningsregistret om de finländska hushållens skuldsättning?	46
Sammanfattning av hur penningpolitiken lyckats dämpa inflationen.....	50
Bilaga 1. Finlands Banks bokslut för 2024	56

Förord

Centralbankens främsta uppgift är att upprätthålla prisstabilitet. Eurosystemets mål är i enlighet med strategin, reviderad 2021, att inflationen i euroområdet ska vara 2 procent på medellång sikt.

I början av 2024 var inflationen fortfarande något högre än målet på 2 procent. Den ekonomiska tillväxten i euroområdet var långsam, och pris- och löneutvecklingen började totalt sett allt tydligare peka på att inflationen saktar in på medellång sikt. Penningpolitiken var fortfarande restriktiv och det växande arbetskraftsutbudet höll lönetrycket under kontroll.

Europeiska centralbanken (ECB) inledde räntesänkningarna i juni 2024 efter att ha hållit den viktigaste styrräntan, dvs. inlåningsräntan, på 4 procent allt sedan september föregående år. ECB sänkte styrräntan, som används för att reglera stramheten i penningpolitiken, fyra gånger med sammanlagt en procentenhet till 3,00 procent under 2024. ECB:s sänkningar av inlåningsräntan fick snabbt och fullt genomslag på penningmarknaden. Samtidigt som penningpolitiska lättnader infördes genom sänkning av styrräntorna, tilläts också ECB:s balansräkning krympa.

Inflationen i euroområdet närmade sig målet under 2024. Den minskade från 2,8 procent i januari till 2,4 procent i december på grund av sjunkande energipriser, den tidigare åtstramningen av penningpolitiken och den dämpade efterfrågan. De långsiktiga inflationsförväntningarna har legat nära ECB:s inflationsmål på 2 procent.

Trots reduktionen av balansräkningen syns den likviditet som skapas genom köpprogram och refinansieringstransaktioner fortfarande som centralbanksinlåning på skuldsidan i Finlands Banks balansräkning. Eurosystemet fastställer räntan på centralbanksinlåningen från affärsbanker på penningpolitiska grunder. Ränteändringar har en direkt inverkan på Finlands Banks räntekostnader. Räntan på de penningpolitiska fordringarna är däremot i regel fast. Finlands Banks räntenetto sjunker följaktligen om räntan på centralbanksinlåningen stiger.

På grund av denna strukturella ränterisk i balansräkningen och de höjningar av styrräntan som genomfördes före granskningsperioden var Finlands Banks verksamhetsresultat för 2024 negativt. Finlands Banks reserveringar under tidigare år räcker dock till för att täcka såväl 2024 års förlust och de förluster som beräknas uppstå under kommande åren, om de nuvarande ränteförväntningarna realiserar.

Den här berättelsen är bankfullmäktiges årliga berättelse till riksdagen enligt 11 § 1 mom. 4 punkten i lagen om Finlands Bank (214/1998). Berättelsen bygger delvis på Finlands Banks årsberättelse, Finansinspektionens verksamhetsberättelse och en berättelse till bankfullmäktige från direktionen för Finansinspektionen.

Bankfullmäktiges berättelse till riksdagen för 2024 innehåller en del om Finlands Banks verksamhet och förvaltning (del 1) och en del om Finansinspektionens verksamhet och förvaltning (del 2) under året. Tredje delen av berättelsen innehåller fyra artiklar om särskilda teman, skrivna av experter från Finlands Bank. Berättelsen

är komprimerad jämfört med året innan för att de viktigaste delarna i den ska nå läsaren bättre.

De statistiska siffrorna i berättelsen baserar sig på de uppgifter som fanns tillgängliga i mars 2025.

Del 1. Finlands Bank 2024

I den här delen återges verksamheten vid Finlands Bank och penningpolitiken i euroområdet under 2024. Fokus ligger på bankfullmäktiges verksamhet och de frågor som är centrala ur dess perspektiv. Finlands Banks verksamhet under året beskrivs mer detaljerat i webbpublikationen *Finlands Banks årsberättelse 2024*.¹

1.1 Finlands Banks uppgifter, bankfullmäktiges ställning och sammansättning samt Finlands Banks förvaltning

Finlands Banks uppgifter och bankfullmäktiges ställning

Finlands Bank är en offentligrättslig inrättning som står under riksdagens garanti och vård. Dess ställning definieras i grundlagen. Bankens verksamhet regleras av stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken samt lagen om Finlands Bank.

Som nationell centralbank och som en del av Europeiska centralbankssystemet (ECBS) är Finlands Banks primära mål att upprätthålla prisstabilitet. Den ska medverka i den penningpolitiska beredningen och genomföra den penningpolitik som fastställts av ECB-rådet. Finlands Bank ska också främja ett stabilt och effektivt betalnings- och finanssystem samt skapa förutsättningar för stabil ekonomisk tillväxt och god sysselsättning. I verksamheten ingår också operativa centralbanksuppgifter som att ha hand om bankernas betalningssystem och borga för tillgången till kontanter och att se till att de är äkta. Dessutom ska banken sörja för att det sammanställs och offentliggörs statistik som behövs för ECB:s verksamhet.

Finlands Bank övervakas av bankfullmäktige, som består av nio riksdagsvalda ledamöter. Bankfullmäktiges uppgifter delas in i tre områden: övervakning, centrala förvaltningsuppdrag och andra uppgifter. Bankfullmäktige lämnar årligen en berättelse till riksdagen om Finlands Banks verksamhet och förvaltning och om de viktigaste ärenden som fullmäktige har behandlat. Dessutom kan bankfullmäktige vid behov lämna riksdagen berättelser om genomförandet av den monetära politiken och Finlands Banks övriga verksamhet.

Bankfullmäktiges sammansättning 2024

Vid ingången av 2024 bestod bankfullmäktige av följande riksdagsledamöter:

Heikkinen, Janne

Kiuru, Krista

Kulmuni, Katri

Lindtman, Antti

¹ Se <https://arsberattelse.finlandsbank.fi/>.

Marttinen, Matias

Puisto, Sakari

Reijonen, Minna

Vähämäki, Ville

Zyskowicz, Ben

Ordförande var *Antti Lindtman* och vice ordförande *Matias Marttinen*. Tredje medlem i arbetsdelegationen var *Ville Vähämäki* och extra medlem *Katri Kulmuni*.

Efter Katri Kulmunis avgång valdes *Annika Saarikko* till ny medlem i bankfullmäktige vid riksdagens fyllnadssval den 4 september 2024. Saarikko valdes i stället för Kulmuni till extra medlem i arbetsdelegationen vid bankfullmäktiges sammanträde den 5 september 2024.

Sekreterare i bankfullmäktige är ekonomie doktor *Kimmo Virolainen* (med undantag av perioden 23.9.2023–30.1.2024) samt juris magister *Anne Hedman*. När Kimmo Virolainen var ställföreträdande direktionsmedlem 23.9.2023–30.1.2024 var ekonomie magister *Mika Pösö* sekreterare i bankfullmäktige.

Rådgivare för bankfullmäktige var politices doktor *Roope Uusitalo*.

Finlands Banks förvaltning

Finlands Bank leds av en direktion som består av dess ordförande, dvs. bankens chefdirektör, och två andra medlemmar. Direktionen har hand om Finlands Banks uppgifter och förvaltning, om inte något annat föreskrivs i lag. Finlands Bank är indelad i avdelningar enligt följande: avdelningen för penningpolitik och forskning, avdelningen för finansmarknad och statistik, avdelningen för marknadsoperationer, betalningssystemsavdelningen, ledningssekretariatet, administrativa avdelningen, dataavdelningen och internrevisionen. Finlands Bank är enligt sin vision en inflytelserik och respekterad centralbank, som upprätthåller prisstabilitet och finansiell stabilitet under alla förhållanden med medborgarnas välfärd som mål. I slutet av 2024 hade Finlands Bank 375 anställda.

Ordförande för direktionen är *Olli Rehn* och vice ordförande är *Marja Nykänen*. Tredje medlem i direktionen är *Tuomas Välimäki*.

Direktionsordförande Olli Rehns första sjuåriga mandatperiod började den 12 juli 2018 och löper ut den 11 juli 2025. Bankfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde den 18 oktober 2024 att ansökningsförfarandet för tillsättning av tjänsten som direktionsordförande ska inledas. Efter ansökningsförfarandet beslutade bankfullmäktige den 14 februari 2025 föreslå att Finlands Banks nuvarande direktionsordförande, filosofie doktor (D.Phil.) Olli Rehn, utnämns till tjänsten.

Republikens president Alexander Stubb utnämnde den 14 mars 2025 Rehn till ordförande för Finlands Banks direktion från och med den 12 juli 2025.

Sekreterare för direktionen är *Elisa Newby*, avdelningschef för ledningssekretariatet.

Enligt direktionens arbetsfördelning var ansvarsområdena följande:

Direktionens ordförande Olli Rehn

- beredning av penningpolitiken
- utövande av ekonomiskt-politiskt inflytande i Finland
- extern kommunikation
- internationella ärenden
- internrevision

Direktionens vice ordförande Marja Nykänen

- finansmarknadsfrågor
- makrotillsynspolitik
- statistik
- juridiska frågor
- ekonomi- och personalförvaltning
- säkerhets- och fastighetsfrågor
- hantering av risker i investeringsverksamheten och penningpolitiken
- den finansiella stabilitetsprocessen
- verksamheten i pensionsfondens ledningsgrupp

Direktionsmedlem Tuomas Välimäki

- genomförande av penningpolitiken
- förvaltning av finansiella tillgångar
- betalningssystem och penningförvaltning
- dataadministration
- utvecklingen av den digitala euron
- forskningsverksamhet och forskningsinstitutet för tillväxtmarknader (BOFIT)

Direktionens ordförande Olli Rehn var tjänstledig 23 september 2023–30 januari 2024. Tjänstledigheten hade beviljats av bankfullmäktige. Under denna tid sköttes uppdraget som ordförande av direktionens vice ordförande Marja Nykänen. Enligt det ställföreträdararrangemang för direktionsmedlemmarna som bankfullmäktige beslutat om var direktionens rådgivare Kimmo Virolainen ställföreträdande direktionsmedlem under Rehns tjänstledighet. Olli Rehn utnämnde Tuomas Välimäki till sin ställföreträdare i ECB-rådet.

1.2 Europeiska centralbankens penningpolitik och omvärld

Penningpolitikens mål och verktyg

Det primära målet för Europeiska centralbanken är att upprätthålla prisstabiliteten. Enligt ECB-rådets definition innebär detta att den årliga konsumentprisökningen ska vara i genomsnitt två procent på medellång sikt. Förutsatt att prisstabiliteten inte äventyras kan ECB också stödja andra mål för den ekonomiska politiken inom EU, såsom en balanserad ekonomisk tillväxt, god sysselsättningsutveckling och bekämpning av klimatförändringen.

Centralbanken påverkar genom penningpolitiken de korta marknadsräntorna och inflationsförväntningarna. Realräntan, det vill säga skillnaden mellan nominell ränta och förväntad inflation, inverkar på företagens investeringsbeslut, hushållens konsumtionsbeslut och den makroekonomiska utvecklingen.

Eurosystemet genomför penningpolitiken genom ett styrsystem som omfattar marknadsoperationer, stående faciliteter och kassakrav. Efter den globala finanskrisen 2007–2010 har dessutom extraordinära åtgärder använts, såsom köpprogram för värdepapper och vägledning om framtida penningpolitiska åtgärder. Målet med åtgärderna har varit att lätta upp penningpolitiken, trygga banksystemets tillgång till likviditet, säkerställa den penningpolitiska transmissionsmekanismens funktion och garantera finansiell stabilitet.

Marknadsoperationer har traditionellt haft en central betydelse för styrningen av marknadsräntorna, hanteringen av centralbankspengar som affärsbankerna har tillgång till, det vill säga likviditetshanteringen, och kommunikationen om den penningpolitiska inriktningen. Vid likviderande marknadsoperationer kan motparterna anhålla om kredit från centralbanken mot säkerheter och vid likviditetsindragande transaktioner kan de låna in sitt likviditetsöverskott i centralbanken.

Bankerna har tillgång till utlåningsfaciliteten om de vill låna pengar inom Eurosystemet. Bankerna kan utnyttja inlåningsfaciliteten genom inlåning över natten hos centralbanken. Till följd av den globala finanskrisen och banksektorns stora överskottslikviditet har Eurosystemets ränta för inlåning över natten blivit det viktigaste instrumentet för att styra de korta marknadsräntorna.

Alla banker i euroområdet omfattas av kassakrav. De måste alltså deponera en viss del av sin inlåning hos den nationella centralbanken i det land där de är belägna. Justeringar av kassakravets storlek påverkar den strukturella efterfrågan på centralbankspengar: ju större kassakrav, desto större är motparternas behov av centralbankspengar för att uppfylla kravet.

Eurosystemets program för köp av värdepapper har efter den globala finanskrisen kompletterat räntepolitiken, särskilt när styrräntorna legat på noll eller varit negativa. Inom ramen för sina köpprogram har Eurosystemet köpt statsobligationer, säkerställda bankobligationer, värdepapper med bakomliggande tillgångar och företagsobligationer.

Det operativa styrsystemet för genomförande av penningpolitiken sågs över 2024. Genomförandet anpassas till en omvärld där banksystemets rikliga likviditet håller på att normaliseras. Den inlåningsränta som ECB betalar till bankerna kommer även i fortsättningen att styra de korta penningmarknadsräntorna. Räntedifferensen mellan räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna och inlåningsräntan reducerades från 0,50 procentenheter till 0,15 procentenheter. Utöver de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna som genomförs varje vecka och de långfristiga refinansieringstransaktionerna med en löptid på tre månader kompletteras marknadsoperationerna framöver med strukturella kredittransaktioner och strukturella värdepappersköp.

I fråga om köpprogrammen tar Eurosystemet sedan oktober 2022 hänsyn till klimatriskerna i genomförandet av penningpolitiken. Eurosystemets ambition är att successivt minska koldioxidutsläppen från innehaven av penningpolitiska företagsobligationer i enlighet med målen i Paris klimatavtal. Som ett led i översynen av det operativa styrsystemet för genomförande av penningpolitiken inleds under 2025 ett planeringsarbete för integrering av klimathänsyn. Klimatplaneringen gäller inte bara innehav inom köpprogram utan också mer allmänt genomförandet av penningpolitiken, bland annat i anknytning till den strukturella portföljen av värdepapper. Under 2024 fortsatte beredningsarbetet för att också väga in klimatrisker i Eurosystemets ramverk för säkerheter.

Den makroekonomiska omvärlden

Geopolitiska spänningar fortsatte att prägla den penningpolitiska och ekonomisk-politiska omvärlden under 2024. Rysslands olagliga och utdragna anfallskrig i Ukraina orsakade betydande ekonomisk och politisk osäkerhet särskilt i euroområdet men också globalt. Även situationen i Mellanöstern var fortsatt farlig på många sätt.

Den ekonomiska tillväxten i euroområdet var fortsatt långsam 2024 (diagram 1). Till följd av höga energipriser och en svag inhemsk efterfrågan ökade industriproduktionen endast svagt. Geopolitiska risker och den svaga globala ekonomiska utvecklingen, särskilt i Kina, försämrade exportutsikterna. Under 2024 minskade Finlands bruttonationalprodukt från året innan. Även om den avtagande inflationen och de sjunkande räntorna bidrog till att stödja investeringar och konsumtion, visade dessa ännu inte några tecken på en förbättring. Den privata konsumtionen krympte på grund av det svaga förtroendet och den ogynnsamma utvecklingen på arbetsmarknaden. Utvecklingen av de privata investeringarna i Finland var också fortfarande ogynnsam. Särskilt bostadsbyggandet mötte stora svårigheter.

Centralbankernas åtgärder för att dämpa inflationen hade önskad effekt 2024. I takt med att inflationstrycket lättade minskade flera centralbanker gradvis restriktiviteten i penningpolitiken. Till avmattningen i inflationen i euroområdet bidrog energiprisfallet och den avstannade ökningen i livsmedelspriserna. Den underliggande inflationen rensad för energi- och livsmedelspriser var under 2024 snabbare än den totala

inflationen i euroområdet. Årsinflationen låg på 2,4 procent och den underliggande inflationen på 2,8 procent (diagram 2).

Europeiska centralbanken (ECB) började sänka räntorna i juni 2024 och sänkte under året sin viktigaste styrränta, inlåningsräntan, fyra gånger, med sammanlagt 1,0 procentenhet (diagram 3). I synnerhet de korta marknadsräntorna, bl.a. Euribor, sjönk också tydligt. Under 2024 sjönk 12 månaders Euribor med en procentenhet och stannade vid årets slut på 2,5 procent. Räntan på Tysklands tioåriga statsobligationer var som högst i slutet av maj, nära 2,7 procent, men stannade i slutet av året på cirka 2,4 procent (diagram 4). Ränteskillnaden mellan Finlands och Tysklands tioåriga statsobligationer var stabil under året och sjönk rentav mot slutet av året till cirka 0,4 procentenheter.

Antalet bostadsköp i Finland var klart mindre än vanligt ännu under första halvåret 2024, men i och med att räntorna på bostadslån sjönk började bostadsmarknaden återhämta sig stegvis mot slutet av året och nedgången i priserna på bostäder planade ut (diagram 5–7). Under 2024 sjönk priserna på gamla aktielägenheter i genomsnitt bara cirka 3 procent jämfört med året innan. Räntorna på finansinstitutens nya företagslån sjönk också klart 2024, men efterfrågan på lånen var fortsatt dämpad (diagram 8–10).

Diagram 1. Totalproduktion

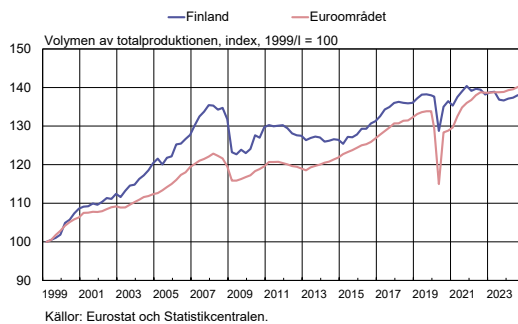

Diagram 2. Inflation

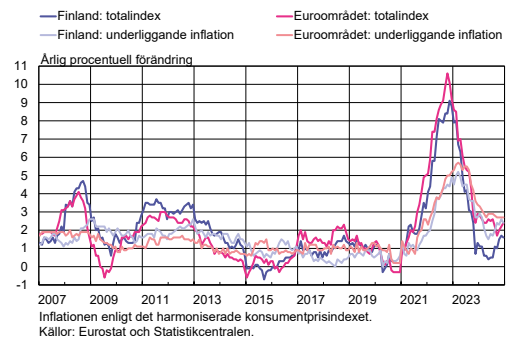

Diagram 3. Penningpolitiska räntor

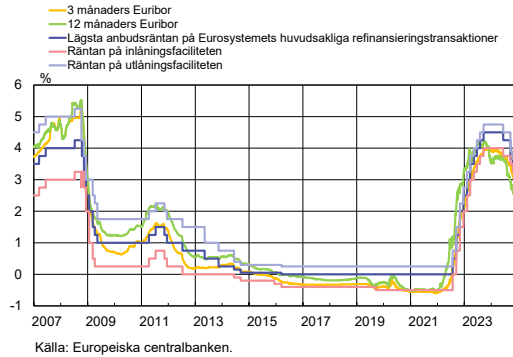

Diagram 4. Räntan på tioåriga statsobligationer

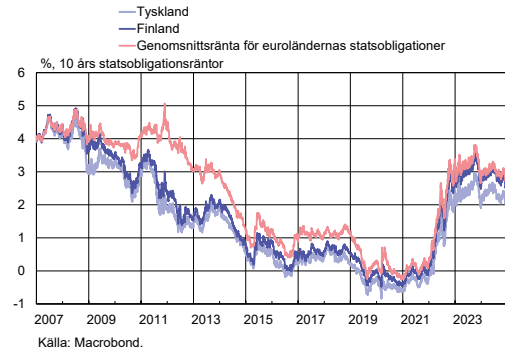

Diagram 5. Bostadspriser i Finland och i euroområdet

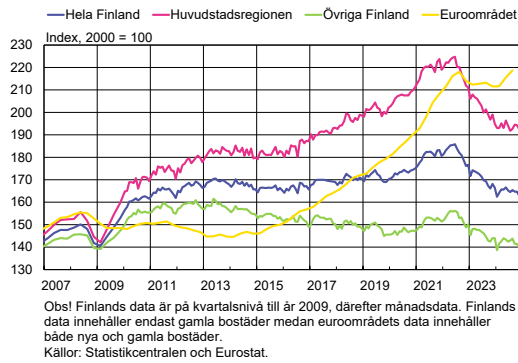

Diagram 6. Årlig förändring i bolänestocken

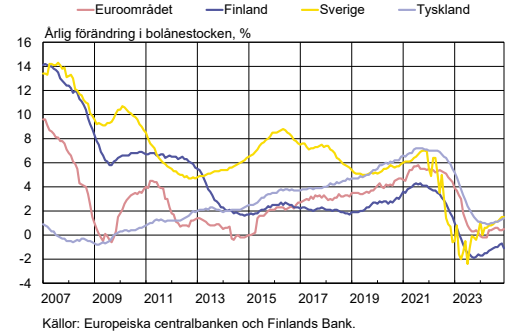

Diagram 7. Räntor på nya bostadslån

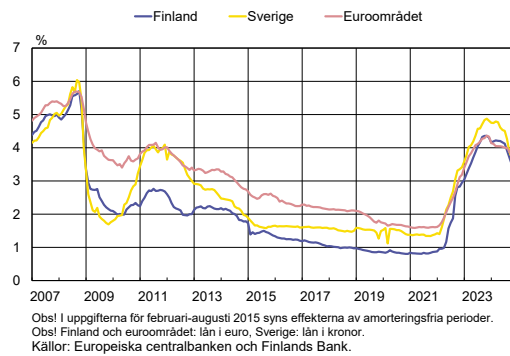

Diagram 8. Årlig förändring i utlåning till företag

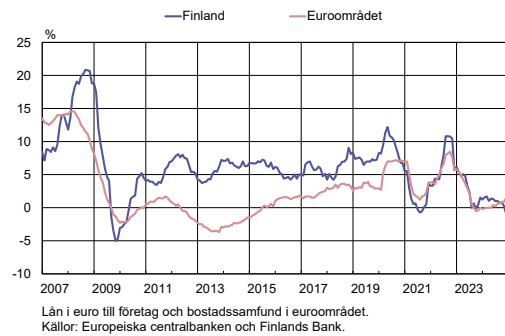

Diagram 9. Räntor på lån till företag (lånestock)

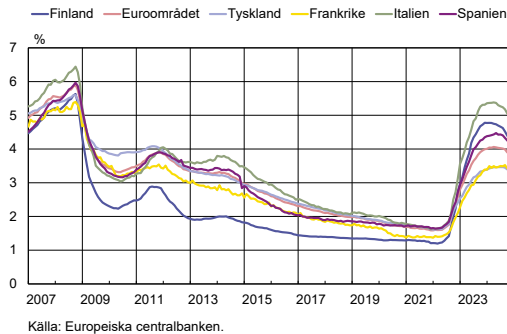
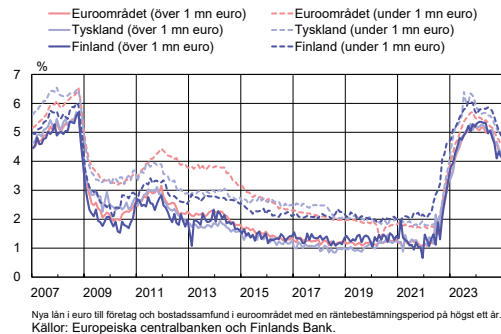

Diagram 10. Räntor på nya lån till företag

Den penningpolitiska hållningen 2024

I början av 2024 var inflationen fortfarande något högre än målet på 2 procent. Den ekonomiska tillväxten i euroområdet var långsam, och pris- och löneutvecklingen började totalt sett allt tydligare peka på att inflationen saktar in på medellång sikt. Penningpolitiken var fortfarande restriktiv och det växande arbetskraftsutbudet höll lönetrycket under kontroll. Europeiska centralbankens (ECB) penningpolitiska beslut fokuserade på att stabilisera inflationen på 2-procentsmålet på medellång sikt.

ECB inledde räntesänkningarna i juni 2024 efter att tidigare ha hållit den viktigaste styrräntan, dvs. inlåningsräntan, på 4 procent allt sedan september föregående år. ECB sänkte styrräntan, som används för att reglera stramheten i penningpolitiken, med 0,25 procentenheter fyra gånger, till 3,00 procent. Sänkningarna gjordes i juni, september, oktober och december, och var sammanlagt alltså en (1) procentenhet. Refinansieringsräntan sjönk från 4,50 procent till 3,15 procent och räntan på utlåningsfaciliteten från 4,75 procent till 3,40 procent. ECB:s sänkningar av inlåningsräntan fick snabbt och fullt genomslag på penningmarknaden. Samtidigt som penningpolitiska lättnader infördes genom sänkning av styrräntorna, tilläts också ECB:s balansräkning krympa.

Inflationen i euroområdet närmade sig målet under 2024. Den minskade från 2,8 procent i januari till 2,4 procent i december på grund av sjunkande energipriser, den tidigare åtstramningen av penningpolitiken och den dämpade efterfrågan. De långsiktiga inflationsförväntningarna har legat nära ECB:s inflationsmål på 2 procent.

ECB:s balansräkning började minska 2023 och minskningen fortsatte under 2024. Balansräkningen tilläts krympa både genom förfall av värdepapper som förvärvats inom köpprogrammen och genom förfall av långfristiga riktade refinansieringstransaktioner. ECB har dock inte genomfört någon aktiv kvantitativ åtstramning, och har således inte sålt värdepapper förvärvade inom köpprogrammen före förfall.

Återinvesteringarna av värdepappersinnehav minskade ytterligare under 2024 i linje med det tidigare beslutet. Återinvesteringarna inom ramen för programmet för köp av tillgångar upphörde redan 2023. Kapitalet från förfallande värdepapper inom ramen för köpprogrammet med anledning av pandemin återinvesterades till fullo under första halvåret 2024 och från och med juli fick innehaven krympa med 7,5 miljarder euro per månad i genomsnitt. Återinvesteringarna av värdepappersinnehav inom de penningpolitiska köpprogrammen upphörde helt vid slutet av året.

Utöver de förfallande innehaven inom köpprogrammen bidrog särskilt förfallet av riktade långfristiga TLTRO-krediter under 2024 till att balansräkningen minskade. Den senaste TLTRO-refinansieringstransaktionen ägde rum 2021 och förföll den 18 december 2024. Bankerna har också återbetalat dessa krediter i förtid.

På Eurosystemnivå ökade bankernas efterfrågan på tilldelning vid de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna med en veckas löptid och de långfristiga refinansieringstransaktionerna med tre månaders löptid något mot slutet av 2024. Bankernas deltagande i de regelbundna refinansieringstransaktionerna var dock litet både proportionellt och historiskt sett. Eurosystemets penningpolitiska krediter minskade under året från sammanlagt 410 miljarder euro till 26 miljarder euro. Refinansieringstransaktioner i dollar genomfördes under året varje vecka i enlighet med den föranmälda kalendern.

1.3 Finlands Banks verksamhet 2024

Beredning och genomförande av penningpolitiken

Beslut om euroområdet penningpolitik fattas av ECB-rådet. Rådet består av sex direktionsmedlemmar och cheferna för de nationella centralbankerna i alla euroländer, bland dem Finlands Banks chefsdirektör Olli Rehn. Direktionsmedlem Tuomas Välimäki var medlem i ECB-rådet under chefsdirektör Rehns tjänstledighet fram till den 30 januari 2024.

ECB-rådet fattar beslut om styrräntorna och de penningpolitiska verktygen, såsom programmen för köp av värdepapper, vid sina penningpolitiska sammanträden. Den penningpolitiska hållningen fastställs enligt senast tillgängliga data. Till underlag för besluten tar experter vid ECB och Eurosystemet fram analyser och prognoser om den finansiella och ekonomiska utvecklingen i euroområdet. Under året hölls åtta sammanträden i ECB-rådet.

Finlands Bank svarar för genomförandet av penningpolitiken i Finland. Bankens penningpolitiska motparter är finländska kreditinstitut och nordiska bankers filialer i Finland. De har sina centralbankskonton i Finlands Bank och de kan delta i de penningpolitiska transaktionerna genom Finlands Banks förmedling. Av motparterna krävs att de är finansiellt solida, omfattas av finansiell tillsyn och att de är kassakravspiktiga. Dessutom ska de uppfylla Finlands Banks operativa krav för godkända motparter. Finlands Banks penningpolitiska motparter var oförändrat till antalet 2024. Vid slutet av 2024 hade Finlands Bank sammanlagt 20 motparter.

Finlands Banks nya penningpolitiska krediter till motparterna minskade 2024 från 3,7 miljarder euro till cirka 300 miljoner euro. Beloppet av utestående krediter vid slutet av året var det lägsta sedan juni 2016, den senaste gången då beloppet var under en miljard euro. Nedgången i beloppet av utestående penningpolitiska krediter under 2024 förklaras av förtida återbetalningar och förfall av de sista riktade långfristiga refinansieringstransaktionerna (TLTRO). Den sista TLTRO-transaktionen förföll den 18 december 2024.

Bankernas efterfrågan vid de veckovisa huvudsakliga refinansieringstransaktionerna, de långfristiga refinansieringstransaktionerna med tre månaders löptid och refinansieringstransaktionerna i dollar var 2024 låg både i Finlands Bank och i hela Eurosystemet på grund av de rikliga överloppsreserverna i banksystemet. I takt med minskningen av de penningpolitiska krediterna krympte också beloppet av pantsatta säkerheter hos Finlands Bank ytterligare. Finlands Banks motparter pantsatte säkerheter hos centralbanken under 2024 till ett sammanlagt värde av 15 miljarder euro i genomsnitt, vilket var cirka 40 procent mindre än under 2023.

Till följd av de minskade utestående penningpolitiska krediterna och innehaven av värdepapper som förvärvats inom ramen för köpprogrammen minskade de kassakravspliktiga institutens insättningar i Finlands Bank från 115 miljarder euro till 89 miljarder euro under året. Finlands Banks andel av inlåningen i hela Eurosystemet var alltså relativt stabil och utgjorde cirka 3 procent. Motparternas inlåning bestod nästan uteslutande av inlåning över natten, på vilken räntan för Eurosystemets inlåningsfacilitet betalas.

Balansvärdet av bankens innehav av penningpolitiska värdepapper i bankens balansräkning minskade från 90 miljarder euro till 82 miljarder euro under 2024. Av detta belopp stod tillgångsköpen inom APP-programmet för 56 miljarder euro, medan tillgångsköpen inom PEPP-programmet utgjorde 26 miljarder euro. Vid slutet av september 2024 innehade Finlands Bank 27,4 procent av de finska statsobligationerna. Som störst var innehavet under första halvåret 2022, då Finlands Banks innehav var 41 procent och Europeiska centralbankens 5 procent. Finlands Bank svarar själv för riskerna i innehavet av offentliga värdepapper, medan riskerna i köpprogrammen för den privata sektorn fördelas mellan centralbankerna i Eurosystemet. Vid slutet av 2024 uppgick värdet av företagsobligationer som förvärvats inom APP-programmet till 13,6 miljarder euro i Finlands Banks balansräkning och värdet av säkerställda obligationer till 9,1 miljarder euro. Inom PEPP-programmet har dessutom en ansevärd mängd företagsobligationer förvärvats.

Finansiell stabilitet

Finlands Bank bevakar och analyserar systemriskerna i det finansiella systemet och deltar i beredningen av makrotillsynspolitiken i samråd med Finansinspektionen och finansministeriet.

I Finland får förändringarna i marknadsräntorna snabbt genomslag i låneräntorna. Tack vare de sjunkande räntorna och den långsamma ökningen av lånestocken började hushållens skuldhanteringsbörda minska 2024. Hushållen klarade därför i regel av sina lån under 2024. Antalet oreglerade lån började dock öka.

Konkurserna bland företag började öka år 2021. Under 2024 ökade antalet företag som gått i konkurs snabbt:

Företag inom byggbranschen och fastighetsfonder har fortfarande problem. Utbudet av bostäder är fortfarande stort, vilket minskar behovet att bygga nya bostäder. Den svaga bostadsmarknaden drabbade särskilt de öppna fastighetsinvesteringssfonderna, som tvingades begränsa eller avbryta inlösen från dessa fonder.

Trots den svaga ekonomiska utvecklingen minskade bankernas kreditförluster år 2024. Förlusterna för företagen inom byggbranschen påverkar inte bankernas förluster särskilt mycket, eftersom deras andel av företagslånen är liten. Bankernas kapitaltäckning stärktes tack vare små kreditförluster och ett gott räntenetto.

Tillgångsförvaltning

Finlands Banks finansiella tillgångar

Vid slutet av 2024 uppgick Finlands Banks finansiella tillgångar till cirka 15,4 miljarder euro. De finansiella tillgångarna består av valutareserven, långsiktiga investeringar och bankens guldreserv. De finansiella tillgångarna omfattar inte poster som härrör från Eurosystemets penningpolitik, såsom värdepapper som förvärvats inom ramen för köpprogrammen.

Valutareserven består av direkta och indirekta investeringar i räntebärande värdepapper i euro och andra valutor tillsammans med de särskilda dragningsrätterna (SDR, Special Drawing Rights) i Internationella valutafonden. I slutet av 2024 beslutade Finlands Bank att utöka valutareserven med cirka 2 miljarder euro till cirka 9 miljarder euro. Valutareserven utökades fram till februari 2025 genom köp av amerikanska dollar, engelska pund och japanska yen.

Samtidigt sålde Finlands Bank cirka 10 procent av sin guldreserv. Efter försäljningen utgör Finlands Banks guldinnehav cirka 44 ton. Dess marknadsvärde uppgick vid utgången av 2024 till cirka 3,5 miljarder euro. En separat artikel om dimensioneringen av valutareserven och försäljningen av guld finns i del 3 i denna berättelse.

Finlands Bank gör också långsiktiga investeringar. De långsiktiga investeringarna bestod 2024 av aktie-, fastighets-, ränte- och kontantinvesteringar. Vid utgången av året var den långsiktiga aktieportföljens storlek 3 488 miljoner euro. Investeringarna har gjorts i passiva ETF-fonder som följer ett globalt index för utvecklade ekonomier och beaktar hållbarhets- och klimatfrågor. Fastighetsportföljen är diversifierad och innehåller ett flertal stora europeiska fastighetsfonder.

Avkastningen på de finansiella tillgångarna steg betydligt jämfört med året innan. Den totala avkastningen på Finlands Banks finansiella tillgångar 2024 var 14,5 procent (585,8 miljarder euro).

Andel av Eurosystemets penningpolitiska fordringar

En del av Finlands Banks tillgångar utgörs av finansiella tillgångar men en mer betydande del består av värdepapper förvärvade av penningpolitiska skäl och lånefordringar hos bankerna till följd av de penningpolitiska transaktionerna.

Eurosystemets penningpolitiska transaktioner genomförs decentraliserat mellan medlemsstaterna och ECB, och riskerna i och intäkterna av dem fördelas till stor del mellan de nationella centralbankerna. Finlands Banks andel av Eurosystemets gemensamma penningpolitiska fordringar bestäms enligt den så kallade kapitalfördelningsnyckeln. Varje lands kapitalfördelningsnyckel är beroende av den relativa storleken på landets ekonomi. Vid utgången av 2024 var Finlands Banks andel 1,816 procent.

Genom de penningpolitiska köpprogrammen ökade Eurosystemets balansräkning kraftigt. Under 2024 ersattes inte längre förfallna investeringar i köpprogrammen fullt ut genom nya köp. Volymen av Eurosystemets penningpolitiska tillgångar minskade under 2024 med cirka 880 miljarder euro och uppgick vid utgången av året till cirka 4 300 miljarder euro.

Finlands Banks andel av de penningpolitiska tillgångarna minskade med 13 miljarder euro och uppgick vid utgången av 2024 till cirka 72 miljarder euro.

Utöver de fordringar som presenteras i tabell 1 upptogs i Finlands Banks balansräkning fordringar inom Eurosystemet för 27 miljarder euro, som huvudsakligen består av T2-posten. Finlands Banks balansomslutning vid slutet av 2024 uppgick till 130 miljarder euro.

Tabell 1.

Finlands Banks finansiella tillgångar och andel av de penningpolitiska fordringarna	31.12.2024 Mn euro	31.12.2023 Mn euro
Finansiella tillgångar	15 446	13 421
Guld	3 532	2 945
Valutareserv	8 488	6 923
Räntebärande värdepapper i euro	-62	0
Långsiktiga investeringar	3 488	3 553
Långsiktiga investeringar i räntebärande värdepapper	494	493
Investeringar i aktiefonder	1 330	1 281
Investeringar i fastighetsfonder	162	172
Kontanter	1 503	1 607
Andel av penningpolitiska fordringar	72 499	85 674
Refinansieringstransaktioner	622	7 476
Riktade refinansieringstransaktioner ¹	0	7 147
Andra refinansieringstransaktioner ¹	622	328
Obligationer inom programmet för tillgångsköp	45 901	50 537
Finländska statsobligationer och obligationer utgivna av statsbundna institutioner	32 300	35 208
Obligationer utgivna av europeiska institutioner ¹	4 138	4 651
Säkerställda obligationer ¹	4 225	4 776
Företagsobligationer ¹	5 238	5 902
Obligationer inom köpprogrammet med anledning av pandemin ²	25 957	27 627
Värdepappersmarknadsprogrammet ¹	19	35
Summa	87 945	99 095

Riskhantering

Att genomföra penningpolitiken och trygga stabiliteten och funktionen i det finansiella systemet hör till centralbankens kärnuppgifter. Detta uppdrag är förenat med risker som kan ge upphov till förluster. Finlands Bank upprätthåller riskberedskapen genom att sörja för en stark balansräkning, alltså genom att öka avsättningarna och andelen eget kapital samt sprida investeringarna.

Finlands Banks finansiella tillgångar exponeras för marknads-, kredit- och likviditetsrisker. Med marknadsrisker avses till exempel ogynnsam utveckling av valutakurser, räntor och aktiekurser. Finlands Bank investerar en del av sina finansiella tillgångar på de internationella aktie- och fastighetsmarknaderna. Investeringarna görs via fonder och de bidrar till spridningen av övriga risker i balansräkningen.

Finlands Banks balansräkning har en strukturell ränterisk. Eurosystemet fastställer räntenivån på centralbanksinlåningen från affärsbanker på penningpolitiska grunder. Räntebeslutet har en direkt inverkan på bankens räntekostnader. Räntan på de penningpolitiska fordringarna är däremot i regel fast. Finlands Banks räntenetto sjunker följaktligen om räntan på centralbanksinlåningen stiger.

Under de senaste åren har köpen i anslutning till genomförandet av penningpolitiken gjorts i värdepapper med fast ränta och med låg avkastning. Under andra halvåret 2022 började Eurosystemets styrräntor stiga, och räntehöjningarna fortsatte under 2023. Då steg också räntan på centralbanksinlåningen, vilket hade en stor negativ inverkan på Finlands banks räntenetto.

Finlands Banks verksamhetsresultat uppvisar fortfarande förlust på grund av det negativa räntenettet. Räntesänkningarna minskar den operativa förlusten, men räknat enligt den förväntade räntenivån är resultatet negativt också år 2025.

Den strukturella ränterisken i balansräkningen minskar när de penningpolitiska värdepapperen med fast ränta förfaller till betalning. Återinvesteringen av kapitalet från förfallande värdepapper bidrar till att bibehålla den strukturella ränterisken.

Pengar och betalningar

Kontanter

Finlands Bank ansvarar för utgivningen av eurokontanter i Finland och säkerställer tillsammans med övriga kontantförsörjningspartner tillgången till äkta sedlar av acceptabel kvalitet. I det utlåtande om grundläggande betaltjänster som Finlands Bank lämnade till finansministeriet våren 2024 ansåg banken att man, utöver EU-förhandlingarna om kontantförordningen, bör inleda förberedelser för att framför allt trygga tillgången till kontanter också nationellt innan tjänsterna minskar till en nivå som är otillräcklig med tanke på kontantanvändningen.

Digitala centralbankspengar

Det primära syftet med en digital euro som komplement till kontanter är att stödja centralbanksvalutans ställning som ankare för det monetära systemet, öka Europas strategiska oberoende samt främja konkurrensen och bidra till effektiva betalningar inom euroområdet. Något beslut om utgivning av en digital euro har inte fattats.

Betalnings- och avvecklingsystem

Finlands Bank är nationellt servicecenter för Eurosystemets TARGET-tjänster för kreditinstitut och andra finansiella aktörer i Finland och de nordiska länderna.

I TARGET-systemet avvecklas bland annat penningpolitiska transaktioner, omedelbara betalningar och värdepapperstransaktioner i centralbankspengar. TARGET-tjänsterna, som omfattar T2-systemet för likviditetshantering och

avveckling av betalningar, TIPS-systemet för omedelbara betalningar och T2S-plattformen för avveckling av värdepapper, fungerade utan större störningar 2024.

Finlands Bank hade vid utgången av 2024 sammanlagt 51 TARGET-deltagare i Finland och de nordiska länderna. I Finlands Banks delsystem avvecklades 2024 dagligen interbankbetalningar och andra betalningar till ett värde av cirka 72,6 miljarder euro.

Övrig verksamhet

Finlands Bank och den ekonomiska politiken i Finland

Finlands Bank tillhandahåller aktuell och oberoende analys och expertis för det finländska samhället. Banken deltar i den inhemska ekonomisk-politiska debatten genom direktionsmedlemmarnas anföranden samt olika evenemang, publikationer och yttranden. Bankens ställningstaganden baserar sig på de mål och den självständiga ställning som tillskrivits banken i lagen och i EU:s grundfördrag.

Huvudteman i Finlands Banks ställningstaganden om den inhemska ekonomiska politiken 2024 var utvecklingen av kostnadskonkurrenskraften, det aktuella läget på arbetsmarknaden, hållbarheten i de offentliga finanserna och åtgärder för att stärka produktivitetstillväxten. Av Finlands Banks analyser framgår att Finlands kostnadskonkurrenskraft sjönk betydligt efter finanskrisen, därefter stärktes fram till 2017 och sedan dess har varit förhållandevis stabil. Kostnadskonkurrenskraften har understötts av en måttlig utveckling av priset på arbete snarare än en god produktivitetstillväxt. För en hållbar förbättring av kostnadskonkurrenskraften krävs dock högre arbetsproduktivitetstillväxt i förhållande till konkurrentländerna.

Enligt Finlands Banks analys av de offentliga finanserna krävs åtgärder för konsolidering av de offentliga finanserna ännu en lång tid framöver för att få den offentliga skuldkvoten att vända nedåt. EU:s nya finanspolitiska regler utgör en god utgångspunkt för detta arbete. Det råder dock stor osäkerhet kring hur den medelfristiga planen enligt Finlands nya finanspolitiska ramverk kommer att utfalla. Den beräkning av den offentliga sektorns skulddynamik som tagits fram enligt Finlands Banks prognos visar att en ytterligare anpassning av de offentliga finanserna med 4,5 miljarder euro under de följande sju åren skulle vara tillräcklig för att få skuldkvoten att sluta stiga på medellång sikt.

Den svaga ekonomiska tillväxten och produktivitetstillväxten i Finland och Europa debatterades flitigt under 2024. Finlands Bank deltog i diskussionen och betonade i sina uttalanden vikten av humankapital och relaterad forsknings-, utvecklings och innovationsverksamhet samt ett brett utnyttjande av innovationer. Som ett led i detta bidrog Finlands Bank till projektet Kasvurihi (Tillväxtförhandlingar), som tillsatts av statsminister Orpo.

Forskning

Finlands Bank fortsatte 2024 sin forskningsverksamhet, som på många sätt stöder beredningen av penningpolitiken och centralbankens andra policyområden. Forskningen ökar också Finlands Banks inflytande och prestige som samarbetspartner i Finland och internationellt. År 2024 behandlade Finlands Banks studier bland annat inflationsprognoser, bankernas stresstest, euroländernas statslåneräntor, företagens produktivitet, sanktionernas inverkan och splittringen inom världsekonomin och världshandeln.

Finlands Banks forskningsinstitut för tillväxtmarknader (BOFIT) analyserar utvecklingen i makroekonomin och på finansmarknaderna i centrala ekonomier utanför euroområdet. Tyngdpunkten ligger förutom på USA, Kina och Ryssland också på till exempel den internationella handeln och råvarumarknaden. Ett centralt forskningstema 2024 var splittringen i den globala ekonomin.

Statistik

Sammanställning av statistik är en av Finlands Banks lagstadgade uppgifter. Finlands Bank sammanställer själv statistik över monetära finansinstitut, investeringsfonder, värdepapper och betalningar.

Utöver den statistik som Finlands Bank själv samlat in inledde Finlands Bank tillsammans med Statistikcentralen insamlingen av uppgifterna för Finland som en del av den femte etappen av Europeiska centralbankens förmögenhetsundersökning. Undersökningen blev klar i mars 2025 och ger viktig information om hushållens förmögenhet, skulder och konsumtion.

1.4 Ärenden som behandlats i bankfullmäktige

Finlands Banks bokslut för 2024 och revision

Finlands Bank följer de ekonomibaserade bokföringsprinciper och tekniker som har godkänts av ECB-rådet, och boksluten utarbetas enligt dessa harmoniserade principer. Bankfullmäktige fastställer grunderna för bankens bokslut på framställning av direktionen enligt 11 § i lagen om Finlands Bank.

Vid sitt möte den 13 december 2024 behandlade bankfullmäktige grunderna för upprättandet av bokslutet. På förslag av direktionen beslutade bankfullmäktige att öka valutakursavsättningen med ett nettobelopp (18,9 miljoner euro i slutet av september) som motsvarar valutakursvinsterna och värderingsförlusterna, samt att minska avsättningen för prisdifferenser på värdepapper med nettobeloppet (2,6 miljoner euro i slutet av september) av försäljningsresultaten och värderingsförlusterna av värdepapper inom de finansiella tillgångarna. Därutöver förstärks valutakursreserven före utgången av året med realiserade vinster från guldförsäljning. Den generella avsättningen, som uppgår till 785,7 miljoner euro, upplöses i sin helhet för att täcka den realiserade förlust som uppstått till följd av ränterisk. Avsättningen för realvärde minskas så mycket som det behövs för att uppnå ett nollresultat (202,3 miljoner euro enligt beräkningen i slutet av september).

I bokslutet redovisas en pensionsfondsavgift på 10 miljoner euro, varvid 101,4 procent av pensionsansvaret täcks.

Finlands Banks balansomslutning för 2024 är 130 170 miljoner euro och resultatet är noll efter att avsättningarna upplösts. Bankens verksamhetsresultat är -1 027 miljoner euro och det har täckts genom att den återstående generella avsättningen avvecklats helt och hållet och avsättningen för realvärde minskats med 241 miljoner euro. Räkenskapsårets bokslut presenteras i detalj i en bilaga till denna berättelse.

Finlands Banks revisorer

Riksdagen förrättade den 13 september 2023 val av revisorer för Finlands Bank och suppleanter för dem. Följande personer valdes till revisorer respektive personliga suppleanter:

Markku Eestilä, riksdagsledamot

suppleant *Milla Lahdenperä*, riksdagsledamot

Veijo Niemi, riksdagsledamot

suppleant *Sami Savio*, riksdagsledamot

Tuula Haatainen, riksdagsledamot

suppleant *Eemeli Peltonen*, riksdagsledamot

Tiina Lind, CGR, OFGR

suppleant *Eeva Koivula*, CGR, OFGR

Juha Kerimaa, CGR

suppleant *Emma Lukkarinen*, CGR

Riksdagsledamot *Veijo Niemi* var ordförande för revisorerna under 2024. Sekreterare var CGR, OFGR *Tiina Lind*.

Revision 2024

Revisorerna, det vill säga riksdagsledamot Veijo Niemi, riksdagsledamot Markku Eestilä, riksdagsledamot Tuula Haatainen, CGR Juha Kerimaa och CGR, OFGR Tiina Lind, granskade den 5–7 mars 2025 Finlands Banks bokslut, bokföring och förvaltning för 2024.

CGR-samfundet KPMG Oy Ab granskade bankens räkenskaper och bokslut i enlighet med artikel 27 i stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken och revisorerna tog del av rapporten över granskningen.

Fastställande av resultaträkning och balansräkning samt åtgärder gällande resultatet

Enligt 21 § i lagen om Finlands Bank (214/1998) ska hälften av Finlands Banks vinst överföras till reservfonden, medan återstoden av vinsten ska reserveras för statens behov. Bankfullmäktige kan enligt lagen besluta att vinsten ska användas på något annat sätt, om detta är motiverat med hänsyn till bankens ekonomiska ställning eller reservfondens storlek.

I enlighet med revisorernas utlåtande fastställde bankfullmäktige vid sitt sammanträde den 28 mars 2025 Finlands Banks resultaträkning och balansräkning för 2024 och beslutade som en åtgärd gällande resultatet för räkenskapsperioden 2024 att vinst inte ska delas ut för räkenskapsperioden 2024.

Andra ärenden som behandlades

Till bankfullmäktiges viktigaste arbetsformer hör att föra diskussioner med Finlands Banks direktion om den ekonomiska utvecklingen globalt, i euroområdet och i Finland, om ECB:s monetära politik och det finansiella systemet i euroområdet samt om andra aktuella frågor som gäller ekonomisk politik, penningpolitik och finanssektorn.

Vid sammanträdena under berättelseåret behandlades upprepade gånger ECB:s penningpolitiska beslut och konsekvenserna av dem. Särskild uppmärksamhet ägnades åt besluten om sänkning av styrräntorna och avslutandet av återinvesteringarna inom ramen för de penningpolitiska köpprogrammen.

Bankfullmäktige företog en resa till Frankfurt den 11–12 april 2024. Under resan träffade delegationen ledamöter i ECB:s direktion samt representanter för ECB:s banktillsyn och Europeiska systemrisknämndens ledning. Vid mötena diskuterades bland annat euroområdets ekonomiska utsikter och ECB:s penningpolitik, den digitala euron, tillståndet inom euroområdets banksektor samt aktuella frågor om regleringen av Europas finanssektor.

Del 2. Finansinspektionen under 2024

I den här delen återges Finansinspektionens verksamhet och EU:s finansiella tillsyn under 2024. Fokus ligger på bankfullmäktiges verksamhet och frågor som är centrala ur dess perspektiv. Finansinspektionens verksamhet under 2024 beskrivs mer detaljerat i publikationerna *Finansinspektionens verksamhetsberättelse 2024* och *Direktionens berättelse till bankfullmäktige om Finansinspektionens verksamhet 2024*. Berättelserna finns tillgängliga på Finansinspektionens webbplats.

2.1 Finansinspektionens uppgifter, bankfullmäktiges ställning och Finansinspektionens förvaltning

Finansinspektionens uppgifter och bankfullmäktiges ställning

Finansinspektionen är administrativt knuten till Finlands Bank, men är oberoende i sina beslut. Syftet med Finansinspektionens verksamhet är att se till att kreditinstituten, försäkrings- och pensionsanstalterna och andra lagfästa tillsynsobjekt bedriver en stabil verksamhet, att de försäkrades förmåner tryggas och att det allmänna förtroendet för finansmarknadens funktionssätt upprätthålls. Till uppgifterna hör också att främja god praxis på och allmänhetens kunskaper om finansmarknaden.

Bankfullmäktige övervakar den allmänna ändamålsenligheten och effektiviteten i Finansinspektionens verksamhet. I sin tillsyn över ändamålsenligheten utvärderar bankfullmäktige hur det lagfästa målet har nåtts. Bankfullmäktige övervakar den allmänna effektiviteten framför allt utifrån hur personalstyrkan och budgeten generellt sett utvecklas i förhållande till arbetsuppgifterna, marknadsutvecklingen och förändringarna i lagstiftningen.

Bankfullmäktige utnämner Finansinspektionens direktionsmedlemmar och, på framställning av direktionen, även direktören. Direktionen ska enligt 10 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) minst en gång om året lämna bankfullmäktige en berättelse om målen för Finansinspektionens verksamhet och hur målen har uppfyllts. I detta ingår en bedömning av vilka förändringar som väntas ske i tillsynen och deras inverkan på avgiftsinkomsterna samt vilka åtgärder de väntade förändringarna kräver.

Finansinspektionens förvaltning

Finansinspektionen leds av en direktion. Direktionen ställer upp särskilda mål för skötseln av Finansinspektionens uppgifter enligt 3 och 3 a § i lagen om Finansinspektionen och för Finansinspektionens verksamhet, beslutar om riktlinjerna för verksamheten samt styr och övervakar måluppfyllelsen och iakttagandet av riktlinjerna. Till direktionens uppgifter som gäller tillsynen över finansmarknaden hör bland annat att besluta om administrativa påföljder och om användning av makrotillsynsverktyg. Dessutom ska direktionen behandla Finansinspektionens årliga budget och underställa den Finlands Banks direktion för fastställelse.

År 2024 var följande personer medlemmar respektive personliga suppleanter i Finansinspektionens direktion:

Ordförande

Marja Nykänen, vice ordförande i Finlands Banks direktion

Vice ordförande

Pauli Kariniemi, avdelningschef, överdirektör, finansministeriet

Övriga medlemmar

Liisa Siika-aho, avdelningschef, överdirektör, social- och hälsovårdsministeriet

Lasse Heiniö, filosofie kandidat, försäkringsmatematiker (SGF)

Leena Kallasvuo, ekonomie magister

Martti Hetemäki, politices doktor, arbetslivsprofessor, Aalto-universitetet och Helsingfors universitet

Suppleanter

Suppleant för Marja Nykänen var avdelningschef *Katja Taipalus*. Suppleant för Pauli Kariniemi var lagstiftningsråd *Paula Kirppu*. Suppleant för Liisa Siika-Aho var direktör *Jaana Rissanen*.

Direktör för Finansinspektionen var juris doktor *Tero Kurenmaa*.

Direktionens sekreterare var ledande jurist *Pirjo Kyyrönen* fram till den 29 februari 2024 och ledande jurist *Merja Lehtimäki* från och med den 1 mars 2024.

I slutet av 2024 hade Finansinspektionen 257 anställda.

2.2 Finansinspektionens verksamhet 2024

Finansinspektionens direktion har lämnat sin berättelse om Finansinspektionens verksamhet 2024 till bankfullmäktige. Berättelsen beskriver läget på finansmarknaden, Finansinspektionens strategi för 2023–2025, genomförandet av Finansinspektionens strategiska teman och tillsynsåtgärder 2024 samt Finansinspektionens riskhantering. Dessutom redogör berättelsen för det årliga samrådet med finansmarknadsaktörerna och för hur Finansinspektionen i sin verksamhet har beaktat de uppmaningar som bankfullmäktige framförde i sin berättelse för 2023. I slutet av direktionens berättelse presenteras en bedömning av förändringarna i tillsynen och tillsynsavgifterna 2025. Direktionens berättelse till bankfullmäktige finns i sin helhet tillgänglig på Finansinspektionens webbplats.

I direktionens berättelse för 2024 konstateras det att den svaga ekonomiska tillväxten och de ökade geopolitiska spänningarna försämrade den finansiella sektorns omvärld i Finland och upprätthöll de höga riskerna. Den finansiella sektorns starka kapitaltäckning och solvens gav emellertid skydd mot de risker som omvärldsförsämringen medförde. Trots den livligare bostadshandeln är situationen på bostadsmarknaden och fastighetsinvesteringsmarknaden samt inom byggbranschen fortsatt svag, vilket också ökar den finansiella sektorns kredit-, investerings- och likviditetsrisker samt utmanar värderingen av investeringsobjekt. Räntenedgången och förväntningarna på centralbankernas kommande sänkningar av styrräntan har stärkt börskurserna och därmed till exempel försäkringsbolagens investeringsavkastning. Sentimentet på finansmarknaden har dock varit utsatt för snabba förändringar till följd av negativa nyheter, och osäkerheten håller riskerna inom den finländska finanssektorn på hög nivå. Aktörerna inom sektorn utmanas också av mer långvariga förändringstrender, såsom konsekvenserna av klimatförändringen, demografiska förändringar, digitaliseringen och ny teknik (till exempel molntjänster och artificiell intelligens).

Banksektorns kapitaltäckning var fortsatt stabil under det gångna året och banksektorns rörelsevinst ökade ytterligare till följd av att räntenettet ökade. Räntenettet började dock minska i slutet av året på grund av de sjunkande räntorna. De oreglerade krediterna var alltså låga och bland de lägsta i Europa, även om de ökade något. Likviditetssläget och likviditetsställningen inom banksektorn är alltså stark. Liv- och skadeförsäkringsbolagens solvens försämrades men var fortfarande på en bra nivå. Arbetspensionssektorns solvens stärktes jämfört med året innan tack vare den positiva avkastningen på investeringar.

Finansinspektionens mål och måluppfyllelse 2024

Finansinspektionens strategi för 2023–2025 bygger på mål som ställts upp utifrån följande fyra teman:

- proaktiv och förutsägbar tillsyn
- flexibel organisation med kapacitet att förändras
- digitala lösningar
- ledarskap som stöder expertis.

Finansinspektionens tillsynsprioriteringar under 2024 gällde de operativa och finansiella riskerna i den instabila omvärlden, långsiktiga trender i omvärlden och den interna styrningen hos företag under tillsyn. I fråga om operativa risker låg Finansinspektionens fokus bland annat på efterlevnaden av sanktioner samt beredskap och kontinuitetshantering. I tillsynen över de finansiella riskerna framhövdes kapitalmarknadens känslighet, värderingen av icke-likvida objekt, ökningen av kreditrisker och utmaningarna med likviditetshantering. I tillsynen över den interna styrningen betonade Finansinspektionen förvaltnings- och styrsystemen, riskerna med och hanteringen av utlagda funktioner och datakvalitet. Av de långvariga trenderna i omvärlden betonade Finansinspektionen ESG-risker (Environment, Social, Governance), ökade IKT- och cyberrisker, finansbranschens

digitalisering samt ökad reglering och förändringar i regleringen. Genomförandet av temana enligt strategin för 2023–2025 framskred till största delen som planerat.

Finansinspektionens tillsynsåtgärder 2024

Under berättelseåret utövade Finansinspektionen tillsyn i enlighet med fastställda tillsynsprioriteringar. Dessa gällde de operativa och finansiella riskerna i den instabila omvärlden, långsiktiga trender och den interna styrningen hos tillsynsobjekten.

Makrotillsynsåtgärderna stärkte finansieringssystemets motståndskraft i händelse av strukturella risker. Finansinspektionens direktion fattar beslut om användningen av makrotillsynsverktyg i Finland. I juni 2024 beslutade Finansinspektionen att behålla buffertkraven för andra systemviktiga kreditinstitut oförändrade. De strukturella buffertkraven trädde i kraft i sin helhet och höjde de finländska bankernas totala makrotillsynsbuffertar till en nivå som Finansinspektionen anser vara tillräcklig. Finansinspektionen bedömer kvartalsvis både behovet av att ställa ett kontracykliskt buffertkrav för kreditinstitut och behovet av att strama åt hushållens maximala belåningsgrad, det vill säga lånetaket, som begränsar bostadsupplåningen. Marknads- och konjunkturutvecklingen medförde inget behov av att strama åt kraven under årets gång.

Företag som beviljar konsumentkrediter överfördes under Finansinspektionens tillsyn 2023 då lagen om registrering av vissa kreditgivare och kreditförmedlare och bestämmelserna om hanteringen av insolvensrisker inom konsumentkreditgivning trädde i kraft. Utredningarna av och bedömningarna över uppfyllandet av registreringskraven, förfaringssätt som gäller kundskydd och hanteringen av insolvensrisker som gäller nya företag under tillsyn slutfördes under första hälften av året.

I och med förändringarna i den ekonomiska omvärlden fokuserade Finansinspektionens banktillsyn under 2024 på hanteringen av kredit- och likviditetsrisker, efterlevnaden av den nya regleringen om ränterisker samt frågor som gäller den interna styrningen. Finansinspektionen utredde i vilken mån bankerna under dess direkta tillsyn följer regleringen om värdering av säkerheter i form av fastigheter och hur de hanterar kreditrisker i anslutning till bostadsbolagslån. Finansinspektionen bedömde också hur bankerna följer Europeiska bankmyndighetens (EBA) uppdaterade ränteriskreglering.

I det rådande säkerhetsläget fäste Finansinspektionen särskild uppmärksamhet vid den operativa funktionen hos de tjänster som den finansiella sektorn tillhandahåller och deras driftssäkerhet. Finanssektorn utsattes för överbelastningsattacker, och betalbedrägerier och svindlerier i anslutning till kryptoinvesteringar ökade också under 2024. Under året förbereddes tillämpningen av förordningen om digital operativ motståndskraft för finanssektorn, som trädde i kraft i januari 2025.

Prioriteringarna inom tillsynen över försäkringssektorn omfattade bland annat företagsstyrningens funktion och tillförlitlighet hos företag under tillsyn, kvantitativa risker samt fastighetsrisker inom investeringsverksamheten. Även utredningen av

försäkringsbehovet som hänför sig till kundskyddet och styrelsernas roll i uppförandetillsynen framhövdes.

I tillsynen över kapitalmarknaden visade det sig att kvaliteten på de börsprospekt som lämnats in till Finansinspektionen för kontroll under våren 2024 var sämre än tidigare. Antalet observationer inom tillsynen av de internationella redovisningsstandarderna ökade. Inom kapitalmarknadstillsynen lämnades exceptionellt många begäranden om utredning.

EU-förordningen om kryptotillgångar trädde i kraft stegvis under 2024 och tillämpas fullt ut sedan slutet av 2024. Finansinspektionen mottog inom utsatt tid sju ansökningar om auktorisation som leverantör av kryptotillgångstjänster av företag som är registrerade i enlighet med gällande lagstiftning. Sökandens rätt att tillhandahålla tjänster relaterade till virtuella valutor upphör om ingen auktorisation beviljas före slutet av övergångsperioden.

Tillsynen av förhindrande av penningtvätt baserar sig på strategin för förhindrande av penningtvätt som utarbetats för åren 2023–2024 och som fokuserar på information och anvisningar samt tillsynsverksamhet och riskbedömning. Finansinspektionen utredde efterlevnaden av skyldigheter i enlighet med penningtvättslagen hos företag som överförts under dess tillsyn 2023 och som beviljar konsumentkrediter. Finansinspektionen upprättade under 2024 också en bedömning av riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism som gäller tillhandahållare av virtuella valutor. Hösten 2024 inledde Finansinspektionen den första inspektionen om efterlevnad av sanktioner och upprättade en riskbedömning.

Under året slutfördes sammanlagt 44 inspektioner eller temaspecifika bedömningar och 24 tillsynsbedömningar. Finansinspektionen lämnade 18 begäranden om utredning till polisen och påförde 1 ordningsavgift och 9 påföljdsavgifter. Av begärandena om utredning gäller 17 stycken handel på värdepappersmarknaden. Antalet begäranden om utredning och administrativa påföljder ökade jämfört med tidigare år.

Samarbete med Europeiska centralbanken och de europeiska tillsynsmyndigheterna

Finansinspektionen är del av den europeiska bankunionens gemensamma tillsynsmekanism, som består av de nationella behöriga myndigheterna i de medlemsstater som ingår i Eurosystemet och av Europeiska centralbanken (ECB).

Finansinspektionen utövar under ECB:s ledning tillsyn över de största bankerna i Finland. De är Nordea Bank Abp, OP Gruppen, Kommunfinans Abp och Danske Bank A/S, Finland filial. Finansinspektionen ansvarar direkt för tillsynen av övriga banker. De banker som står under ECB:s tillsyn övervakas av ECB:s och den nationella tillsynsmyndighetens gemensamma tillsynsgrupper enligt en etablerad modell. Finansinspektionen utför cirka 75 procent och ECB cirka 25 procent av tillsynen.

Finansinspektionen hör till det europeiska systemet för finansiell tillsyn, som består av tre myndigheter: Europeiska bankmyndigheten, Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten och Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten. Till det europeiska systemet för finansiell tillsyn hör också Europeiska systemrisknämnden och de nationella tillsynsmyndigheterna.

Bedömning av förändringar i tillsynen och tillsynsavgifter 2025

De väsentligaste ändringarna i tillsynsansvaret 2025 anknyter till att det övergripande ansvaret för tillsynen över Keva överfördes till Finansinspektionen samt till tillsynen enligt EU:s förordning om artificiell intelligens, tillsynen över leverantörer av kryptotillgångstjänster och tillsynen över kreditförvaltare.

Antalet tillsynsobjekt ökar något under 2025 när Keva, leverantörerna av kryptotillgångstjänster och kreditförvaltarna underställs Finansinspektionens tillsyn som nya grupper av avgiftsskyldiga. Det totala beloppet av tillsynsavgifterna för de nya avgiftsskyldiga uppgår till uppskattningsvis 1,2 miljoner euro. I Finland finns det ett totalt registrerade tillhandahållare av virtuella valutor och ungefär tio kreditförvaltare.

Tillsynsavgifterna kommer att uppgå till ungefär 44,2 miljoner euro 2025, vilket är cirka 8 procent mer än 2024. Det ökade behovet av tillsynsavgifter beror på att utgiftsbudgeten för 2025 ökar med cirka 6 procent och överskottet från föregående år minskar med cirka 27 procent. Den största förändringen i den totala budgeten jämfört med föregående år är att utgifterna som betalas för tjänster som Finlands Bank tillhandahåller Finansinspektionen samt it-utgifterna och personalkostnaderna har ökat.

2.3 Handlagda ärenden och bankfullmäktiges bedömning av dem

Bankfullmäktiges bedömning av föregående år och Finansinspektionens åtgärder med anledning av den

I sin berättelse 2023 uppmanade bankfullmäktige Finansinspektionen till följande:

Med beaktande av hushållens ökade skuldsättning, risken för skuldsättning på grund av snabblån och i synnerhet de ökade husbolagslånen, fortsatt fasta särskild uppmärksamhet vid hur den höga räntenivån och den allt svagare konjunkturen påverkar kundernas förmåga att betala sina lån.

Finansinspektionen följer och analyserar hushållens skuldsättning och skuldhanteringsförmåga som en del av den kvartalsvisa makrotillsynsprocessen. Under de senaste åren har sårbarheterna kopplade till hushållens skuldsättning minskat, i och med att de nya lånen har varit färre och mindre än tidigare. På grund av den minskade efterfrågan på lån, den regelbundna återbetalningen av lån och de ökade disponibla nominella inkomsterna minskade hushållens skulder i förhållande till de disponibla inkomsterna ytterligare under 2024. Också ökningen av husbolagslånen, som indirekt har ökat hushållens skuldsättning, har avtagit under de senaste åren jämfört med toppåren.

Marknadsräntorna började sjunka under året när inflationen avtog och centralbankerna sänkte räntorna, men de var ändå högre än året innan. Hushållens skuldhanteringsförmåga har i huvudsak varit på en bra nivå, även om det har funnits tecken på att kreditriskerna ökar. Särskilt i fråga om konsumtionskrediter har man kunnat notera en försämring av kvaliteten på kreditstocken. Lättnader i hushållens skuldhantering och en tilltagande upplåning är att vänta om räntorna fortsätter att sjunka och ekonomin återhämtar sig enligt prognoserna.

Genom reglering och Finansinspektionens makrotillsynsbeslut har ökningen av hushållens skuldsättning dämpats och skuldhanteringsförmågan tryggats under de senaste åren. Finansinspektionens direktion gav i juni 2022 en rekommendation om maximal skuldbetalningskvot för bolånesökandes lån och finansieringsvederlag. Enligt rekommendationen ska bostadskrediternas storlek bestämmas så att gäldenären klarar av att betala räntor och amorteringar på den ansökta bostadskrediten och sina övriga skulder samt finansieringsvederlaget också vid ekonomiska störningar. Rekommendationen trädde i kraft 2023. År 2023 trädde också sådana nya begränsningar i lagstiftningen i kraft som dämpade hushållens skuldsättning i fråga om bostads- och husbolagslån. Enligt Finansinspektionens utredning har bankerna iakttagit de nya begränsningarna väl. Belåningsgraden för lån till bostadssammanslutningar som beviljats för nybyggnad har minskat och de amorteringsfria perioderna har förkortats sedan den nya lagstiftningen trädde i kraft.

Finansinspektionen övervakar sedan 2023 företag som beviljar konsumentkrediter. Finansinspektionen inledde i fråga om dessa företag en utredning för att bedöma hur aktörerna uppfyller registreringskraven, deras förfaringsätt som gäller kundskydd och iakttagandet av skyldigheterna enligt penningtvättslagen. Samtidigt trädde de nya bestämmelserna om hanteringen av insolvensrisker inom konsumentkreditgivning i kraft. Syftet med regleringen är att förebygga affärsmodeller hos konsumentkreditgivare som gör det möjligt att bevilja kredit till konsumenter med oskäligt hög insolvensrisk. Regleringen säkerställer också att kreditgivaren har ett system för riskklassificering som möjliggör en tillförlitlig bedömning av insolvensrisker när krediter beviljas.

Övervaka hur de lägre bostadspriserna påverkar säkerhetsvärdena och bankernas kreditrisker.

Räntehöjningarna och det svaga konjunkturläget har varit utmanande för den finländska bostads- och fastighetsmarknaden under de senaste åren. Handeln och priserna har sjunkit avsevärt och bostadsbyggandet har stannat av. Under den senaste tiden har det funnits tecken på en viss återhämtning på fastighetsmarknaden när räntorna börjat sjunka: bostadshandeln har ökat och prisnedgången har dämpats. Bostadsmarknaden förväntas återhämta sig i måttlig takt om marknads- och låneräntorna fortsätter sjunka såsom förväntat och den finländska ekonomin återhämtar sig i linje med prognoserna. Situationen och utvecklingen inom fastighetsbranschen har en väsentlig betydelse för den finländska finanssektorns ekonomiska situation och risker. Banker, försäkringsbolag och fastighetsfonder har i betydande grad drabbats av svårigheterna inom fastighetsbranschen.

Ett av Finansinspektionens prioriterade områden under året var att bevaka och analysera fastighetsriskerna för tillsynsobjekten. Finansinspektionen gjorde flera tematiska bedömningar och vidtog tillsynsåtgärder med fokus på fastighetsriskerna inom bank-, försäkrings- och fondsektorn. Trots den vikande konjunkturen på bostads- och fastighetsmarknaden har de realiserade kreditförlusterna varit små och problemkrediterna få inom bostads- och fastighetsbranschen. Andelen krediter med hög kreditrisk har dock ökat under de senaste åren. Särskilt inom byggbranschen har också antalet problemkrediter ökat klart under de två senaste åren. Under sista kvartalet 2024 avtog ökningen av nödlidande krediter inom byggbranschen. Inom fondsektorn blev en del av de öppna fastighetsfonderna tvungna att antingen begränsa eller avbryta inlösen under 2024.

Bankerna har under de senaste åren kraftigare än tidigare sänkt värdet på säkerheter i form av fastigheter. Enligt en tematisk bedömning från 2024 har de banker som står under Finansinspektionens direkta tillsyn brister i sin praxis för värdering av säkerheter i form av fastigheter. Finansinspektionen har förutsatt att tillsynsobjekten avhjälpes de brister som upptäckts i de tematiska bedömningarna.

Flera faktorer bidrar till att minska och skydda mot fastighetsriskerna inom banksektorn. Bankernas kapitalläckning har varit fortsatt stark och bankerna har också gjort extra reserveringar för kreditförluster för att täcka kreditrisker som nedskrivningsmetoderna inte fullt tar i beaktande. Innan bostadslån beviljas gör de finländska bankerna stresskalkyler för att bedöma återbetalningsförmågan hos den sökande. Det är också enligt Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar en förutsättning för beviljande av lån. Bankerna värderar vanligen den fastighet som utgör säkerhet till ett belopp som ligger betydligt under fastighetens marknadsvärde vid tidpunkten för kreditbeslutet. Detta skapar en buffert mot eventuella kreditförluster om fastighetspriserna sjunker. Bankernas risktolerans har visat sig vara stark i flera olika stresstester som myndigheterna genomfört och som utgått från kraftigt sjunkande fastighetspriser.

Säkerställa att tillsynen över penningtvätt och sanktioner är tillräckligt effektiv.

År 2024 genomförde Finansinspektionen tillsyn över bekämpningen av penningtvätt enligt en riskbaserad strategi. Under året genomfördes en riskbedömning av efterlevnaden av ekonomiska sanktioner för samtliga tillsynsobjekt. Riskbedömningen ligger till grund för planeringen av tillsynsåtgärder och eventuell mer detaljerad vägledning. Därtill genomfördes en riskbedömning av tillhandahållare av tjänster för virtuella valutor. Bedömningen utnyttjas både i tillsynsarbetet och som bakgrundsmaterial i det kommande tillståndsförfarandet för kryptotillgångsaktörer, eftersom majoriteten av de granskade aktörerna även ansöker om auktorisation för kryptotillgångsverksamhet.

Tillsynsobjekten var kreditinstitut, betaltjänstleverantörer och tillhandahållare av virtuella valutor som Finansinspektionen i sin riskbedömning har ansett vara sektorer med hög risk för penningtvätt. De korrigerande åtgärder som föreskrivs till följd av inspektionerna följs upp aktivt, och uppföljningen kan pågå under en längre tid, i vissa fall flera år. År 2024 testade Finansinspektionen för första gången

användningen av ett stort urvalsmaterial som inspektionsunderlag. Målet är att ytterligare effektivisera inspektionerna och rikta dem mot identifierade brister och åtgärdskrävande omständigheter. I uppförandetillsynen av förhindrande av penningtvätt och efterlevnaden av sanktioner har, i enlighet med målet, antalet inspektioner etablerat sig till fem per år (glidande 12 mån.).

Andra tillsynsåtgärder omfattade tillsynsmyndighetens bedömning samt möten inom ramen för den löpande tillsynen. I tillsynsmyndighetens bedömning utvärderas åtgärderna mot penningtvätt utifrån det material som tillsynsobjekten lämnat in. Varje bedömning kan leda till att skyldigheter påförs eller rekommendationer ges. Åtgärderna mot penningtvätt utvärderades i åtta bedömningar, och i samtliga ålades tillsynsobjekten ytterligare åtgärder.

Under året hade Finansinspektionen kontakt med över sextio tillsynsobjekt inom ramen för tillsynen över bekämpning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Tillsynen omfattade även internationellt samarbete. Kontakterna och informationsinhämtningen var särskilt effektiva i fråga om de konsumentkreditgivare som överförs till Finansinspektionens tillsynsansvar: en betydande andel av dessa krävde tillsynsåtgärder och vägledning för att åtgärderna mot penningtvätt skulle uppnå godtagbar nivå.

Finansinspektionens föreskrifts- och anvisningssamling om iakttagandet av sanktioner trädde i kraft den 1 mars 2024. En riskbedömning av sanktionsövervakningen genomfördes för att identifiera högriskområden, vilka därefter omfattades av tillsynsåtgärder genom tillsynsmyndighetens bedömning. Sanktionsövervakning genomfördes i samband med tillsynsbedömningar av kreditinstitut och i tillstånds- och registreringsprocessen för nya tillsynsobjekt. Vid misstanke om försummelser kontaktade Finansinspektionen tillsynsobjekten för att inhämta ytterligare information och överväga fortsatta åtgärder. Finansinspektionen inledde också inspektioner av efterlevnaden av sanktioner. För att motverka kringgående av sanktioner satsade Finansinspektionen på informationsspridning och gemensamma projekt med andra myndigheter, såsom utrikesministeriet och Centralen för utredning av penningtvätt vid Centralkriminalpolisen. Upptäckta överträdelser av regelverket överfördes till ett sanktionsförfarande för eventuell påföljdsprövning.

Med de medel som står till buds se till att grundläggande banktjänster tillgodoses och att även kunder som inte använder digitala tjänster kan utträta sina bankärenden till skäliga kostnader.

Finansinspektionen gör årligen en utredning om grundläggande banktjänster, där tillgången till och prissättningen av dessa tjänster bedöms. Syftet är att säkerställa att kundernas rätt till de grundläggande banktjänster som definieras i kreditinstitutslagen tillgodoses. Finansinspektionen bedömer tillgången till tjänsterna bland annat genom att granska kontors- och kontantdistributionsnätets omfattning samt prissättningen av grundläggande banktjänster.

Utredningen om tillgången till och prissättningen av grundläggande banktjänster för 2023 blev klar i juni 2024. Enligt Finansinspektionens bedömning fanns grundläggande banktjänster fortfarande tillgängliga i god utsträckning och till överlag rimliga priser. Priserna på grundläggande banktjänster låg kvar på ungefär samma nivå som året innan, och den inflation som förekommit under de senaste åren hade inte lett till prishöjningar.

Finansinspektionen anser fortsatt att de rekommendationer som tidigare getts till bankerna är viktiga. Bankerna ska säkerställa att kunder som inte kan använda digitala tjänster har möjlighet att till rimlig kostnad använda grundläggande banktjänster och att personlig kundservice finns tillgänglig inom rimlig tid för dem som behöver det. Det är viktigt att bankerna tryggar tillgången till kontanttjänster i hela landet.

I slutet av året inleddes arbetet i en arbetsgrupp som behandlar tillgången till och användbarheten av grundläggande banktjänster. Arbetsgruppen leds av finansministeriet, och även Finansinspektionen deltar. Arbetsgruppens arbete baserar sig på ministeriets bedömningspromemoria om grundläggande banktjänster och kreditinstitutslagstiftningen som publicerades i mars 2024.

Bedrägerierna i samband med digitala banktjänster har ökat kraftigt. Bristande digitala färdigheter ökar risken att bli utsatt för bankbedrägerier. Finansinspektionen rekommenderade bankerna att utveckla kontrollfunktionerna för nätbanks- och mobilbetalningar så att användarna i högre grad kan ställa in säkerhetsgränser för sina kontoöverföringar.

Andra ärenden som behandlades

Vid mötena som hölls under berättelseåret gavs regelbundet en översikt över Finansinspektionens omvärld. Vid mötena behandlades även bland annat bedrägerier och bluffar i samband med betalningar, störningar i nätbanks- och mobilbanktjänster, grundläggande banktjänster, utvecklingen av kapitalmarknadsunionen i Europa samt användningen av artificiell intelligens i tillsynen.

Bankfullmäktiges bedömning av Finansinspektionens verksamhet 2024

Ledningen för Finansinspektionen har lämnat sin berättelse om Finansinspektionens verksamhet 2024 till bankfullmäktige och publicerat Finansinspektionens verksamhetsberättelse. Utifrån dessa berättelser, de diskussioner som förts vid bankfullmäktiges sammanträden och övrig information som erhållits bedömer bankfullmäktige att Finansinspektionen har skött sitt tillsynsuppdrag i en föränderlig verksamhetsmiljö på ett effektivt och kostnadsmedvetet sätt.

Bankfullmäktige uppmanar Finansinspektionen att

- Följa de öppna fastighetsfondernas verksamhet och deras inverkan på marknaden.
- Fortsätta sitt arbete för att säkerställa att åtgärderna mot penningtvätt är tillräckligt effektiva.
- Inom ramen för sin behörighet använda tillgängliga medel för att bankerna ska effektivisera sina åtgärder för att förebygga bankbedrägerier.
- Verka för att regleringen inte i onödan försvårar små och medelstora företags tillgång till finansiering.
- Med tillgängliga medel säkerställa att grundläggande banktjänster tryggas och att även de kunder som inte använder digitala tjänster kan sköta sina bankärenden till rimliga kostnader.

Del 3. Särskilda teman

Finlands Bank utökade valutareserven för att stärka beredskapen

Mika Pösö, avdelningen för marknadsoperationer, Finlands Bank

Finlands Banks direktion beslutade i november 2024 att utöka valutareserven med cirka 2 miljarder euro till cirka 9 miljarder euro som en del av den regelbundna omvärderingen av valutareserven.² Samtidigt beslutade direktionen att öka Finlands Banks avsättningar mot den ökade valutakursrisken genom att sälja cirka 10 procent av bankens guldreserv.

Innehav och förvaltning av Finlands Banks valutareserv hör till Finlands Banks lagstadgade uppgifter. Finlands Banks direktion ser över valutareservens omfattning och fördelning mellan de olika valutorna minst vart tredje år. Den föregående treårsöversynen gjordes 2021, varefter omvärlden har förändrats väsentligt.

Valutareservens storlek och valutafördelning grundar sig på nationella beredskapsbehov, skyldigheter till följd av centralbanksuppgifter och riskhanteringsaspekter. Valutareserven spelar en central roll när det gäller att sörja för den ekonomiska beredskapen för framtida osäkerheter och skapa beredskap för kriser som kan försämra landets externa betalningsförmåga.

Valutakursrisken är den största risken i Finlands Banks finansiella tillgångar. Eftersom utökningen av valutareserven avsevärt ökade Finlands Banks valutakursrisk beslutade direktionen att öka Finlands Banks avsättningar mot ökad valutakursrisk genom att sälja cirka 10 procent av guldreserven. Genom guldförsäljningen har en del av det rekordstora värde regleringskontot för guld överförts till avsättningarna mot valutakursrisken, varifrån det vid behov kan användas för att täcka värderingsförluster till följd av försvagade valutor i valutareserven. Efter försäljningen innehar Finlands Bank cirka 44 ton guld och dess marknadsvärde var i slutet av februari 2025 cirka 3,9 miljarder euro.

Valutareserven och extra buffertar i utländsk valuta

Finlands Banks valutareserv baserar sig på bankens roll som medlem av Eurosystemet, Finlands centralbank och officiell innehavare av den nationella valutareserven. Enligt lagen om Finlands Bank ska Finlands Bank inneha och förvalta valutareserven.

Finlands Banks valutareserv fungerar som extra buffert i krissituationer där till exempel nödvändig utrikeshandel måste finansieras med utländska valutor. Valutareserven ger också beredskap inför penningpolitiska och valutapolitiska behov eftersom reserven kan användas för nödfinansiering i utländsk valuta i syfte att trygga den finansiella stabiliteten.

² Finlands Banks valutareserv består av ränteplaceringar i dollar, pund och yen samt av särskilda dragningsrätter (SDR, Special Drawing Rights) i Internationella valutafonden.

Det finns inte en gemensam allmän internationell standard för dimensioneringen av valutareserven, utan dimensioneringen påverkas av behoven att använda valutareserven, riskerna och sårbarheterna i landet, strukturen på landets ekonomi och dess institutioners särdrag. Betydande faktorer i Finlands fall är i synnerhet landets öppna ekonomi, medlemskapet i den monetära unionen och landets geopolitiska läge.

Finlands Banks valutareserv dimensioneras enligt centralbanksbehoven och behoven inom Finlands utrikeshandel och likviditeten dimensioneras för eventuella krissituationer. På så sätt säkerställs strategienligt kontinuiteten i verksamheten genom förberedelser för förändrings-, störnings- och krissituationer. Valutareservens dimensionering och valutfördelning ses över minst vart tredje år.

Vid översynen 2024 fästes särskild uppmärksamhet vid förändringarna i omvärlden och det geopolitiska läget. Utgångspunkten för de valutabehov som centralbankspolitiken kräver är ECBS:s stadga och skyldighet att tillhandahålla valutor för att öka ECB:s valutareserv vid behov. Det nationella behovet av extra buffert bedömdes utifrån värdet av importen av nödvändighetsnyttigheter.

Rysslands angrepp på Ukraina i februari 2022 innebar en bestående förändring i den europeiska säkerhetsordningen. Finland har reagerat på denna förändring i den säkerhetspolitiska miljön genom att ytterligare stärka den nationella beredskapen, försörjningsberedskapen och försvaret.

Tabell 1. Valutareserv och extra buffertar 28.2.2025

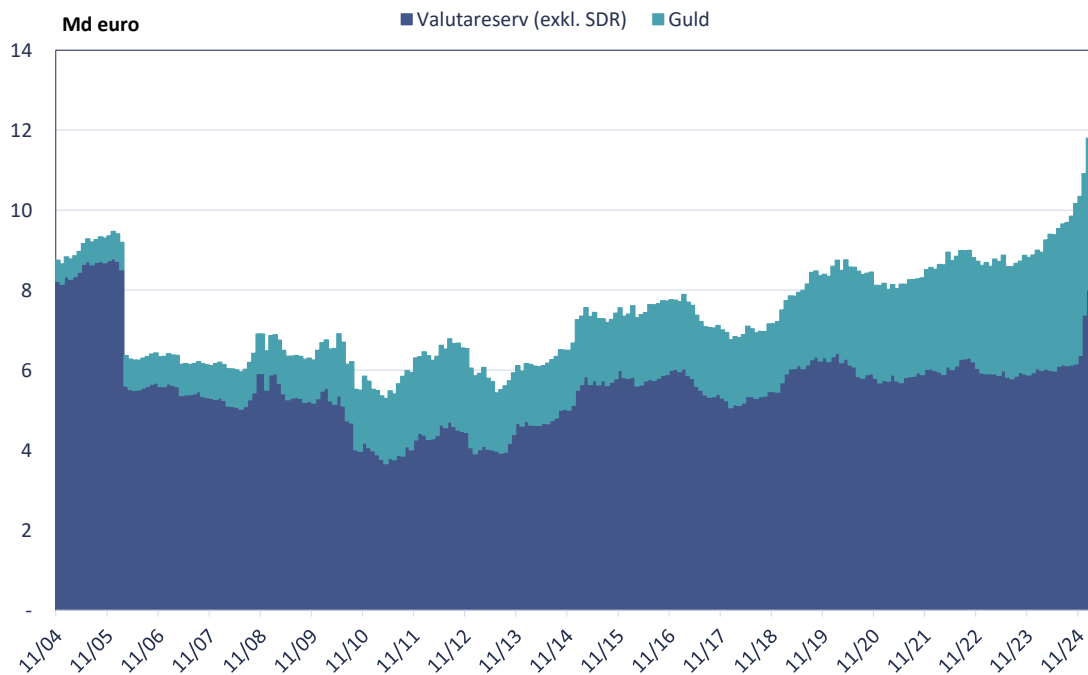
	Valuta (mn)	Euro (mn)	Andel
Valutareserv		8 353	50 %
Dollar (USD)	6 877	6 605	79 %
Yen (JPY)	139 912	891	11 %
Pund (GBP)	708	857	10 %
Extra buffertar för beredskap		8 386	50 %
Guld (XAU, uns)	1,407	3 863	46 %
Särskilda dragningsrätter (SDR)	3 596	4 523	54 %
Sammanlagt		16 739	100 %

Finlands Banks beredskap i utländsk valuta består av valutareserven i dollar, pund och yen, av guld och av IMF:s särskilda dragningsrätter, s.k. SDR.³ Vid dimensioneringen av den egentliga valutareserven har man dock inte beaktat guld eller SDR. De har betraktats som extra buffertar för den egentliga valutareserven.

³ Långsiktiga investeringar i utländsk valuta räknas inte in i valutareserven, eftersom deras huvudsakliga syfte är att bevara värdet på det långfristiga egna kapitalet.

Guldets värde och mängden SDR har ökat under de senaste åren på grund av de stigande guldpriserna och IMF:s allmänna allokering av SDR hösten 2021.

Diagram 1. Valutareserven och guld

Källa: Finlands Bank.

Faktorer som påverkar valutareservens storlek

Finlands Banks valutareserv kan användas för att finansiera import som är nödvändig i nationella krissituationer. Med den extra bufferten i utländsk valuta förbereder sig banken på en situation där det inte är möjligt att betala importen från länder utanför euroområdet i euro och inte heller går att köpa valuta på marknaden.

Den import från länder utanför euroområdet som ansågs nödvändig bedömdes utifrån tullens importstatistik för 2023 med beaktande av de stigande importpriserna. På grund av den kraftiga fluktuationen i priserna på energivaror, särskilt priset på olja, varierar dock uppskattningen av värdet på importen av nödvändighetsnyttigheter stort beroende på vilka antaganden som görs vid uppskattningen av energipriserna. Vid bedömningen av värdet på den import som är väsentlig för krisberedskapen är det skäl att använda ett högre pris per oljefat än i närhistorien, eftersom oljepriset sannolikt är högre än normalt i en krissituation.

En del av riskerna för samhällsekonomin och det finansiella systemet kan kvantifieras på förhand, men de risker som realiserar är ofta svåra att förutse.

Jämfört med föregående granskning kan det dock konstateras att förändringarna i den utrikes- och säkerhetspolitiska omvärlden och erfarenheterna av coronapandemin har ökat behovet av en extra buffert.

Eurosystemets valutareserv består av en gemensam valutareserv som innehas av ECB samt av de nationella centralbankernas egna valutareserver. I första hand görs valutainterventionerna i Eurosystemet ur ECB:s valutareserv. De nationella centralbankerna i Eurosystemet måste dock vara beredda att komplettera ECB:s valutareserv. Enligt artikel 30 i stadgan för ECBS och ECB ska de nationella centralbankerna ha beredskap för ytterligare valutaöverföringar till ECB.

I granskningen antas de nationella centralbankerna under en omgång av överföringar av ytterligare valutareserver till ECB överföra valutor till ett värde av sammanlagt 50 miljarder euro. Finlands Banks andel av en ytterligare överföringsomgång enligt kapitalfördelningsnyckeln (1,8165 %) uppgår således till cirka 0,9 miljarder euro i valutor.

Eftersom behovet av ytterligare valutaöverföringar till ECB har korrelerat negativt med eurons externa värde, är det motiverat att Finlands Bank på förhand innehar de valutor som behövs för denna beredskap. Detta stöds också av att Finlands Bank i en situation där det uppkommit ett interventionsbehov, och valutorna måste skaffas på marknaden, sannolikt skulle köpa utländska valutor (och sälja euro) på marknaden samtidigt som den borde stödja euron genom att sälja valutor. Detta står i strid med den gemensamma penning- och valutapolitiken.

Inom euroområdet svarar den nationella centralbanken för nödfinansieringen av banker i sitt land (inkl. deras filialer utomlands) också i utländsk valuta. Eftersom banksektorn i Finland är relativt stor är Finlands Banks potentiella exponeringar i utländsk valuta betydande i detta avseende.

Granskningen av valutaskulder hos kreditinstitut i Finland ger en grov övre gräns för det eventuella likviditetsbehovet i utländsk valuta. Då valutafordringarna granskas i relation till valutaskulderna får man en bild av de problem som kan uppstå om ett kreditinstitut kan använda sina likvida tillgångar i utländsk valuta, men ändå inte kan fungera på valutamarknaden.

Finlands Bank förbereder sig i första hand på att låna de valutor som behövs för att trygga stabiliteten i det finländska finanssystemet genom att på marknaden låna valuta mot euro som banken gett ut (swap). Även om bankernas valutabehov inte beaktas vid dimensioneringen av valutareserven, finns valutareserven vid behov också till förfogande för bankernas nödfinansiering i utländsk valuta.

Valutareservens storlek, valutafördelning och valutakursrisk

Skälen till att en valutareserv behövs – penningpolitik och valutapolitik, nödfinansiering och en kris som drabbar Finland – kan infalla samtidigt, särskilt med tanke på den nuvarande utrikes- och säkerhetspolitiska miljön. I tidigare granskningar har sannolikheten för att riskerna realiserats samtidigt ansetts liten, och

den valutareserv som beräknats på basis av en enkel summering har ansetts vara överdimensionerad.

Det är mest sannolikt att ECB begär ytterligare överföring av valutareserver när euron är svag och det behövs mer utländsk valuta för att försvara dess värde. I en situation där euron är svag på grund av faktorer som hotar hela euroområdet eller Europa är det möjligt att den extra reserven samtidigt måste användas för nationella behov.

Även om den extra reserven är denominerad i dollar kan den kompletteras med andra valutor som vid behov kan växlas till dollar. Genom att skaffa flera valutor till reserven får man spridningsfördelar som bidrar till att stabilisera Finlands Banks resultat mot valutakursrisker. Detta har gjorts också tidigare genom att innehaven i pund och yen har överskridit de valutaspecifika behoven. Största delen av valutareserven hålls dock i dollar.

Upprätthållandet av valutareserven ökar variationen i Finlands Banks resultat, om värderingskontona inte räcker till för att täcka valutakursfluktuationerna. Detta skulle i framtiden försvaga Finlands Banks strävan efter en stabil vinstutdelning till staten. Vid dimensioneringen av valutareserven måste Finlands Bank balansera mellan de penningpolitiska behov och balansrisker som baserar sig på stor osäkerhet. Avkastningen på valutareserven består av löpande ränteintäkter från placeringar och värdeförändringar i marknadspriserna (inkl. valutakursförändringar).

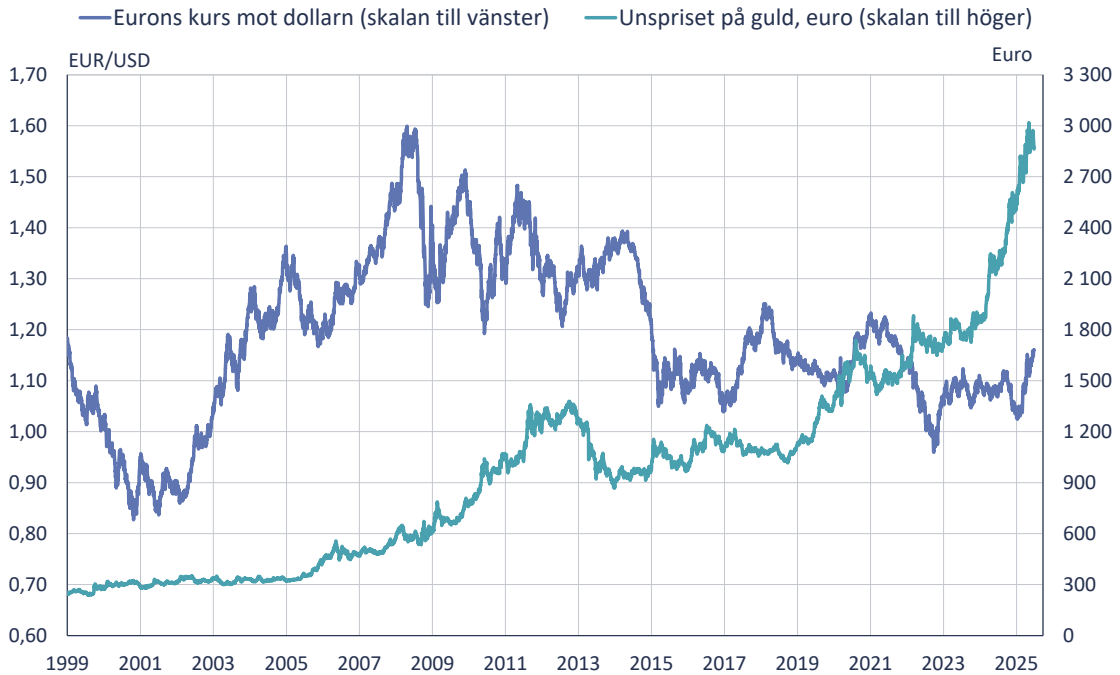
Det viktigaste elementet hos riskerna i samband med investeringar i valutareserven beror på valutakursfluktuationerna. Även om en otäckt ränteparitet förverkligas i form av en långsiktig relation är det nämligen uppenbart att avkastningen i olika valutor inte motsvarar varandra på kort eller ens medellång sikt.⁴

Förändringar i värdet på olika valutor återspeglas inte direkt i det operativa resultatet, utan förluster till följd av försvagade valutor dras först av från valutornas eventuella värderingskonton och därefter från avsättningarna mot valutakursrisken.⁵ Förluster från guld dras av från värderingskontot för guld. Realisationsvinsterna från guld ökar i sin tur avsättningarna mot valutakursrisken i enlighet med de vedertagna bokföringsreglerna. Den risk som valutareserven och guld innebär för verksamhetsresultatet är betydligt mindre än den ekonomiska risken.

⁴ Otäckt ränteparitet innebär att den inhemska nominella räntan är lika stor som den utländska nominella räntan ökad med förändringen i den nominella valutakursen.

⁵ Enligt Eurosystemets redovisningsregler täcks valutornas värderingsförluster med motsvarande värderingskonton. Finlands Bank täcker enligt vedertagen praxis förluster som överstiger värderingskontona från avsättningarna mot valutakursrisken. Räkenskapsperiodens resultat påverkas dessutom av förändringar i avsättningarna för realvärde och de generella avsättningarna.

Diagram 2. Utvecklingen av eurons kurs mot dollarn och unspriset på guld

Källa: Bloomberg.

Utökningen av valutareserven ökade valutabeloppet betydligt. Dollarkursen och unspriset på guld (diagram 2), som traditionellt varit starka, är Finlands Banks klart största riskkällor. Riskbidragen för yen, pund och SDR-positionen är små jämfört med dollarn och guld.

De risker som valuta- och guldreserven medför för verksamhetsresultatet kan bedömas utifrån bokföringsmässiga riskbidrag enligt riskmätaren ES 99, som beskriver förluster som statistiskt sett realiserar en gång per hundra år. Beräknat på detta sätt uppskattades den potentiella förlusten till följd av den utökade valutareserven överstiga värderegleringskontona och avsättningarna mot valutakursrisken. Mätt på detta sätt skulle förlusten således ge utslag i verksamhetsresultatet och minska Finlands Banks riskbuffertar ytterligare.

Försäljning av guld som förberedelse för valutakursrisker

I Finlands Banks finansiella tillgångar är guldreserven bankens näst största enskilda post efter räntebärande värdepapper i dollar. Det kraftigt stigande guldpriset ledde till att guldets andel av värdet på den omsättningsbara valutareserven (guld + valutareserv exkl. SDR) redan ökade till cirka 39 procent innan direktionens beslut om valutareserven och guldets fattades. Guldreservens volym hade förblivit oförändrad sedan 1999, då Finlands Bank överförde 13 ton guld till ECB som en del av ECB:s guldreserv.

Guldet utgör för Finlands Bank och Finland en extra buffert som i sista hand kan garantera funktionssäkerheten i nationella krissituationer. Även om dollarn är primär valuta i valutareserven när det gäller finansiering av importen av nödvändighetsnyttigheter, får Finlands Bank också betydande spridningsfördelar av sin guldreserv. Prisrisken är betydande när det gäller guldet, men Finlands Banks balansräkning innehåller starka buffertar med tanke på fluktuationer i guldets värde. Det stora värderegleringskontot för guld fungerar dock inte som buffert mot försvagade valutor i valutareserven.

Guldpriset har historiskt sett överstigit priserna på andra tillgångsposter under globalt sett exceptionellt osäkra tider. Med andra ord är guldpriset högt exakt i sådana tider då det kan uppstå behov av att använda valutareserven. Om Finland däremot skulle drabbas av en betydande idiosynkratisk chock, skulle guldet inte nödvändigtvis erbjuda lika bra skydd, eftersom guldpriset sannolikt inte i betydande grad korrelerar med krissituationer som endast berör Finland.

Guldet i valutareserven har medfört spridningsfördelar och avsevärt förbättrat portföljvinstkastningen, men det garanterar inte en motsvarande framtida utveckling. Enligt Finlands Banks analys minskar riskerna med Finlands Banks portfölj då guldets andel av portföljen ökas till cirka 20 procent. En ännu större andel, i synnerhet en andel större än 30 procent, ökar dock portföljens risker mer än avkastningen.

Försäljningen av guld krymper det rekordstora värderegleringskontot för guld i Finlands Banks bokföring. Den värdeförändring som realiserades med bankfullmäktiges godkännande redovisades i enlighet med de vedertagna bokföringsreglerna som en ökning i avsättningarna mot valutakursrisken. Vid behov kan den användas för att täcka de värderingsförluster som orsakas av de valutor som ingår i valutareserven. Riskbuffertarna håller sig således oförändrade till riskerna trots den betydande ökningen av valutakursriskerna. De realiserade intäkterna från försäljningen av guld påverkade inte Finlands Banks ekonomiska resultat, eftersom de till fullo överfördes till avsättningarna mot valutakursrisken som buffert för ökade risker.

Guld såldes till ett värde av 450 miljoner dollar, dvs. cirka 10 procent av guldreserven i den omsättningsbara valutareserven, för att täcka den växande valutakursrisken och optimera guldets andel. Eftersom guldpriset var historiskt högt vid försäljningstidpunkten ökade försäljningen avsättningarna mot valutakursrisken ungefär lika mycket som utökningen av valutareserven ökade riskerna för verksamhetsresultatet. Genom att öka avsättningarna mot valutakursrisken förbereder banken sig också på en eventuell minskning av valutareserven, om det är motiverat av beredskapsskäl och om valutorna i reserven har försvagats fram till dess.

Dessutom kommer den begränsade försäljningen av guld att återställa guldets ökade andel närmare avkastnings-/riskoptimeringen. I slutet av februari 2025 var guldets andel av den omsättningsbara valutareserven (exkl. SDR) 32 procent, dvs.

större än den optimala allokeringen, men nära den andel som guldet hade i den föregående treårsgranskningen 2021.

Risktåligheten i banksektorn i Finland fortsatt stark – riskerna i den instabila omvärlden framhäver betydelsen av tillräckliga riskbuffertar

Arttu Kiviniemi, avdelningen för digitalisering och analys, Finansinspektionen

Några tecken på en vändning till det bättre sågs i den finländska banksektorns omvärld under 2024: företagens konjunkturförväntningar förbättrades gradvis och det fanns tecken på att den ekonomiska recessionen i Finland skulle upphöra. De klart sjunkande räntorna och den avtagande inflationen stödde för sin del hushållens köpkraft. Också på bostadsmarknaden har det funnits tecken på att nedgången är förbi: bostadshandeln har ökat och prisnedgången har dämpats. Finlands Bank förutspår en förestående konjunktursvängning och att den ekonomiska tillväxten i Finland stärks försiktigt och stegvis under de kommande åren.⁶

Trots spirande ljusglimtar förblev omvärlden för banksektorn i Finland fortsatt svår 2024. De geo- och handelspolitiska spänningarna ökade osäkerheten i ekonomin och på finansmarknaden samtidigt som de ökade hybrid- och cyberattackerna också prövade funktionssäkerheten för tjänsterna i den finländska finanssektorn. Den ekonomiska tillväxten var fortsatt känslig och konsumenternas förtroende för ekonomin svagt. Situationen på arbetsmarknaden försämrades ytterligare och också antalet konkurser fortsatte att öka. Dessutom fortsatte situationen att vara utmanande inom byggbranschen och på fastighetsmarknaden.

Trots den instabila omvärlden var kapitaltäckningen i den finländska banksektorn fortsatt stark och bättre än i snitt i Europa. Kapitalbasen i banksektorn ökade i och med den goda resultatutvecklingen, vilket kompenserade den försvagande effekt som de ökade riskvägda posterna samt vinstutdelningarna har på kapitaltäckningsgraden. Banksektorns kapitalbasöverskott minskade, men det översteg fortsättningsvis kapitalkraven med bred marginal. Rörelsevinsten i banksektorn ökade ytterligare 2024 främst till följd av ökningen av räntenettet, men ökningen dämpades tills räntenettet i slutet av året minskade något till följd av att räntorna sjönk. Likviditeten i banksektorn var fortsatt stark.

De ökade skuldbetalningskostnaderna, den svaga ekonomiska konjunkturen samt den ökade arbetslösheten och det ökade antalet konkurser har under de senaste åren tills vidare haft måttliga konsekvenser för de finländska bankernas hushålls- och företagskunders skuldbetalningsförmåga. De finländska bankernas problemkrediter ökade något 2024, men andelen var fortfarande måttlig och hörde till de minsta i Europa. I slutet av 2024 noterades preliminära tecken på en vändning till det bättre när ökningen av nödlidande hushållskrediter och företagskrediter bröts och andelen krediter med hög kreditrisk minskade.

Det fanns dock betydande skillnader i kreditriskutvecklingen mellan olika kreditgivningssegment och näringsgrenar. När det gällde hushållskrediter fortsatte kvaliteten på kreditstocken att försämrans när det gällde konsumentkrediter, medan andelen nödlidande bostadskrediter var fortsatt stabil och liten. I fråga om företagskrediter observerades en ökning av kreditriskerna. Ökningen berodde på

⁶ Se Finlands Bank (2025) [Harmaat pilvet varjostavat talouden toipumista](#). Euro & talous.

den svaga ekonomiska konjunkturen och på att skuldbetalningskostnaderna stigit särskilt inom de drabbade näringsgrenarna, såsom byggverksamhet, fastighetsverksamhet och parti- och detaljhandel. Situationen och utvecklingen inom fastighets- och byggbranschen har en väsentlig betydelse för den ekonomiska situationen i banksektorn och riskerna i den, eftersom en betydande del av bankernas kreditgivning hänför sig till bostads- och fastighetsmarknaden.

Den förväntade återhämtningen i ekonomin och på bostadsmarknaden och de minskade skuldbetalningskostnaderna bedöms stödja bankernas hushålls- och företagskunders skuldbetalnings-, konsumtions- och investeringsförmåga och på så sätt också stärka kreditefterfrågan och minska bankernas kreditrisker under de närmaste åren. Enligt Finlands Banks och Finansinspektionens beräkningar⁷ förväntas kapitaltäckningen och prestationsförmågan förbli god och kreditförlusterna måttliga i banksektorn under de närmaste åren, om omvärlden utvecklas som väntat.

Omvärlden för banksektorn i Finland förmörkas dock av flera risker om en svagare utveckling. Om dessa risker realiserats försämras också bankernas situation. De största av dessa risker hänför sig till de geo- och handelspolitiska spänningar som förvärrats ytterligare under den senaste tiden samt till den ekonomiska utvecklingen som varit svagare än väntat. Också cyber- och hybridhoten är fortfarande betydande och kan om de realiserats äventyra funktionssäkerheten för de digitala tjänsterna i finanssektorn. Genomförandet av geo- och handelspolitiska risker kan avsevärt försvaga den förväntade ekonomiska tillväxten och öka volatiliteten och nervositeten på finansmarknaden. Detta ökar i sin tur bankernas kredit- och likviditetsrisker och försvagar deras lönsamhet. Enligt Finlands Banks och Finansinspektionens stresstester tål kapitaltäckningen i banksektorn i Finland en allvarlig störningssituation i ekonomin och på finansmarknaden, där bland annat de geopolitiska spänningarna tillspetsas, recessionen fördjupas och den svåra situationen på bostads- och fastighetsmarknaden förlängs. En svagare utveckling än väntat skulle dock avsevärt försvaga sektorns kapitaltäckning.

De ökade riskerna i omvärlden kräver tillräckliga riskbuffertar hos banksektorn och dess kunder. Det finansiella systemets risktålighet har under de senaste åren stärkts och säkerställt genom flera makrotillsynspolitiska åtgärder. Det finns betydande strukturella sårbarheter i det finländska finanssystemet, exempelvis den stora storleken på banksektorn, koncentrationen i sektorn och dess kopplingar till den internationella finansmarknaden, riskkoncentrationer i bankernas kreditgivning och hushållens höga skuldsättning. Som motvikt till dessa strukturella sårbarheter har det på bankerna under de senaste åren ställts buffertkrav som stärker deras risktålighet. Dessa krav trädde i huvudsak i kraft under rapportåret och de ökade de finländska bankernas totala makrotillsynsbuffertar till en nivå som Finlands Bank och Finansinspektionen bedömde vara tillräcklig.

Makrotillsynspolitiken har under de senaste åren också dämpat ökningen av hushållens skuldsättning och tryggt hushållens risktålighet. Finansinspektionens

⁷ Se Nyholm, J., Kauko, K. och Kiviniemi, A. (2024) [Suomen pankkisektori kestäisi ennustettua rajummankin taantumaa](#). Euro & talous.

direktion gav i juni 2022 en rekommendation om maximal skuldbetalningskvot för bolånesökandes lån och finansieringsvederlag. Enligt rekommendationen ska bostadskrediternas storlek bestämmas så att gäldenären klarar av att betala räntor och amorteringar på den ansökta bostadskrediten och sina övriga skulder samt finansieringsvederlaget också vid ekonomiska störningar såsom ökad arbetslöshet eller kraftigt stigande räntor. Rekommendationen trädde i kraft 2023 och under året utvärderades hur den följdes. Enligt utredning har de finländska bankerna följt rekommendationen väl, och såväl antalet som andelen bostadslån med hög skuldbetalningskvot minskade klart 2023, året då rekommendationen trädde i kraft. År 2023 trädde också sådana nya begränsningar i lagstiftningen i kraft som dämpade hushållens skuldsättning i fråga om bostads- och husbolagslån. Bankerna har uppfyllt också dessa krav väl.

Till de lagstiftningsreformer som stöder det finansiella systemets motståndskraft hör också EU-förordningen om den digitala motståndskraften i finanssektorn (DORA). Förordningen tillämpas från början av 2025. Förordningen förenhetligade kraven på hantering av IKT- och informationssäkerhetsrisker i hela Europa inom alla delområden av finanssektorn och preciserade kraven för aktörerna inom finanssektorn. I början av 2025 trädde också en översyn av tillsynsreglerna för banker i kraft. Genom den genomförs Baselkommitténs förslag om att slutföra tillsynsregelverket för banker efter finanskrisen (Basel III). Syftet med reformerna är att minska den omotiverade variationen i de riskvägda poster som ligger till grund för dimensioneringen av kapitalkraven, begränsa de lättnader i kapitalkraven som uppnås genom interna modeller för kapitaltäckningsanalys och förbättra jämförbarheten mellan bankernas kapitaltäckningsgrader. Effekterna av reformerna bedöms bli måttliga i Finland. De bedöms bli mycket små särskilt i initialskedet till följd av att övergångsbestämmelserna sträcker sig ända till 2033.

De betydande ekonomiska och operativa riskerna i omvärlden framhäver fortfarande vikten av lämpliga kapitaltäcknings- och likviditetsbuffertar i banksektorn, högklassig riskhantering och beredskap. Särskild uppmärksamhet fästs vid dessa risker och beredskapen för dem både vid tillsynen över stabiliteten i hela det finansiella systemet och vid tillsynen över enskilda kreditinstitut 2025. En stark och risktålig banksektor har goda förutsättningar att stödja en hållbar ekonomisk återhämtning och ta emot chocker som beror på en instabil omvärld.

Vad säger det nya positiva kreditupplysningsregistret om de finländska hushållens skuldsättning?

Johanna Honkanen, avdelningen för finansiell stabilitet och statistik, Finlands Bank

Det positiva kreditupplysningsregistret för kreditgivare, gäldenärer och myndigheter togs i bruk i Finland våren 2024. Bestämmelserna om registret finns i lagen om ett positivt kreditupplysningsregister. Syftet med bestämmelserna är att motverka hushållens överskuldsättning ur två synvinklar: enskilda utlåningssituationer och stabiliteten i hela det finansiella systemet. Myndigheterna använder uppgifterna i registret vid tillsynen över den finansiella stabiliteten och kreditmarknaden och vid planeringen av åtgärder för att trygga den finansiella stabiliteten.

Det positiva kreditupplysningsregistret är ett register som förs av Skatteförvaltningens Inkomstregisterenhet. Kreditgivarna är skyldiga att till registret anmäla alla lån som de beviljat till privatpersoner och förändringar i dessa lån. Registret innehåller också uppgifter om konsumenternas inkomster. Finlands Bank använder registret för att sköta sina lagstadgade uppgifter i anslutning till genomförandet av penningpolitiken och säkerställandet av det finansiella systemets tillförlitlighet och effektivitet samt framställning av statistik.⁸ Det positiva kreditupplysningsregistret ger en mer aktuell och heltäckande helhetsbild av hushållens skuldsättning, dess struktur och fördelning mellan hushållen.

Registret gör det möjligt att identifiera tidigare dolda riskfaktorer som orsakat hushållens överskuldsättning. Det är viktigt för både individen och hela samhällsekonomin att sådana dolda risker identifieras. Den globala finanskrisen visade att redan ett relativt litet antal överskuldsatta hushåll – i kombination med andra sårbarheter i det finansiella systemet och ekonomin – kan få betydande och långvariga negativa konsekvenser för det finansiella systemet, ekonomin och samhällets välfärd. Registrets mycket detaljerade material ger ett verktyg för identifiering av särskilt utsatta hushåll, såsom hushåll med flera lån, till exempel snabbblån eller kortfristiga lån från olika kreditgivare.

Det positiva kreditupplysningsregistret gör det lättare att förstå riskerna med skuldsättningen

Det positiva kreditupplysningsregistret förbättrar möjligheterna att göra en mer aktuell, djupgående och omfattande analys av hur hushållens skuldsättning påverkar riskerna för den finansiella stabiliteten och dynamiken i makroekonomin. Uppgifterna i registret insamlas nästan i realtid per lån och gäldenär. Registret innehåller uppgifter som inte tidigare har varit tillgängliga med motsvarande noggrannhet och täckning. Nedan beskrivs närmare hurdan ny information det positiva

⁸ Finlands Bank behandlar det positiva kreditupplysningsregistrets material i sitt eget datasystem (Luoto+) som finns på molntjänstplattformen Microsoft Azure.

kreditupplysningsregistret ger om finländska gäldenärers och hushålls⁹ skuldsättning.

En heltäckande helhetsbild av hushållens skuldstruktur

Tidigare har uppgifterna om hushållens krediter delvis varit splittrade i Finland och de har inte omfattat alla betydande kreditgivare. Dessutom har sättet att rapportera uppgifter varierat avsevärt, vilket har gjort det svårare att dra slutsatser utifrån uppgifterna. De omfattande uppgifter som rapporterats med enhetliga definitioner i det positiva kreditupplysningsregistret förbättrar därför analysernas exakthet och dimensioneringen av de politiska åtgärder som anses nödvändiga. Det positiva kreditupplysningsregistret samlar uppgifterna om alla privatpersoners lån. Registret omfattar bostadslån, studielån, fritidsbostadslån, konsumentkrediter som beviljats för anskaffning av trafikmedel, fortlöpande krediter¹⁰ och andra konsumentkrediter av olika slag.

Registret innehåller lån som beviljats av såväl inhemska som utländska kreditinstitut och andra kreditgivare, om lånen har beviljats finländska privatpersoner. Också alla konsumentkrediter som indrivningsbyråerna har köpt av kreditgivarna anmäls till registret.¹¹

Det positiva kreditupplysningsregistret är mer heltäckande än tidigare datainsamlingar om hushållslån. De tidigare insamlingarna har grundat sig antingen på aggregat (exempelvis finansräkenskaper, statistik över skuldsättning, statistik över monetära finansinstitut), ett urval hushåll (servicematerial för inkomstfördelning, förmögenhetsundersökning) eller en mer begränsad grupp nya låneuttag (Finansinspektionens datainsamlingar och tilläggsförfrågningar om nya bostadslån). Med hjälp av registret kan man granska hushållens hela lånestock och alla nya låneuttag mer detaljerat och ur flera perspektiv än tidigare. Det detaljerade materialet i registret möjliggör dessutom en noggrann analys av olika fördelningar och spridningsmönster.

Uppgifter om privatpersoners skuldbelopp nästan i realtid

Det positiva kreditupplysningsregistret är en databas över privatpersoners skulder som uppdateras nästan i realtid. Kreditgivarna är skyldiga att anmäla krediter som de beviljat privatpersoner till registret senast den kalenderdag som följer på den dag

⁹ Utöver enskilda personer kan man ur registret granska *medgäldenärer*, dvs. personer som har *gemensamma skulder*. Dessa personer kan betraktas som *uppskattningar* av enskilda hushåll.

¹⁰ Med fortlöpande krediter avses konsumentkrediter som upp till en på förhand överenskommen kreditgräns fortlöpande står till konsumentens förfogande utan kreditgivarens separata kreditbeslut. Fortlöpande krediter är till exempel kredit- och betaltidskort och olika konton med kredit. I registret rapporteras både kreditgränsen och det belopp som använts för krediten (kreditsaldo).

¹¹ Om en indrivningsbyrå sköter indrivningen av fordringar endast för kreditgivarens räkning, är kreditgivaren skyldig att anmäla uppgifter om krediterna och ändringar i krediterna till registret.

då kreditavtalet ingicks.¹² Eftersom databasen fungerar nästan i realtid ger den kreditgivarna stöd för bedömningen av kundernas kreditvärdighet. Betydelsen av information i realtid accentueras också i olika störnings- och krissituationer i ekonomin, då det behövs aktuell information om kreditmarknaden för att skapa en lägesbild.

Lättare än tidigare att bedöma skuldbetalningsförmågan

Det positiva kreditupplysningsregistret gör det möjligt att få en bättre bild av privatpersoners ekonomiska situation som helhet. Registret ger en bättre uppskattning av privatpersoners betalningsförmåga, eftersom det också innehåller uppgifter om privatpersoners inkomster¹³, månatliga skuldbetalningsutgifter, eventuella dröjsmål med betalningar och amorteringsfria perioder. Inkomstuppgifterna gör det bland annat möjligt att granska olika skuldbelastnings- och skuldållbarhetsindikatorer (exempelvis låntagares skulder eller skuldbetalningsutgifter i förhållande till inkomsterna).

Information om ränterisken för privatpersoner

För alla krediter i registret anges omfattande ränteuppgifter. Ränteuppgifterna innehåller uppgifter bl.a. om lånets totala ränta, räntemarginal, typ av ränta och räntebindningsperiodens längd. Dessutom rapporteras det om en privatperson har skyddat sitt lån mot ränterisken genom en separat skyddsprodukt (räntetak, räntekorridor). Med hjälp av ränteuppgifterna kan man bedöma ränterisken för privatpersoner och den sårbarhet som följer av stigande räntor. Dessutom kan man övervaka bestämmelserna om räntetak som begränsar låneräntorna för att säkerställa konsumentskyddet.

Nyttan av informationen ökar med tiden

Fördelarna med registret framhävs ytterligare i framtiden, eftersom informationens värde ökar med tiden. Även om det positiva kreditupplysningsregistret inte i sig lagrar information, historiserar Finlands Bank den information som banken fått via registret för skötseln av sina lagstadgade uppgifter och för förståelsen av konsekvenserna av hushållens ekonomiska beslut. Det är viktigt att följa hushållen under deras hela livscykel. För att myndigheterna ska kunna göra tillförlitliga konsekvensbedömningar och prognoser för att bedöma ändringarna i åtgärder och politik är det viktigt att

¹² Uppdateringshastigheten beror på vilken information det är fråga om. Exempelvis uppgifter om amorteringar på lån anmäls till registret senast den andra vardagen efter amorteringen. Saldouppgifterna om fortlöpande krediter, såsom betalkort med kredit, uppdateras i registret en gång i månaden.

¹³ Ur det positiva kreditupplysningsregistret fås två typer av inkomstuppgifter. I registret samlas in uppgifter ur inkomstregistret om privatpersoners löner, pensioner och förmåner. De inkomstuppgifter som samlas in via inkomstregistret innehåller dock inte privatpersoners kapitalinkomster, såsom intäkter från placeringar eller hyresinkomster. Utöver inkomstuppgifterna ur inkomstregistret innehåller registret de inkomstuppgifter som utretts för att bedöma kredittagarens kreditvärdighet och som kreditgivaren har utrett genom att fråga kredittagaren eller på något annat sätt.

materialet täcker en så lång tidsperiod som möjligt. De långa tidsserierna ger värdefull information om utvecklingen för hushållens skuldsättning i olika ekonomiska konjunkturen och olika finansiella förhållanden och gör det möjligt att publicera längre tidsserier.

Det positiva kreditupplysningsregistret är inte heltäckande, mycket kan ännu utvecklas

Även om det positiva kreditupplysningsregistret redan nu ger en mycket omfattande bild av hushållens lån, är det dock inte heltäckande. Registret omfattar inte krediter som inte omfattas av konsumentskyddslagen. Sådana krediter är bland annat varukrediter som affärerna beviljar privatpersoner och alla krediter som det inte tas ut ränta och andra kostnader för. Registret omfattar inte heller krediter från pantlåneinrättningar, sociala krediter och vissa leasingavtal. I registret införs endast sådana leasingavtal där äganderätten till det objekt som leasas ut kan övergå till leasetagaren när avtalet upphör.

Utvecklingen av det positiva kreditupplysningsregistret framskrider stegvis. I den andra fasen, före utgången av 2025, utökas registret med andra krediter än konsumentkrediter till privatpersoner, såsom krediter som beviljats privatpersoner för näringsverksamhet. Eftersom privatpersoner är ekonomiskt nära knutna till sin affärsverksamhet är det viktigt att föra in dessa uppgifter i registret för att bedöma deras totala skuldsättning. Lån som tagits i egenskap av enskild näringsidkare inverkar direkt på näringsidkarens ekonomiska situation som privatperson.

I ett senare skede kommer registrets täckning att utvidgas ytterligare genom att det till registret fogas bland annat uppgifter om de delägarspecifika skuldandelarna i husbolagslån. Uppgifterna är nödvändiga bland annat vid bedömningen av privatpersoners kreditvärdighet. De behövs också för att bedöma hushållens totala skuldbetalningsbörda, eftersom husbolagslån kan öka skuldbetalningskostnaderna betydligt.

Genom det positiva kreditupplysningsregistret har bilden av privatpersoners överskuldsättning förbättrats och bilden förbättras ytterligare i takt med att registret utvecklas. Utöver de planerade förbättringarna vore det bra att i samband med den fortsatta utvecklingen redan då registret planerades överväga de informationsbehov som intressenterna lyfter fram, såsom heltäckande information om säkerheter för lån. Information om säkerhetens värde och till exempel var bostadssäkerheten är belägen skulle förbättra bedömningen av kreditsökandens kreditvärdighet och krediternas riskhalt. Denna information gör det också lättare för myndigheterna att analysera stabiliteten i det finansiella systemet, att bedöma effekterna av politiska åtgärder samt att utveckla planeringen och inriktningen av politiska åtgärder. Registret innehåller för närvarande inte heller närmare bakgrundsuppgifter om låntagare, såsom ålder, kön eller socioekonomisk ställning, vilket begränsar användningen av registret vid bedömningen av effekterna av politiska åtgärder. Även om registret gör det möjligt att granska hur politiska åtgärder påverkar upplåningen och gäldenärerna i allmänhet, avslöjar det inte hur konsekvenserna fördelar sig mellan olika grupper av gäldenärer.

Sammanfattning av hur penningpolitiken lyckats dämpa inflationen

Juha Kilponen, avdelningen för penningpolitik och forskning, Finlands Bank

Euroområdets inflationsutveckling i korthet 2021–2024

Inflationen i euroområdet tilltog under 2021 särskilt på grund av stigande energi- och livsmedelspriser samt olika störningar i utbudskedjor. Inflationstrycket ökade inte bara på grund av begränsningar i utbudet utan också på grund av den snabba återhämtningen av efterfrågan, särskilt inom kontaktintensiva tjänster med begränsad tillgång, såsom turism och hotell- och restaurangbranschen. Branschvisa ökningarna av de relativa priserna påverkade det allmänna prisläget, eftersom nominella trögheter hindrade priserna från att sjunka i de sektorer där efterfrågan var svag.

Under 2022 återhämtade sig euroområdets ekonomi ytterligare från pandemin, vilket kraftigt ökade efterfrågan på ovan nämnda tjänster. Återhämtningen i konsumtionen drevs på av det starka finanspolitiska stödet som hade sitt ursprung i pandemin. Även penningpolitiken i euroområdet stödde efterfrågan tills den började stramas åt avsevärt mot slutet av 2022, då ECB snabbt höjde sina styrräntor.¹⁴ De stora och utdragna utbuds- och efterfrågechockerna uppmuntrade också företagen att höja priserna oftare än normalt.¹⁵

Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina i februari 2022 ledde till ytterligare och kraftiga prisökningar på energi, andra råvaror och livsmedel. Enligt Finlands Banks analys bidrog Rysslands anfall mot Ukraina till att inflationen i euroområdet steg med drygt 2 procentenheter och att bruttonationalprodukten minskade med cirka 1 procent under 2022.¹⁶

Den utdragna prisuppgången och begynnande löneinflationen började under 2022 också synas i stigande inflationsförväntningar på marknaden. Särskilt inflationsförväntningarna på kort sikt ökade klart till följd av stigande energipriser. Med tanke på inflationsmålet och prisstabiliteten utgjorde den gradvisa ökningen av de långsiktiga förväntningarna under 2022 en risk. Det väckte oro för en försvagning av det ankare, centralbankens inflationsmål, som håller inflationsförväntningarna i styr.¹⁷ Inflationen i euroområdet nådde sin topp i oktober 2022 med en takt på 10,6 procent.

¹⁴ Den penningpolitiska reaktionen på den accelererade inflationen behandlas i detalj i följande kapitel.

¹⁵ Hahn, E. (2023) How have unit profits contributed to the recent strengthening of euro area domestic price pressures? ECB Economic Bulletin, Issue 4/2023.

¹⁶ Anttonen, J. och Lehmus, M. (2024) [Geopoliittisten yllätysten vaikutus euroalueen inflaatioon vaihtelee tapauskohtaisesti](#). Euro & talous.

¹⁷ Oinonen, S. och Vilmi, L. (2024) [Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet euroalueen hintojen ja palkkojen kehitykseen?](#) Euro & talous.

Inflationen avtog avsevärt under 2023 i takt med att utbudsproblemen lättade och energipriserna sjönk. Den snabba inflationen hade också urholkat realinkomsterna, vilket dämpade konsumtionen och investeringarna. Samtidigt belastade räntehöjningarna de finansiella förhållandena både i euroområdet och i andra utvecklade ekonomier i takt med att penningpolitiken stramades åt. Inflationsutvecklingen var tudelad. Priserna på tjänster steg fortfarande snabbt, vilket återspeglade en normalisering av konsumtionsbeteendet, tidigare inflationstryck och eftersläpningar i löneutvecklingen. Ännu i slutet av 2024 steg lönerna i euroområdet med 4–5 procent, trots att inflationen redan hade avtagit till nära 2 procent. Allmänt taget ändrar företagen priserna på tjänster sällan och stegvis, vilket innebär att prisförändringarna i tjänstesektorn i huvudsak speglar den tidigare kostnadsutvecklingen. Detta bidrog till att inflationsnedgången i euroområdet drog ut på tiden även under 2024.¹⁸ I slutet av 2024 hade inflationstakten i euroområdet avtagit till 2,4 procent.

Den nya penningpolitiska strategin sattes oväntat på prov efter pandemin

Tiden efter den globala finanskrisen fram till coronapandemin präglades i euroområdet av en inflation som låg under ECB:s mål på 2 procent. Den jämviktsränta som återger balansen mellan tillväxt och inflation bedömdes ha sjunkit av strukturella skäl, både i euroområdet och globalt, och den ekonomiska tillväxten nådde inte längre upp till nivåerna före finanskrisen. Detta begränsade ECB:s och andra centralbankers möjligheter att reagera på konjunkturavmattningen genom att sänka styrräntorna. ECB:s inlåningsränta för banker hade redan i juni 2014 sänkts till en negativ nivå, och räntorna kunde anses ligga nära sin effektiva nedre gräns. Penningpolitiken stödde den samlade efterfrågan och inflationen även genom omfattande värdepappersköp och långfristiga refinansieringstransaktioner. Framåtblickande vägledning och köpprogram säkerställde att marknadens ränteförväntningar och långa räntor var låga och att finansieringsvillkoren därmed var så gynnsamma som möjligt.

Före pandemin var förväntningen den att inflationen skulle förbli under målet och att räntornas nedre gräns skulle begränsa penningpolitikens handlingsutrymme under lång tid. Penningpolitikens verksamhetsmiljö ansågs ha förändrats, och därför inledde ECB-rådet en översyn av den penningpolitiska strategin år 2020. Översynen slutfördes sommaren 2021.¹⁹

I den uppdaterade strategin från juni 2021 bedömde ECB-rådet att prisstabilitet bäst uppnås om den penningpolitiska målsättningen är en inflationsnivå på 2 procent på medellång sikt. ECB-rådet betonade målets symmetri genom att betrakta både för hög och för låg inflation som lika oönskade.²⁰ Strategiändringen 2021 innebar i

¹⁸ Corsello, F. och Neri, S. (2025) "Catch me if you can": fast-movers and late-comers in euro area inflation. Suerf Policy Brief, No.1070.

¹⁹ Se närmare EKP (2021) The ECB's monetary policy strategy statement och Kilponen, J. och Kontulainen, J. (2021) [EKP uudisti rahapolitiikan strategiansa – mikä muuttuu?](#) Euro & talous.

²⁰ Den medelfristiga inflationsbufferten på cirka 2 procent bedömdes underlätta euroområdets länders anpassning till makroekonomiska chocker, dämpa den ökade arbetslösheten till följd av

praktiken ett något högre inflationsmål än den ursprungliga definitionen av prisstabilitet i början av valutaunionen.²¹

I valutaunionens inledningsskede definierades prisstabilitet i euroområdet som en inflation under 2 procent på medellång sikt. Denna asymmetriska definition visade sig problematisk, eftersom den tillät att inflationen tillfälligt sjönk nära noll. Dessutom verkade 2-procentsgränsen som ett "inflationstak" som dämpade inflationsförväntningarna och inflationen. Forskning har visat att ECB:s faktiska inflationsmål före strategin 2021 låg klart under 2 procent (1,6–1,8 %) och att ECB:s preferenser var starkt asymmetriska: inflation över 2 procent betraktades som betydligt mer skadlig än inflation under 2 procent.²²

I strategibedömningen 2021 beaktades risken för att räntorna sjunker till den faktiska nedre gränsen genom att kraftigt betona en stimulerande penningpolitik när den nedre gränsen närmar sig, och genom att tillåta inflationen att också tillfälligt överskrida målet. Syftet med dessa åtgärder var att minska risken för att inflationsförväntningarna förankras på en nivå under målet, vilket tidigare tycktes ha skett.

Den nya penningpolitiska strategin sattes oväntat på prov när inflationen snabbt tilltog till följd av coronapandemin och energikrisen.

Från och med hösten 2021 började man lätta på den penningpolitiska stimulansen, först genom kommunikation om minskande penningpolitiska lättnader och ändrade villkor för långfristiga kreditoperationer. I mars 2022 meddelade ECB-rådet att det kommer att sänka takten på sina köp av tillgångar och att det kommer att avsluta dem under det tredje kvartalet. Detta bekräftades vid mötet i juni 2022, och nettotillgångsköpen inom APP-programmet upphörde i juli 2022. Återinvesteringarna av värdepappersinnehav inom de penningpolitiska köpprogrammen upphörde helt vid slutet av året.

ECB genomför i likhet med Förenta staternas centralbank Fed den kvantitativa åtstramningen passivt, det vill säga att dess balansräkning minskar i takt med att köpta obligationer förfaller. Åtstramningen genomfördes i euroområdet och andra utvecklade ekonomier på ett markerat förutsägbart sätt för att undvika instabilitet på

stela nominella löner och risken för deflation under ekonomiska nedgångar. Bufferten beaktar också den eventuella positiva biasen i anslutning till inflationen, eftersom inflationen de facto kan vara långsammare än vad som uppmätts.

²¹ Haavio, M., Heikkinen, J., Jalasjoki, P., Kilponen, J. och Paloviita J. (2025) ECB's evolving communication and policy references since 2021 strategy review. I studien bedöms förändringarna i ECB:s kommunikation och inflationspreferenser. Enligt de preliminära resultaten övergick ECB till mer inflationsorienterad kommunikation, och inflationspreferenserna blev mer symmetriska från och med juli 2021, i linje med den nya strategin.

²² Haavio, M., Jalasjoki, P., Kilponen J. och Paloviita, M. (2021) What does "below, but close to, two per cent" mean? Assessing the ECB's reaction function with real time data. *International Journal of Central Banking*, June 20201, vol. 68. Haavio, M., Heikkinen, J., Jalasjoki, P., Kilponen, J., Paloviita, M. och Vänni, I. (2024) Reading between the lines: Uncovering asymmetry in the central bank loss function. *Bank of Finland Research Discussion Paper 6/2024*.

obligationsmarknaden. ECB uppskattade att den kvantitativa åtstramningen och kommunikationen kring den höjde räntan på tioåriga statsobligationer i euroområdet med cirka 0,6 procentenheter under 2023.²³

ECB-rådet beslutade i juli 2022 inleda räntehöjningar. Räntestyrningen blev då åter det primära penningpolitiska instrumentet.

Från och med juli 2022 höjde ECB-rådet styrräntorna i mycket snabb takt på grund av det ökade inflationstrycket. ECB:s centrala styrränta höjdes med sammanlagt 2,5 procentenheter från juni till december 2022. Räntehöjningarna fortsatte under 2023 ända fram till det penningpolitiska mötet i september 2023. Finansieringsvillkoren stramades åt snabbt och realräntorna blev positiva i början av 2023. I september 2023 hade styrräntorna höjts med totalt 4,5 procentenheter jämfört med juni 2022, och ECB-rådet bedömde att ränteläget då var tillräckligt stramt för att stabilisera inflationen vid målet på 2 procent på medellång sikt. Vid bedömningen av penningpolitikens stramhet används bland annat jämviktsräntan som mått. De uppskattningar av den nominella jämviktsräntan som gjordes efter pandemin har rört sig ungefär mellan 2 och 3 procent. De penningpolitiska räntorna i euroområdet låg 2023 och 2024 på en restriktiv nivå, vilket bidrog till att inflationen återgick mot målnivån på 2 procent.²⁴

Att åtstramningen av penningpolitiken fick genomslag på marknaden understöddes också av förändringar i den framåtblickande vägledningen, där man betonade att besluten fattas från möte till möte och är beroende av utsikterna för ekonomin, inflationen och penningpolitikens transmission. Detta ökade i viss mån osäkerheten på marknaden om den kommande ränteutvecklingen, men osäkerheten om den ekonomiska och inflationsmässiga utvecklingen var exceptionellt stor, eftersom geopolitiska händelser kraftigt påverkade priserna på energi och råvaror i båda riktningarna. Den strama penningpolitiken understöddes också genom ändrade villkor för långfristiga kreditoperationer och genom att de lättnader i säkerhetskraven som infördes i början av pandemin gradvis avvecklades.

Den snabba omsvängningen i penningpolitiken och de förväntade räntehöjningarna orsakade dock så stor oro särskilt på statsobligationsmarknaden att ECB-rådet i juli 2022 godkände inrättandet av ett nytt instrument (TPI, *Transmission Protection instrument*) för att säkerställa en jämn och effektiv penningpolitisk transmission under förhållanden med en obefogad och störande marknadsdynamik.²⁵ ECB-rådet möjliggjorde också flexibel återinvestering av förfallande värdepapper inom ramen för PEPP-programmet för att undvika onödiga störningar i penningpolitikens transmissionsmekanism under räntehöjningarna.

I och med att inflationen fortsatte att avta och transmissionen av penningpolitiken förstärktes 2024 började ECB-rådet i juni 2024 gradvis minska restriktionerna i penningpolitiken. Räntorna sänktes ytterligare i september, oktober och december

²³ ECB (2023) Economic Bulletin Issue 3, 2023.

²⁴ Kortelainen, M. ja Vilmi, L. (2024) [Recent insights into r*: An analysis using a modified Holston-Laubach-Williams model](#). Bank of Finland Bulletin 2024.

²⁵ ECB (2022, press release) The Transmission Protection Instrument.

2024. Vid mötet i december lades dessutom den penningpolitiska kommunikationen om i en något lättare riktning. Hänvisningen till en restriktiv penningpolitik ströks, och ECB:s ordförande (och vissa rådsmedlemmar) betonade i sina uttalanden att ränteutvecklingen är tydlig. Inflationen avtog till 2,4 procent i slutet av 2024.

Den ekonomiska tillväxten i euroområdet var svag under 2024. Industriproduktionen utvecklades svagt till följd av höga energipriser och dämpad efterfrågan. Trots ökade realinkomster och en god arbetsmarknadsutveckling var även återhämtningen i den privata konsumtionen svag. Geopolitiska risker och den svaga globala ekonomiska utvecklingen, särskilt i Kina, försämrade exportutsikterna. Tillväxtutsikterna talade alltså sammantaget för att den penningpolitiska begränsningen kunde reduceras.

Hur den nya penningpolitiska strategin lyckats dämpa inflationen i ett oroligt världspolitiskt läge

Efter den exceptionellt höga nivån — över 10 procent i oktober 2022 — har inflationen stabiliserats nära inflationsmålet på 2 procent, utan att euroområdets ekonomi har gått in i recession. Detta kan med fog betraktas som en tydlig framgång. En förklaring till detta är enligt ekonomerna penningpolitikens trovärdighet, som i synnerhet återspeglas i att de längre inflationsförväntningarna hölls förankrade 2021–2024, med undantag av mindre svängningar. Även de kortsiktiga inflationsförväntningarna började sjunka i slutet av 2023 och återgick snabbt till nivåer nära målet på 2 procent. Enligt Finlands Banks analys var den kraftiga löneökningen till stor del en reaktion på den stigande inflationen och den strama arbetsmarknaden snarare än på ökade inflationsförväntningar. I euroområdet i allmänhet uppstod därmed inte någon skadlig pris-lönespiral.²⁶

ECB inledde räntehöjningarna och åtstramningen av penningpolitiken något sent och reagerade därmed långsamt på det ökade inflationstrycket. Det berodde sannolikt på flera faktorer. ECB hade förbundit sig till köpprogrammet för värdepapper (APP) fram till juni 2022 och hade meddelat att räntehöjningar skulle inledas först därefter. Dessutom betonade ECB i sin analys och kommunikation utbudsfaktorernas centrala roll som drivkraft för inflationen. Även om felen i inflationsprognoserna till stor del förklaras av oväntade energiprischocker, betraktades utbudsfaktorerna länge som övergående, och deras inverkan på inflationen underskattades sannolikt i ett tidigt skede. En senare djupgående analys av inflationsutvecklingen har visat att olika icke-linjära faktorer, chockernas oväntat långvariga karaktär och att energiprisökningarna överfördes till produktionskedjorna ledde till en mer betydande och varaktig uppgång i inflationen än väntat.²⁷ Rysslands anfallskrig mot Ukraina ökade dessutom osäkerheten kring det ekonomiska läget under våren 2022.

Om ECB i slutet av 2021 hade haft fullständig förhandsinformation om arten och storleken av de chocker som skulle drabba ekonomin, skulle detta enligt

²⁶ Oinonen, S. ja Vilmi, L. (2024) [Mikä tekijät ovat vaikuttaneet euroalueen hintojen ja palkkojen kehitykseen?](#) Euro & talous.

²⁷ Lane, P. (2024) The 2021-2022 inflation surges and the monetary policy response through the lens of macroeconomic models. ECB.

modellsimuleringar ha krävt en kraftigare och mer aggressiv åtstramning av penningpolitiken.²⁸ Det skulle ha dämpat inflationens uppgång något, men samtidigt också avsevärt bromsat den ekonomiska tillväxten. Penningpolitiska beslut fattas dock utifrån den information som finns tillgänglig i realtid. I slutet av 2021 och ännu i början av 2022 uppskattades inflationen öka mindre och avta snabbare än vad som faktiskt skedde. En betydande del av prognosfelet berodde på den kraftiga uppgången i energipriserna till följd av det krig som Ryssland inledde.

²⁸ Lane, P. *ibid.*

Bilaga 1. Finlands Banks bokslut för 2024

Bankfullmäktige fastställde vid sitt sammanträde den 28 mars 2025 Finlands Banks resultaträkning och balansräkning för 2024 och beslutade som en åtgärd gällande resultatet för räkenskapsperioden 2024 att vinst inte ska delas ut för räkenskapsperioden 2024.

Bokslut

28.03.2025

Finlands Banks reviderade resultat för räkenskapsåret 2024 är noll euro efter upplösning av avsättningar (resultatet för 2023 var noll euro). Verksamhetsresultatet för 2024, -1 027 miljoner euro, täcktes genom upplösning av hela den generella avsättningen och 241 miljoner euro av avsättningen för realvärde. Finlands Banks negativa verksamhetsresultat är en följd av de penningpolitiska transaktionerna som banken vidtagit för att upprätthålla prisstabilitet i enlighet med sitt mandat.

Europeiska centralbanken började höja styrräntorna 2022 för att sänka inflationen. Ränthöjningarna fortsatte fram till september 2023, då ECB:s inlåningsränta var som högst 4,0 %. Sänkningarna av styrräntorna inleddes i juni 2024, men de fick endast ett svagt genomslag i den genomsnittliga inlåningsräntan för året, som var 3,73 %.

Bankens innehav av penningpolitiska värdepapper, som huvudsakligen består av obligationer emitterade av finska staten, minskade i bankens balansräkning från 90 miljarder euro till 82 miljarder euro under 2024. Även om nya köp inte längre görs, kommer dessa obligationer att kvarstå länge i balansräkningarna för Finlands Bank och de övriga centralbankerna i euroområdet, eftersom det är fråga om långfristiga obligationer. Obligationsköpen skapade likviditet, vilket ökade affärsbankernas inlåning i centralbanken. Den varierande räntebindningen för tillgångar och skulder har gett upphov till en strukturell ränterisk i centralbankens balansräkning, och risken realiserades som väntat i och med de tidigare ränthöjningarna.

Till följd av ränthöjningarna betalades 3 697 miljoner euro i ränta på affärsbankernas inlåning under räkenskapsåret 2024, vilket överstiger avkastningen på tillgångarna. Räntenettet för 2024 på -1 108 miljoner euro var 64 miljoner euro mindre än året innan.

Resultatet av centralbanksverksamheten, som inkluderar både ränteintäkterna på Finlands Banks finansiella tillgångar och bankens andel av Eurosystemets penningpolitiska räntenetto, utgjorde -937 miljoner euro (2023: -1 027 miljoner euro). Finlands Banks och Finansinspektionens verksamhetskostnader och verksamhetsintäkter, exklusive kostnaderna för anskaffning av sedlar och avgiften till pensionsfonden, var -73 miljoner euro (2023: -70 miljoner euro).

Balansräkning

31.12.2024

Mn euro		31.12.2024	31.12.2023
TILLGÅNGAR			
1	Guld och guldfordringar	3 532	2 945
2	Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet	13 619	12 271
	Fordringar på Internationella valutafonden (IMF)	5 436	5 241
	Banktillgodohavanden och värdepapper, externa lån och andra externa tillgångar	8 183	7 030
3	Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet	448	100
4	Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet	5	–
5	Utlåning i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner	290	3 676
6	Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet	9	0
7	Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet	82 417	90 272
	Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften	82 255	90 100
	Andra värdepapper	162	172
8	Fordringar inom Eurosystemet	28 996	67 251
	Andel i ECB	185	188

Mn euro		31.12.2024	31.12.2023
	Fordringar motsvarande överföring av valutareserver	737	741
	TARGET-fordringar	20 897	59 006
	Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet	6 951	7 283
	Övriga fordringar inom Eurosystemet (netto)	227	33
9	Övriga tillgångar	854	1 049
	Euroområdets mynt	39	41
	Materiella och immateriella anläggningstillgångar	83	79
	Övriga omsättningstillgångar	30	31
	Diverse	701	898
	Summa tillgångar	130 170	177 565

På grund av avrundning stämmer inte alltid totalsummorna.

Mn euro		31.12.2024	31.12.2023
SKULDER			
1	Utelöpande sedlar	26 541	26 275
2	Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner	77 363	124 040
	Löpande räkningar (inkl. kassakrav)	2 725	3 651
	Inlåningsfacilitet	74 638	120 389
3	Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet	–	6
4	Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet	5 480	5 608
5	Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet	4 950	6 544
6	Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet	–	–
7	Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet	–	–
8	Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF	4 390	4 255

Mn euro		31.12.2024	31.12.2023
9	Skulder inom Eurosystemet	–	–
10	Övriga skulder	73	32
11	Värderegleringskonton	4 852	3 728
12	Avsättningar	3 579	4 137
	Riskavsättningar	2 977	3 550
	Andra avsättningar	602	587
13	Kapital och reserver	2 941	2 941
	Grundfond	841	841
	Reservfond	2 100	2 100
14	Årets vinst	–	–
	Summa skulder	130 170	177 565

Helsingfors den 25 februari 2025

FINLANDS BANKS DIREKTION

Olli Rehn, direktionsens ordförande

Marja Nykänen, direktionsens vice ordförande

Tuomas Välimäki, direktionsmedlem

Resultaträkning

31.12.2024

Mn euro		1.1.–31.12.2024	1.1.–31.12.2023
1	Ränteintäkter	3 210	3 880
2	Räntekostnader	-4 318	-4 924
3	RÄNTENETTO	-1 108	-1 044
4	Valutakursdifferenser	435	161
5	Prisdifferenser på värdepapper	89	36
6	Värderingsförluster på valutor och värdepapper	-72	-70
7	Förändring av avsättningar för valutakurs- och prisrisker	-454	-140
	NETTORESULTAT AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER	-1 110	-1 057
8	Avgifts- och provisionsnetto	174	33
9	Nettoresultat av sammanläggning av monetära inkomster	-7	-7
10	Andel av ECB:s vinst	–	–
11	Intäkter från övriga stamaktier och andelar	5	4
	RESULTAT AV CENTRALBANKSVERKSAMHETEN	-937	-1 027
12	Övriga intäkter	49	47
	Verksamhetskostnader	-138	-132

Mn euro		1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
13	Personalkostnader	-68	-65
14	Avgift till pensionsfonden	-10	-10
15	Administrationskostnader	-44	-42
16	Avskrivningar av anläggningstillgångar	-11	-10
17	Kostnader för anskaffning av sedlar	-6	-4
18	Övriga kostnader	-0	-0
VERKSAMHETSRESULTAT		-1 027	-1 112
Pensionsfondens resultat		-	-
19	Pensionsfondens intäkter	51	33
20	Pensionsfondens kostnader	-35	-33
21	Förändring av avsättningar	1 011	1 112
22	ÅRETS RESULTAT	-	-

Helsingfors den 25 februari 2025

FINLANDS BANKS DIREKTION

Olli Rehn, direktionens ordförande

Marja Nykänen, direktionens vice ordförande

Tuomas Välimäki, direktionsmedlem

Redovisningsprinciper

31.12.2024

1. Generella redovisningsprinciper

Finlands Bank tillämpar de redovisningsprinciper och metoder som antagits av ECB-rådet, och boksluten upprättas enligt dessa harmoniserade principer. Enligt 11 § i lagen om Finlands Bank fastställer bankfullmäktige grunderna för bankens bokslut på framställning av direktionen.

Finlands Banks resultaträkning innehåller också intäkterna och kostnaderna för Finlands Banks pensionsfond och Finansinspektionen. ECBS riktlinje för harmoniserade redovisningsprinciper gäller inte pensionsfondens bokföring.

2. Värderingsprinciper för tillgångar och skulder i utländsk valuta och guld

Tillgångarna och skulderna i utländsk valuta och gullet omräknas i bokslutet till euro enligt kurserna på balansdagen. Om bokslutsdagen infaller på ett veckoslut, används valutakurserna för närmast föregående bankdag. Alla poster värderas valuta för valuta. Värderingsdifferenser som beror på valutakurser redovisas separat från differenser som beror på prisförändringar på värdepapper. Orealiserade vinster redovisas i balansräkningen på värderingskonton. Orealiserade förluster resultatförs om de överstiger motsvarande orealiserade värderingsvinster som tidigare redovisats på värderingskonton i balansräkningen. Resultatförda, orealiserade förluster återförs inte under följande räkenskapsår. Differenser som beror på pris- och kursförändringar avseende guld redovisas i en post. Under räkenskapsåret realiserade valutakursvinster och valutakursförluster redovisas till daglig nettogenomsnittskurs. Kurserna framgår av tabellen nedan.

Valuta	31.12.2024	29.12.2023
US-dollar	1,0389	1,1050
Japanska yen	163,0600	156,3300
Svenska kronor	11,4590	11,0960
Schweiziska franc	0,9412	0,9260
Brittiska pund	0,8292	0,8691
Kanadensiska dollar	1,4948	1,4642
Särskilda dragningsrätter (SDR)	0,7972	0,8226
Guld	2 511,0690	1 867,8280

3. Värderings- och periodiseringsprinciper för värdepapper

Intäkterna och kostnaderna redovisas enligt prestationsprincipen. Realiserade intäkter och kostnader resultatförs. Differensen mellan anskaffningskostnaden och det nominella värdet för obligationer periodiseras under löptiden. Vinster och förluster på grund av prisförändringar på obligationer har redovisats enligt genomsnittskostnadsmetoden.

Orealiserade vinster redovisas i balansräkningen på värderegleringskonton. Orealiserade förluster resultatförs om de överstiger motsvarande orealiserade värderingsvinster som tidigare redovisats på värderegleringskonton i balansräkningen. Resultatförda, orealiserade förluster återförs inte under följande räkenskapsår. Både värdepapperen i utländsk valuta och värdepapperen i euro värderas efter värdepappersslag. Om orealiserade förluster i ett värdepappersslag eller i en valuta resultatförs i bokslutet, justeras genomsnittspriset för värdepappersslaget eller nettogenomsnittskursen för valutan på motsvarande sätt före ingången av följande räkenskapsår.

Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften

Obligationer som innehas i penningpolitiska syften värderas till upplupen anskaffningskostnad efter avdrag för eventuell nedskrivning.

Andra värdepapper

Omsättningsbara värdepapper och motsvarande tillgångar värderas värdepapper för värdepapper med användning av antingen marknadens mittkurs eller avkastningskurvan på balansdagen. Vid värderingen 2024 användes marknadens mittkurs den 31 december 2024.

Omsättningsbara investeringsfonder värderas till marknadspris netto (fond för fond) och inte på basis av de underliggande tillgångarna, under förutsättning att de uppfyller vissa på förhand fastställda kriterier som närmast hänför sig till Finlands Banks inflytande i fondens dagliga verksamhet, fondens rättsliga ställning och bedömningen av investeringens utveckling. Någon nettning förekommer inte mellan olika omsättningsbara investeringsfonder.

Fastighetsfonder värderas enligt senaste tillgängliga kurs och kursen kontrolleras ytterligare efter bokslutet i januari, då fonderna rapporterar kurserna på balansdagen.

Reverserade transaktioner

Återförsäljningsförbindelser avseende värdepapper, dvs. omvända repor, upptas i balansräkningen som utlåning mot säkerhet på tillgångssidan. Återköpsavtal, dvs. repor, redovisas i balansräkningen som inlåning mot säkerhet på skuldsidan. Värdepapper som sålts genom repor kvarstår i Finlands Banks balansräkning.

Reverserade transaktioner (inklusive transaktioner med värdepapperslån) som genomförs inom ramen för ett automatiskt arrangemang för värdepapperslån redovisas i balansräkningen på balansdagen, om säkerheten sätts in på ett konto hos Finlands Bank i form av kontanter och kontanterna ännu inte har investerats.

4. Fordringar/skulder inom ECBS/Eurosystemet

Fordringar och skulder inom Eurosystemet härrör huvudsakligen från gränsöverskridande betalningar i euro mellan EU-länder som avvecklas i centralbankspengar. Betalningstransaktionerna initieras för det mesta av privata enheter (kreditinstitut, företag och privatpersoner). Transaktionerna avvecklas i det transeuropeiska automatiserade systemet för bruttoavveckling av betalningar i realtid, dvs. i TARGET-systemet (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer). Betalningarna ger upphov till bilaterala fordringar och skulder på EU-centralbankernas TARGET-konton. Betalningar som utförs av ECB och de nationella centralbankerna påverkar också dessa konton. Alla avvecklingstransaktioner räknas automatiskt samman och justeras för att utgöra en del av en enda post för varje nationell centralbank gentemot ECB. Förändringarna i TARGET-kontona redovisas dagligen i ECB:s och de nationella centralbankernas bokföring.

Finlands Banks fordringar och skulder inom Eurosystemet gentemot ECB som härrör från TARGET-konton netto redovisas i Finlands Banks balansräkning som en fordran eller skuld i posten ”TARGET-fordringar” eller ”TARGET-skulder”. Fordringar och skulder inom ECBS gentemot nationella centralbanker i EU-länder utanför euroområdet, som inte härrör från TARGET-konton, redovisas i posten ”Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet” eller ”Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet”.

Fordringar inom Eurosystemet som hänför sig till Finlands Banks andel av ECB:s kapital redovisas i posten ”Andel i ECB”. I denna balanspost ingår i) de nationella centralbankernas inbetalda andelar av ECB:s tecknade kapital, ii) de nettobelopp som de nationella bankerna har betalat in till följd av ökningen av deras andel av värdet på ECB:s eget kapital¹⁾ på grund av alla tidigare justeringar av fördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital, och iii) inbetalningar enligt artikel 48.2 i stadgan för ECBS och ECB från centralbankerna i sådana medlemsstater vars undantag har upphävts.

I samband med övergången till Eurosystemet överförde Finlands Bank valutareserver till ECB. Fordringar inom Eurosystemet som härrör från överföringen redovisas i euro i posten ”Fordringar motsvarande överföring av valutareserver”.

Fordringar och skulder som härrör från tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet nettoredovisas som en fordran eller skuld i posten "Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet" eller posten "Nettoskulder relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet" (se "Utelöpande sedlar" under redovisningsprinciperna).

Andra fordringar och skulder i euro inom Eurosystemet (t.ex. ECB:s eventuella interimistiska vinstutdelning till de nationella centralbankerna, korrespondentkonton och saldot härrörande från skillnaden mellan sammanläggningen och återfördelningen av monetära inkomster), nettoredovisas som en fordran eller skuld i posten "Övriga fordringar inom Eurosystemet (netto)" eller posten "Övriga skulder inom Eurosystemet (netto)".

5. Värderingsprinciper för anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna har värderats till anskaffningskostnad efter avskrivningar. Linjär avskrivning tillämpas. De linjära avskrivningarna görs under den förväntade ekonomiska livslängden för anläggningstillgångarna i regel med början kalendermånaden efter förvärvet.

Motposten till byggnader och markområden som i balansräkningen för 1999 aktiverats till marknadsvärde är värde regleringskontot. Avskrivningarna på byggnaderna har redovisats mot värde regleringskontot utan resultatpåverkan

De ekonomiska livslängderna är följande:

- datorer, tillhörande utrustning och program samt bilar: 4 år
- maskiner och inventarier: 10 år
- byggnader: 25 år.

Anläggningstillgångar värda under 10 000 euro kostnadsförs under anskaffningsåret.

6. Utelöpande sedlar

ECB och de nationella centralbankerna i euroområdet, som tillsammans bildar Eurosystemet, ger ut eurosedlar.²⁾ Det totala värdet av utelöpande eurosedlar fördelas på centralbankerna den sista bankdagen i respektive månad enligt fördelningsnyckeln för sedlar.³⁾ ECB har tilldelats en andel på 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar och resterande 92 % har fördelats på de nationella centralbankerna enligt deras vikt i ECB:s fördelningsnyckel. Andelen redovisas i balansräkningen i skuldposten "Utelöpande sedlar".

Skillnaden mellan värdet av eurosedlar som tilldelats den nationella centralbanken enligt sedelfördelningsnyckeln och värdet av eurosedlar som centralbanken faktiskt satt i omlopp bildar en räntebärande fordran eller skuld inom Eurosystemet.⁴⁾ Dessa räntebärande fordringar (eller skulder) redovisas i posten "Nettofordringar (nettoskulder) relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet" (se "Fordringar/skulder inom ECBS/Eurosystemet"). I Finlands Bank redovisas en nettofordran. Ränteintäkterna och räntekostnaderna på dessa poster nettas över ECB:s konton och redovisas i posten "Räntenetto" i resultaträkningen.

7. ECB:s interimistiska vinstutdelning

ECB-rådet har beslutat att ECB:s inkomster från eurosedlar som inflyter av dess andel på 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar samt ECB:s nettoinkomster från värdepapper som förvärvats inom ramen för a) programmet för värdepappersmarknaderna (SMP), b) det tredje köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP3), c) programmet för köp av värdepapper med bakomliggande tillgångar (ABSPP), d) programmet för köp av offentliga värdepapper (PSPP) och e) köpprogrammet med anledning av pandemin (PEPP) ska fördelas i form av interimistisk vinstutdelning i januari följande år efter räkenskapsåret, om inte ECB-rådet beslutar annat.⁵¹ Om ECB-rådet på basis av en välgrundad skattning som gjorts av ECB:s direktion räknar med att ECB under året kommer att uppvisa förlust eller en vinst som understiger denna intäkt, ska rådet besluta att inte fördela intäkterna. ECB-rådet kan också besluta att överföra hela eller delar av intäkterna till en avsättning för finansiella risker.

Därtill kan ECB-rådet besluta att ECB:s kostnader för utgivning och hantering av eurosedlar dras av från de intäkter från utelöpande eurosedlar som delas ut som interimistisk vinstutdelning i januari.

8. Pensionsfond

Tillgångarna i Finlands Banks pensionsfond redovisas i bankens balansräkning och för pensionsfonden upprättas en separat årsredovisning.

Pensionsfondens fastigheter upptas i balansräkningen till värdet vid överföringstidpunkten efter avskrivningar. Till den del byggnaderna skrivits upp i balansräkningen redovisas motsvarande avskrivningar mot återförda uppskrivningar utan resultatpåverkan.

9. Principer för redovisning av avsättningar

Avsättningar kan göras i bokslutet om detta är nödvändigt för att trygga realvärdet av bankens fonder eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna eller marknadspriserna på värdepapper. I bokslutet kan också göras de avsättningar som är nödvändiga för att täcka bankens pensionsåtagande.

10. Åtaganden utanför balansräkningen

Vinster och förluster av poster utanför balansräkningen behandlas på samma sätt som vinster och förluster av poster i balansräkningen. Valutaterminerna inräknas i nettogenomsnittskostnaden för valutapositionen.

Förändringar i marginalsäkerheterna på futurekontrakt resultatförs dagligen, varför de inte behöver värderas separat i samband med bokslutet. Förändringar i marginalsäkerheterna påverkar också valutapositionen. Detta förfarande används på avvecklingsdagen för den öppna positionen, oavsett om leverans av underliggande instrument sker eller ej. Om leverans sker bokförs köp- eller säljposten till marknadskursen.

11. Förändringar i redovisningsprinciperna

Redovisningsprinciperna för bokslutet har inte förändrats under 2024.

12. Övrigt

Genom ECB:s nya riktlinje (EU) 2024/2941 av den 14 november 2024 om den rättsliga ramen för redovisning och finansiell rapportering inom Europeiska centralbankssystemet (ECB/2024/31) ändrades presentationen av balansräkningen och resultaträkningen för de nationella centralbankerna. Syftet med ändringarna var att främja transparens och öka informationsvärdet i redovisningen för läsarna. Exempelvis redovisades Finlands Banks TARGET-fordran inom Eurosystemet på ECB tidigare med övriga fordringar i posten ”Övriga fordringar inom Eurosystemet (netto)”. TARGET-fordran redovisas nu separat i balansposten ”TARGET-fordringar”. Siffrorna för 2023 har justerats i enlighet med detta.

1) Med värdet på eget kapital avses ECB:s samlade reserver, värderegleringskonton och avsättningar som är likvärdiga med reserver minus eventuella förluster som överförts från tidigare räkenskapsperioder. Om fördelningsnyckeln justeras under räkenskapsperioden, ingår i värdet på det egna kapitalet också ECB:s ackumulerade nettovinst eller nettoförlust fram till justeringen.

2) ECB:s beslut av den 13 december 2010 om utgivningen av eurosedlar (ECB/2010/29), (2011/67/EU), (EUT L 35, 9.2.2011, s. 26), i dess ändrade lydelse. En **inofficiell konsoliderad version** med alla ändringar finns även tillgänglig.

3) Fördelningsnyckeln för sedlar innebär den procentsats som blir resultatet efter hänsyn tagen till ECB:s andel av det totala utgivna antalet eurosedlar och vid tillämpning av fördelningsnyckeln för teckning av kapital i enlighet med respektive nationell centralbanks andel av ECB:s totala kapital.

4) ECB:s beslut (EU) 2016/2248 av den 3 november 2016 om fördelning av de monetära inkomsterna för nationella centralbanker i medlemsstater som har euron som valuta (ECB/2016/36), (EUT L 347, 20.12.2016, s. 26), i dess ändrade lydelse. En **inofficiell konsoliderad version** med alla ändringar finns även tillgänglig.

5) ECB:s beslut (EU) 2015/298 av den 15 december 2014 om interimistisk fördelning av ECB:s inkomster (ECB/2014/57), (EUT L 53, 25.2.2015, s. 24), i dess ändrade lydelse. En **inofficiell konsoliderad version** med alla ändringar finns även tillgänglig.

Noter till balansräkningen

31.12.2024

Tillgångar

1. Guld och guldfordringar

Finlands Bank har 1 406 634 troy uns guld (1 troy uns = 31,103 g) som i bokslutet upptagits till marknadsvärde. Vid början av 1999 överförde Finlands Bank, i likhet med de övriga nationella centralbankerna i Eurosystemet, cirka 20 % av sitt guld till ECB. Finlands Bank sålde 169 853 troy uns guld under 2024.

Guld	31.12.2024	31.12.2023
Kvantitet (mn troy uns)	1,4	1,6
Pris per troy uns guld (euro)	2 511,1	1 867,8
Marknadsvärde (mn euro)	3 532,2	2 944,6
Förändring av marknadsvärde (mn euro)	587,5	255,0

2. Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet

I posten ingår till valutareserven hänförliga valutafordringar på hemmahörande utanför euroområdet samt innehav av särskilda dragningsrätter (SDR) som tilldelats av Internationella valutafonden (IMF).

2.1 Fordringar på Internationella valutafonden (IMF)

Fordringar på Internationella valutafonden (IMF)	31.12.2024		31.12.2023	
	Mn euro	Mn SDR	Mn euro	Mn SDR
Reservposition i IMF	762,5	607,9	774,7	637,2
Särskilda dragningsrätter	4 514,2	3 598,7	4 354,5	3 581,9
Övriga fordringar på IMF	159,4	127,1	112,1	92,2
Summa	5 436,1	4 333,6	5 241,3	4 311,3

Kursen mellan euro och SDR 2023 och 2024	2024	2023
Vid utgången av mars	0,8160	0,8082
Vid utgången av juni	0,8141	0,8166
Vid utgången av september	0,8254	0,8062
Vid utgången av december	0,7972	0,8226

Finlands medlemsandel i valutafonden är 2 410,6 miljoner SDR. Reservpositionen är den del av Finlands Banks medlemsandel som har betalats till IMF i utländsk valuta. Den andra delen av medlemsandelen har betalats i mark och euro. Denna del har valutafonden lånat tillbaka till Finlands Bank. Den i mark och euro betalda medlemsandelens nettoeffekt på Finlands Banks balansräkning är noll, eftersom fordran och skulden redovisas i samma balanspost.

Finlands Banks innehav av särskilda dragningsrätter (Special Drawing Rights, SDR) uppgår till 4 514,2 miljoner euro. De utgör en valutareserv som IMF har lagt upp och fördelat på sina medlemsländer. Särskilda dragningsrätter används i valutahandeln på samma sätt som normala valutor. Postens värde förändras genom valutahandeln mellan medlemsländerna. Postens storlek påverkas ytterligare av erhållna och utbetalda räntor och vinstandelen i IMF.

Finlands Banks fordringar på Internationella valutafonden uppgår totalt till 5 436,1 miljoner euro.

2.2 Banktillgodohavanden och värdepapper, externa lån och andra externa tillgångar

Här redovisas värdepapper, andelar i investeringsfonder och övriga fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet.

Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande utanför euroområdet	31.12.2024 Mn euro	31.12.2023 Mn euro	Förändring Mn euro
Räntebärande värdepapper	5 646,1	4 867,9	778,2
Diskonteringsinstrument	396,5	0,0	396,5
Andelar i investeringsfonder	1 628,0	1 526,1	101,8
Övriga fordringar	512,2	636,0	-123,8
Summa	8 182,8	7 030,0	1 152,8

Valutafördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

Valuta	31.12.2024		31.12.2023	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Brittiska pund	649,4	10,7	634,6	13,0
US-dollar	4 873,7	80,7	4 091,7	84,1
Japanska yen	519,5	8,6	141,5	2,9
Summa	6 042,6	100,0	4 867,9	100,0

Återstående löptid för värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande utanför euroområdet

Löptid	31.12.2024		31.12.2023	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	1 502,3	24,9	639,5	13,1
Över 1 år	4 540,3	75,1	4 228,3	86,9
Summa	6 042,6	100,0	4 867,9	100,0

3. Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet

Denna post består av banktillgodohavanden, värdepapper och övriga fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet.

Fordringar i utländsk valuta på hemmahörande i euroområdet	31.12.2024 Mn euro	31.12.2023 Mn euro	Förändring Mn euro
Banktillgodohavanden	317,3	15,6	301,6
Räntebärande värdepapper	157,2	86,1	71,0
Övriga fordringar	-26,7	-1,3	-25,4
Summa	447,8	100,5	347,3

Valutafördelning av värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande i euroområdet

Valuta	31.12.2024		31.12.2023	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Brittiska pund	92,9	59,1	44,2	51,4
US-dollar	64,3	40,9	41,9	48,6
Summa	157,2	100,0	86,1	100,0

Återstående löptid för värdepapper i utländsk valuta utgivna av hemmahörande i euroområdet

Löptid	31.12.2024		31.12.2023	
	Mn euro	%	Mn euro	%
Upp till 1 år	21,4	13,6	28,1	32,6
Över 1 år	135,7	86,4	58,0	67,4
Summa	157,2	100,0	86,1	100,0

4. Fordringar i euro på hemmahörande utanför euroområdet

I posten ingår 4,7 miljoner euro i kontantsäkerheter relaterade till valutaswappar.

5. Utlåning i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner

Posten består av räntebärande utlåning till finländska kreditinstitut och dess storlek är beroende av de finländska kreditinstitutens likviditetsbehov.

Hela Eurosystemets fordringar relaterade till penningpolitiska transaktioner uppgår till 34,2 miljarder euro, varav 290 miljoner euro redovisas över Finlands Banks balansräkning. Enligt artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB ska riskerna relaterade till penningpolitiska transaktioner, om de realiseras, fördelas på de nationella centralbankerna i Eurosystemet till fullt belopp och i förhållande till centralbankernas andelar i fördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital. Förlust kan uppstå endast om en motpart går i konkurs och tillräckliga medel inte erhålls när de säkerheter som motparten ställt realiserar. Risker till följd av eventuella särskilda säkerheter som diskretionärt kan godtas av de nationella centralbankerna fördelas enligt beslut av ECB-rådet inte mellan alla centralbanker.

Utlåning i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner	31.12.2024 Mn euro	31.12.2023 Mn euro	Förändring Mn euro
Huvudsakliga refinansieringstransaktioner	–	–	–
Långfristiga refinansieringstransaktioner	290,0	3 676,4	-3 386,4
Finjusterande reverserade transaktioner	–	–	–
Strukturella reverserade transaktioner	–	–	–
Utlåningsfacilitet	–	–	–
Fordringar avseende marginalsäkerheter	–	–	–
Summa	290,0	3 676,4	-3 386,4

5.1 Huvudsakliga refinansieringstransaktioner

De huvudsakliga refinansieringstransaktionerna är likviditetstillförande reverserade transaktioner med en löptid på en vecka som genomförs i form av fastränteanbud varje vecka. De huvudsakliga refinansieringstransaktionerna spelar en nyckelroll när det gäller att påverka räntorna, kontrollera likviditetssläget på marknaden och signalera den penningpolitiska hållningen.

5.2 Långfristiga refinansieringstransaktioner

Genom dessa transaktioner tilldelas motparterna likviditet med längre löptid. Transaktionerna genomfördes som fastränteanbud med full tilldelning. I december 2020 utökade ECB-rådet den serie av sju kvartalsvisa refinansieringstransaktioner (TLTRO III) som lanserats 2019 med ytterligare tre refinansieringstransaktioner, vilka genomfördes mellan juni och december 2021. Dessa transaktioner hade en löptid på tre år, och den sista refinansieringstransaktionen förföll 2024. De tilldelade krediterna i samtliga TLTRO III-refinansieringstransaktioner kunde återbetalas kvartalsvis före förfallodagen. Krediten kunde återbetalas antingen i sin helhet eller delvis 12 månader efter avvecklingsdagen för respektive transaktion. Räntan för dessa transaktioner kunde mellan den 24 juni 2020 och den 23 juni 2022 vara 50 baspunkter lägre än genomsnittsräntan för inlåningsfaciliteten, men inte lägre än -1 %. För den återstående giltighetstiden för respektive transaktion kunde räntan som lägst vara lika med genomsnittsräntan för inlåningsfaciliteten under samma period.¹⁾

De slutliga räntorna klarnade först på förfallodagen eller den förtida återbetalningsdagen för respektive transaktion, och före det beräknades den upplupna räntan på TLTRO III-transaktionerna på basis av en tillförlitlig uppskattning. Räntan för TLTRO III-transaktionerna indexerades från och med den sista ränteperioden som började den 23 november 2022 till ECB:s tillämpliga genomsnittliga styrränta för denna period, varför denna ränta har använts i bokslutet för 2023. Eventuella skillnader i den upplupna och den slutliga räntan beaktas i resultatet för räkenskapsåret 2024.

5.3 Finjusterande reverserade transaktioner

Syftet med finjusterande reverserade transaktioner är att kontrollera likviditetsläget på marknaden och påverka räntorna. De sätts in vid behov för att hantera effekterna av oväntade likviditetsfluktuationer på räntorna.

5.4 Strukturella reverserade transaktioner

Strukturella reverserade transaktioner är reverserade öppna marknadsoperationer som Eurosystemet genomför i form av standardiserade anbudsförfaranden för att justera sin strukturella likviditetsposition i förhållande till finanssektorn.

5.5 Utlåningsfacilitet

Genom utlåningsfaciliteten tillhandahåller de nationella centralbankerna motparterna likviditet över natten till en på förhand bestämd ränta mot godtagbara säkerheter.

5.6 Fordringar relaterade till marginalsäkerheter

I posten ingår kontantbetalningar till motparter i situationer där marknadsvärdet av de säkerheter som motparten lämnat överskrider det fastställda gränsvärdet, dvs. behovet till följd av utestående penningpolitiska transaktioner.

6. Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet

Här ingår banktillgodohavanden i euro och konton i kreditinstitut i euroområdet.

Övriga fordringar i euro på kreditinstitut i euroområdet	31.12.2024 Mn euro	31.12.2023 Mn euro	Förändring Mn euro
Löpande räkningar	0,0	0,0	0,0
Omvända repor	–	–	–
Likviditetsstöd i nödlägen	–	–	–
Övriga fordringar	8,9	–	8,9
Summa	9,0	0,0	8,9

För att öka öppenheten beslutade ECB-rådet den 17 maj 2017 att publicera avtalet om likviditetsstöd i nödlägen på ECB:s webbplats. Avtalet ersätter förfarandet för likviditetsstöd i nödlägen, som publicerades i oktober 2013. Ett pressmeddelande om publiceringen av avtalet finns på adressen <http://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2017/html/ecb.pr170619.en.html>.

7. Värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet

7.1 Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften

I posten ingick den 31 december 2024 värdepapper som Finlands Bank har förvärvat inom ramen för programmet för värdepappersmarknaderna (SMP), det tredje köpprogrammet för säkerställda obligationer (CBPP3), programmet för köp av offentliga värdepapper (PSPF), programmet för köp av företagsobligationer (CSPP) och köpprogrammet med anledning av pandemin (PEPP).

	Startdatum	Slutdatum ¹	ECB:s beslut	Godtagbara värdepapper ²
Programmet för värdepappersmarknaden (SMP)				
SMP	maj 2010	september 2012	ECB/2010/ 5	Offentliga och privata värdepapper emitterade i euroområdet ³
Programmet för tillgångsköp (APP)				
CBPP3	oktober 2014	juni 2023	ECB/2020/ 8, i dess ändrade ordalydelse	Säkerställda obligationer utgivna av hemmahörande i euroområdet

	Startdatum	Slutdatum ¹	ECB:s beslut	Godtagbara värdepapper ²
ABSPP	november 2014	juni 2023	ECB/2014/45, i dess ändrade ordalydelse	Seniora och garanterade mezzanintrancher av värdepapper med bakomliggande tillgångar utgivna av hemmahörande i euroområdet
PSPP	mars 2015	juni 2023	ECB/2020/9	Obligationer i euro utgivna av centrala, regionala eller lokala myndigheter samt av godkända agenturer i euroområdet och av internationella organisationer och multilaterala utvecklingsbanker i euroområdet
CSPP	juni 2016	juni 2023	ECB/2016/16, i dess ändrade ordalydelse	Obligationer utgivna av företag utanför banksektorn hemmahörande i euroområdet

Köpprogrammet med anledning av pandemin (PEPP)

PEPP	mars 2020	december 2024	ECB/2020/17, i dess ändrade ordalydelse	Alla godtagbara tillgångsklasser inom APP
------	-----------	---------------	---	---

1) För SMP-programmet avser "slutdatum" att programmet har avslutats detta datum, medan det för APP-och PEPP-programmen avser att köpen har upphört.

2) Ytterligare godtagbarhetskriterier för de särskilda programmen finns i ECB-rådets beslut.

3) Inom SMP-programmet förvärvades endast fem euroländers statsobligationer.

Portföljen för programmet för tillgängsköp (APP) fortsatte att minska 2024, eftersom Eurosystemet sedan juli 2023 inte längre har återinvesterat kapitalet från förfallande värdepapper.²⁾

I enlighet med ECB-rådets beslut i december 2023³⁾ återinvesterades kapitalet från förfallande värdepapper förvärvade inom PEPP-programmet⁴⁾ till fullo ännu under första halvåret 2024. Under andra halvåret minskade portföljen med i genomsnitt 7,5 miljarder euro per månad, när Eurosystemet inte längre återinvesterade kapitalet från förfallande värdepapper i sin helhet. Återinvesteringarna inom PEPP-programmet upphörde vid utgången av 2024.

Värdepapper som förvärvats inom ramen för köpprogrammen värderas till upplupen anskaffningskostnad efter avdrag för eventuell nedskrivning (se "Värderings- och periodiseringsprinciper för värdepapper" under redovisningsprinciperna). Nedan anges den upplupna anskaffningskostnaden för värdepapper som innehas av Finlands Bank och som jämförelse också deras marknadsvärde, som inte redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen.⁵⁾

Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften (mn euro)						
	31.12.2024		31.12.2023		Förändring	
	Balansvärde	Marknadsvärde	Balansvärde	Marknadsvärde	Balansvärde	Marknadsvärde
SMP	25,3	26,0	50,7	52,2	-25,3	-26,2
CBPP3	9 071,6	8 638,0	10 602,3	9 922,2	-1 530,7	-1 284,2
PSPP - offentliga värdepapper	32 300,4	28 462,9	35 208,2	31 070,7	-2 907,8	-2 607,7
PSPP - värdepapper utgivna av multinationella institutioner	1 498,9	1 365,5	1 722,9	1 567,2	-224,0	-201,7
CSPP	13 401,8	12 575,4	14 889,5	13 686,9	-1 487,8	-1 111,5
PEPP - säkerställda obligationer	172,1	155,1	175,4	153,4	-3,4	1,7
PEPP - offentliga värdepapper	21 250,7	18 728,3	22 687,3	19 915,5	-1 436,6	-1 187,2
PEPP - företagsobligationer	4 534,0	4 107,7	4 763,9	4 161,9	-229,9	-54,2
Summa	82 254,9	74 058,9	90 100,3	80 530,0	-7 845,4	-6 471,0

ECB-rådet bedömer regelbundet de finansiella risker som är knutna till de värdepapper som förvärvats inom ramen för köpprogrammen. I samband med bedömningen genomförs varje år nedskrivningsprövningar på basis av uppgifterna vid årets slut och de godkänns av ECB-rådet. I dessa nedskrivningsprövningar bedöms nedskrivningsindikatorer separat för varje program. Om sådana indikatorer identifieras, görs en mer ingående analys av huruvida de medför förändringar i värdepapperens förväntade kassaflöde.

Eventuella förluster som härrör från värdepapper som förvärvats inom ramen för SMP-, CBPP3- och CSPP-programmen, för köpen från multinationella institutioner (s.k. supra) inom ramen för PSPP-programmet samt för köpen av säkerställda obligationer (PEPP-COV) och företagsobligationer (PEPP-CORP) inom ramen för PEPP-programmet fördelas, om de realiserar, i enlighet med artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB i sin helhet på de nationella centralbankerna inom Eurosystemet i förhållande till deras respektive inbetalda andelar av ECB:s kapital.

På basis av resultaten av nedskrivningsprövningarna redovisade Finlands Bank 2024 inga nedskrivningsförluster på värdepapper som innehas i penningpolitiska syften.

I följande tabell redogörs programvis för beloppet av förvärvade värdepapper som innehas av de nationella centralbankerna inom Eurosystemet och andelen i Finlands Banks balansräkning.

Värdepapper som innehas i penningpolitiska syften (mn euro)	Innehas av de nationella centralbankerna inom Eurosystemet		I Finlands Banks balansräkning	
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2023
SMP	1 050,3	1 901,4	25,3	50,7
CBPP3	232 571,3	262 090,2	9 071,6	10 602,3
PSPP - värdepapper utgivna av multinationella institutioner	227 808,4	255 261,2	1 498,9	1 722,9
CSPP	288 373,8	323 921,5	13 401,8	14 889,5
PEPP - säkerställda obligationer	5 097,4	5 197,2	172,1	175,4
PEPP - värdepapper utgivna av multinationella institutioner	158 930,8	154 332,0	–	–
PEPP - företagsobligationer	45 104,7	45 989,2	4 534,0	4 763,9
Summa	958 936,7	1 048 692,6	28 703,7	32 204,8

7.2 Andra värdepapper

Posten innehåller andelar i investeringsfonder hemmahörande i euroområdet.

Andra värdepapper i euro utgivna av hemmahörande i euroområdet (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Andelar i investeringsfonder	161,8	171,9	-10,1
Summa	161,8	171,9	-10,1

8. Fordringar inom Eurosystemet

8.1 Andel i ECB

Enligt artikel 28 i stadgan för ECBS och ECB ska ECB:s kapital endast tecknas av de nationella centralbankerna i ECBS. Teckningsandelarna fastställs enligt artikel 29 i stadgan och justeras vart femte år eller vid förändringar i ECBS sammansättning. Den senaste femårsjusteringen gjordes den 1 januari 2024.

I samband med femårsjusteringen den 1 januari 2024 minskade Finlands Banks procentuella andel av ECB:s kapital, som utgör totalt 10,8 miljarder euro, från 1,4939 % till 1,4853 % och balansposten 8.1 ”Andel i ECB” minskade från 187,7 miljoner euro till 184,8 miljoner euro.

I Finlands Banks balansräkning ingår i denna post i) de nationella centralbankernas inbetalda andelar av ECB:s tecknade kapital, ii) de nettobelopp som Finlands Bank har betalat in till följd av ökningen av bankens andel av värdet på ECB:s eget kapital på grund av alla tidigare justeringar av fördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital och iii) inbetalningar enligt artikel 48.2 i stadgan för ECBS och ECB.

De nationella centralbankernas inbetalda andelar av ECB:s kapital

	Kapital- fördelnings- nyckel från 1.1.2024, %	Tecknat kapital 31.12.2024 Mn euro	Inbetalt kapital 31.12.2024 Mn euro
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique (Belgien)	3,0005	324,8	324,8
Deutsche Bundesbank (Tyskland)	21,7749	2 357,1	2 357,1
Eesti Pank (Estland)	0,2437	26,4	26,4
Central Bank of Ireland (Irland)	1,7811	192,8	192,8
Bank of Greece (Grekland)	1,8474	200,0	200,0
Banco de España (Spanien)	9,6690	1 046,7	1 046,7
Banque de France (Frankrike)	16,3575	1 770,7	1 770,7
Hrvatska narodna banka (Kroatien)	0,6329	68,5	68,5
Banca d'Italia (Italien)	13,0993	1 418,0	1 418,0
Central Bank of Cyprus (Cypern)	0,1802	19,5	19,5
Latvijas Banka (Lettland)	0,3169	34,3	34,3
Lietuvos bankas (Litauen)	0,4826	52,2	52,2

De nationella centralbankernas inbetalda andelar av ECB:s kapital

	Kapital- fördelnings- nyckel från 1.1.2024, %	Tecknat kapital 31.12.2024 Mn euro	Inbetalt kapital 31.12.2024 Mn euro
Banque centrale du Luxembourg (Luxemburg)	0,2976	32,2	32,2
Central Bank of Malta (Malta)	0,1053	11,4	11,4
De Nederlandsche Bank (Nederländerna)	4,8306	522,9	522,9
Oesterreichische Nationalbank (Österrike)	2,4175	261,7	261,7
Banco de Portugal (Portugal)	1,9014	205,8	205,8
Banka Slovenije (Slovenien)	0,4041	43,7	43,7
Národná banka Slovenska (Slovakien)	0,9403	101,8	101,8
Finlands Bank (Finland)	1,4853	160,8	160,8
Delsumma för Eurosystemet	81,7681	8 851,4	8 851,4
Bulgarian National Bank (Bulgarien)	0,9783	105,9	4,0
Čecká národní banka (Tjeckien)	1,9623	212,4	8,0
Danmarks nationalbank (Danmark)	1,7797	192,7	7,2
Magyar Nemzeti Bank (Ungern)	1,5819	171,2	6,4
Narodowy Bank Polski (Polen)	6,0968	660,0	24,7
Banca Națională a României (Rumänien)	2,8888	312,7	11,7
Sveriges Riksbank (Sverige)	2,9441	318,7	12,0
Delsumma för nationella centralbanker utanför euroområdet	18,2319	1 973,6	74,0
Totalt	100,0000	10 825,0	8 925,4

8.2 Fordringar motsvarande överföring av valutareserver

Posten "Fordringar motsvarande överföring av valutareserver" består av den del av valutareserven som Finlands Bank har överfört till ECB. Överföringen skedde i samband med övergången till Eurosystemet. Med stöd av artikel 30.2 i stadgan för ECBS och ECB fastställs bidraget för varje nationell centralbank i förhållande till dess andel av ECB:s tecknade kapital. På fordran beräknades dagligen en ränta som baserade sig på den senaste tillgängliga räntan i Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner, fränsett den räntefria guldreserven.

Den 31 december 2024 uppgick Finlands Banks fordran motsvarande överföringen av valutareserver till 736,8 miljoner euro.

8.3 TARGET-fordringar

I posten ingår Finlands Banks TARGET-saldo gentemot ECB (se ”Fordringar inom ECBS/Eurosystemet” i redovisningsprinciperna). Den 31 december 2024 uppgick posten till 20 896,8 miljoner euro (2023: 59 005,9 mn euro). Minskningen i TARGET-fordringarna berodde huvudsakligen på att inlåningen i Finlands Bank minskat.

På fordran beräknades dagligen en ränta som baserade sig på den senaste tillgängliga räntan i Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner (se avsnitt ”Händelser efter balansdagen”).

8.4 Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet eller skuldposten ”Nettoskulder relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet”

I posten ingår den fordran som uppstår när beloppet av Finlands Banks sedlar korrigeras i enlighet med kapitalfördelningsnyckeln och den skuld som hänför sig till den andel på 8 % av sedlarna som tilldelats ECB. Motposterna till bägge posterna redovisas i balansräkningen i skuldposten ”Utelöpande sedlar”. [6](#)

Vid räkenskapsårets slut uppgick posten till 6 950,7 miljoner euro (2023: 7 282,6 mn euro). Förändringen berodde på att Finlands Banks sedelutgivning ökade med 3,2 % medan den totala volymen av utelöpande eurosedlar ökade med 1,0 % jämfört med 2023. På fordringarna betalades en ränta som räknas ut dagligen från den senaste tillgängliga räntan för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

8.5 Övriga fordringar inom Eurosystemet (netto) eller skuldposten övriga skulder inom Eurosystemet (netto)

	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Övriga fordringar/skulder inom Eurosystemet (netto)	Mn euro	Mn euro	Mn euro
Saldon på korrespondentbankskonton i centralbankerna inom euroområdet (netto)	–	–	–
Fordran/skuld gentemot ECB härrörande från monetära inkomster	227,4	33,3	194,1
Fordringar på ECB relaterade till ECB:s interimistiska vinstutdelning	–	–	–
Summa	227,4	33,3	194,1

Den 31 december 2024 uppgick posten till 227,4 miljoner euro. Posten består av tre komponenter: 1) saldon på korrespondentbankskonton i centralbankerna inom Eurosystemet, 2) fordringar/skulder gentemot ECB härrörande från monetära inkomster som ska läggas samman och återfördelas inom Eurosystemet och 3) Finlands Banks fordringar på ECB härrörande från ECB:s interimistiska vinstutdelning och eventuella andra fordringar eller belopp som ska betalas tillbaka.

Vid räkenskapsperiodens slut hade Finlands Bank inga fordringar relaterade till korrespondentkonton.

Den årliga sammanläggningen och återfördelningen av monetära inkomster mellan de nationella centralbankerna i Eurosystemet gav vid slutet av året upphov till en fordran på 227,4 miljoner euro på ECB (se ”Nettoresultat av sammanläggning av monetära inkomster” i noterna till resultaträkningen).

För 2024 beslutade ECB-rådet på grundval av det totala resultatet för räkenskapsåret att varken fördela intäkterna från eurosedlar i omlopp eller intäkterna från värdepapper som förvärvats inom ramen för SMP-, APP- och PEPP-programmen (se 7 ”ECB:s interimistiska vinstutdelning” i redovisningsprinciperna). Här upptogs således inga fordringar i anslutning till den interimistiska vinstutdelningen vid utgången av 2024.

9. Övriga tillgångar

I posten ingår euromynt, anläggningstillgångar och investeringstillgångar (aktier och andelar) som innehas av Finlands Bank. Vidare ingår poster som hänför sig till värderingen av poster utanför balansräkningen, förutbetalda kostnader och upplupna intäkter och övriga tillgångar samt pensionsfondens tillgångar.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar			
Bokföringsvärde	31.12.2024 Mn euro	31.12.2023 Mn euro	Förändring Mn euro
Markområden	6,8	6,8	–
Byggnader	53,4	52,6	0,9
Maskiner och inventarier	10,7	10,2	0,5
Konst och numismatisk samling	0,6	0,6	–
It-system	11,6	9,3	2,4
Summa	83,2	79,4	3,7

Övriga tillgångar (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Euroområdet mynt	39,4	40,7	-1,3
Aktier och andelar	22,6	22,6	–
Pensionsfondens fastigheter och resultatregleringar	7,7	8,6	-0,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	665,1	840,7	-175,7
Poster som härrör från värdering av poster utanför balansräkningen	35,0	55,5	-20,6
Övriga tillgångar	1,2	1,8	-0,6
Summa	770,9	970,0	-199,0

Skulder

1. Utelöpande sedlar

Posten består av Finlands Banks andel av totalvärdet av utelöpande eurosedlar tilldelad enligt kapitalfördelningsnyckeln och justerad för ECB:s andel.

År 2024 ökade totalvärdet av utelöpande eurosedlar med 1,0 %. Vid slutet av 2024 uppgick värdet av Finlands Banks andel av utelöpande eurosedlar enligt fördelningsnyckeln till 26 541,2 miljoner euro (vid slutet av 2023: 26 274,6 mn euro). Totalvärdet av Finlands Banks utelöpande eurosedlar ökade 2024 med 3,2 % till 19 590,5 miljoner euro (2019: 18 992,0 mn euro). Detta var mindre än totalvärdet enligt kapitalfördelningsnyckeln och differensen, 6 950,7 miljoner euro (2023: 7 282,6 mn euro), har redovisats på tillgångssidan i delposten ”Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet”.

Utelöpande sedlar (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023
5 euro	74,6	74,1
10 euro	-94,4	-89,3
20 euro	3 386,2	3 339,7
50 euro	15 083,3	14 375,4
100 euro	-1 470,8	-1 369,1
200 euro	873,7	874,4
500 euro	1 738,0	1 786,6
Summa eurosedlar	19 590,5	18 992,0
ECB issue	-2 308,2	-2 284,5
CSM	9 258,9	9 567,1
Utelöpande sedlar enligt kapitalfördelningsnyckeln	26 541,2	26 274,6

2. Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner

Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner	31.12.2024 Milj. EUR	31.12.2023 Mn euro	Förändring Mn euro
Löpande räkningar (inkl. kassakrav)	2 725,1	3 650,7	-925,6
Inlåningsfacilitet	74 637,9	120 389,2	-45 751,3
Inlåning med fast löptid	–	–	–
Finjusterande reverserade transaktioner	–	–	–
Inlåning relaterad till marginalsäkerheter	–	–	–
Summa	77 363,0	124 039,9	-46 677,0

2.1 Löpande räkningar (inkl. kassakrav)

Löpande räkningar innehåller fordringar hänförliga till kassakravsinlåningen i kassakravspliktiga kreditinstitut. I skuldposten 3 ”Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet” redovisas dessutom separat medel för kreditinstitut som inte kan avyttras fritt och konton för kreditinstitut som är undantagna från kassakrav.

Med stöd av ECB-rådets beslut den 27 juli 2023 har räntan på kassakravsinlåningen varit 0 % från och med den 20 september 2023. Mellan den 21 december 2022 och den 19 september 2023 var räntan lika med Eurosystemets inlåningsränta.

2.2 Inlåningsfacilitet

Inlåningsfaciliteten är en likviditetsindragande stående facilitet i Eurosystemet som bankerna kan använda för insättningar över natten till en på förhand bestämd ränta.

2.3 Inlåning med fast löptid

Tidsbunden inlåning är ett sätt att genomföra likviditetsindragande finjusterande transaktioner.

2.4 Finjusterande reverserade transaktioner

Finjusterande reverserade transaktioner genomförs för att hantera stora likviditetsfluktuationer.

2.5 Inlåning relaterad till marginalsäkerheter

Posten avser motparters inlåning i ett läge där marknadsvärdet av de säkerheter som motparten ställt underskrider det fastställda gränsvärdet.

3. Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet

Den 31 december 2024 hade Finlands Bank inga övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet. Vid utgången av 2023 uppgick posten till 6,1 miljoner euro och bestod av säkerheter relaterade till valutaswappar.

4. Skulder i euro till övriga hemmahörande i euroområdet

I posten ingår skulder i euro till den offentliga sektorn (5 450,0 mn euro) och andra än kassakravspflichtiga finansinstitut (30,0 mn euro).

5. Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet

Här upptas saldona på konton i Finlands Bank som innehas av internationella organisationer och banker och finansinstitut utanför euroområdet (4 950,0 mn euro).

6. Skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet

Den 31 december 2024 hade Finlands Bank inga skulder i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet.

7. Skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet

Den 31 december 2024 hade Finlands Bank inga skulder i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet.

8. Motpost till särskilda dragningsrätter som tilldelats av IMF

I denna post redovisas Finlands Banks skuld motsvarande de särskilda dragningsrätterna (jfr motsvarande post på tillgångssidan i balansräkningen). Till en början var de särskilda dragningsrätterna och deras motpost lika stora. Till följd av SDR-handel var fordringarna relaterade till särskilda dragningsrätter vid slutet av 2024 större än motposten på skuldsidan. Motposten på skuldsidan uppgår till 3 500,0 miljoner SDR. I balansräkningen redovisas posten i euro och värderad till kursen den 31 december 2024 (4 390,4 miljoner euro).

9. Skulder inom Eurosystemet

Skulder och fordringar inom Eurosystemet specificeras i noten till posten "Fordringar inom Eurosystemet" på tillgångssidan i balansräkningen.

10. Övriga skulder

Posten består av upplupna kostnader och förutbetalda intäkter samt leverantörsskulder och övriga skulder. Till upplupna kostnader och förutbetalda intäkter hänförs bland annat resultatreglerande poster som ska redovisas i samband med bokslutet och ränteskulder för repor. Under övriga skulder upptas bland annat skulder relaterade till mervärdesskatteredovisningar och förskotts innehållningar.

Övriga skulder (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	71,5	29,2	42,3
Leverantörsskulder	–	1,2	-1,2
Övriga skulder	1,8	1,6	0,2
Summa	73,3	32,1	41,3

11. Värderingskonton

Här redovisas realiserade värderingsvinster på grund av marknadsvärdering av valutaposter och värdepapper. I posten ingår också uppskrivningar av markområden och byggnader samt värderingsdifferenser beroende på ändrad redovisningspraxis 1999.

Värderingskonton (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Guld	3 185,1	2 555,6	629,5
Valuta:			
USD	990,3	703,3	287,0
GBP	77,6	41,0	36,7
JPY	–	–	–
SDR	36,5	5,5	31,0
Andra valutor	0,2	0,2	-0,0
Värdepapper	11,3	32,3	-21,0
Andelar i investeringsfonder	433,3	271,7	161,6
Övriga uppskrivningar	118,1	118,1	–
Summa	4 852,4	3 727,7	1 124,8

12. Avsättningar

Avsättningar (mn euro)	Summa avsättningar 31.12.2022	Förändring av avsättningar 2023	Summa avsättningar 31.12.2023	Förändring av avsättningar 2024	Summa avsättningar 31.12.2024
Avsättningar för kurs- och prisrisker	1 021	140	1 161	454	1 615
Generell avsättning	1 898	-1 112	786	-786	–
Avsättning för realvärde	1 603	–	1 603	-241	1 362
Pensionsavsättning	573	14	587	15	602
Avsättning för kreditrisker relaterade till penningpolitiska transaktioner	–	1	1	-1	–
Summa	5 095	-958	4 137	-558	3 579

12.1 Riskavsättningar

Enligt 20 § i lagen om Finlands Bank kan avsättningar göras i bokslutet, om detta är nödvändigt för att trygga realvärdet av bankens fonder eller för att utjämna sådana variationer i resultatet som orsakas av förändringar i valutakurserna eller marknadspriserna på värdepapper. Riskavsättningarna uppgick vid slutet av 2024 till 2 676,8 miljoner euro. Dessa avsättningar består av avsättning för realvärde samt avsättning för kurs- och prisrisker.

12.2 Övriga avsättningar

I posten "Övriga avsättningar" ingår Finlands Banks pensionsavsättning som gjorts för täckning av bankens pensionsåtagande. Finlands Banks pensionsåtagande uppgår sammanlagt till 593,6 miljoner euro, och det är täckt till 101,4 %, vilket motsvarar 601,9 miljoner euro. Förändringen av pensionsavsättningen under räkenskapsåret utgörs av upplösning av uppskrivningsfonden, -0,4 miljoner euro, och av pensionsfondens vinst, 15,7 miljoner euro. Vid slutet av 2024 hade fastigheter till ett värde av 7,3 miljoner euro reserverats som täckning för pensionsavsättningen (se "Övriga tillgångar" i noterna till balansräkningen). Inga tillgångar har reserverats för täckning av återstoden av pensionsavsättningen (594,7 mn euro), utan den förvaltas som en del av bankens finansiella tillgångar.

År 2023 ansåg ECB-rådet på basis av nedskrivningsprövningarna av PEPP-CORP-värdepapperen det vara befogat att skapa en buffert på sammanlagt 42,9 miljoner euro för att täcka kreditrisker i de penningpolitiska transaktionerna. I enlighet med artikel 32.4 i stadgan för ECBS och ECB finansierades avsättningen av samtliga nationella centralbanker i euroområdet i förhållande till deras andelar i fördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital. Finlands Bank gjorde en avsättning motsvarande sin andel, som utgjorde 0,8 miljoner euro eller 1,82209 % av den totala avsättningen. I bokslutet 2024 upplöstes den avsättning för kreditrisker relaterade till penningpolitiska transaktioner som ingått i övriga avsättningar.

13. Kapital och reserver

Här ingår bankens grundfond och reservfond. Om bankens bokslut uppvisar förlust ska denna enligt 21 § i lagen om Finlands Bank täckas med medel ur reservfonden. Till den del reservfonden inte räcker för ändamålet kan förlusten tills vidare lämnas utan täckning. De följande årens vinst ska i första hand användas till att täcka förluster som lämnats utan täckning.

Kapital och reserver (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Grundfond	840,9	840,9	-
Reservfond	2 100,0	2 100,0	-
Summa	2 940,9	2 940,9	-

14. Årets resultat

Resultatet för räkenskapsåret 2024 blev 0,00 euro.

Åtaganden utanför balansräkningen

Åtaganden utanför balansräkningen (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023
Räntefuturkontrakt		
Det nominella värdet av köpkontrakt	449,4	526,8
Det nominella värdet av säljkontrakt	-	-1 150,2
Marknadsvärde av FX-kontrakt	-12,9	10,6
Placeringsåtaganden i fastighetsfonder	-	30,0
Värdepapperslån	30,7	79,2

Den 31 december 2024 hänförde sig -18,7 miljoner euro av FX-swapparnas marknadsvärde till säkring av valutakursrisken.

I enlighet med ECB-rådets beslut ställer Finlands Bank värdepapper som innehas i penningpolitiska syften till förfogande för utlåning Dessutom ställer Finlands Bank till förfogande för utlåning också värdepapper som ingår i bankens investeringsportfölj. Värdepapperslånetransaktioner utan kontant säkerhet redovisas vid årets slut på konton utanför balansräkningen.²¹ Den 31 december 2024 uppgick det utestående beloppet av värdepapperslånetransaktioner till 30,7 miljoner euro (79,2 mn euro 31.12.2023).

-
- 1) Den 27 oktober 2022 beslutade ECB-rådet att räntan för TLTRO III-transaktioner från den 23 november 2022 fram till och med förfalldagen eller dagen för förtida återbetalning för respektive utestående TLTRO III-transaktion kommer att vara indexerad till ECB:s tillämpliga genomsnittliga styrräntor för denna period.
 - 2) Se [pressmeddelandet 15.6.2023](#) om ECB-rådets beslut.
 - 3) Se [pressmeddelandet 14.12.2023](#) om ECB-rådets beslut.
 - 4) För PEPP-programmet redogörs mer ingående på [ECB:s webbplats](#).
 - 5) Marknadsvärdena är riktgivande och beräknas på marknadspriser. Om ett marknadspris inte finns att tillgå, beräknas marknadsvärdet med hjälp av Eurosystemets interna modeller.
 - 6) Enligt redovisningspraxis för utgivning av eurosedlar i Eurosystemet tilldelas ECB 8 % av det totala värdet av utelöpande eurosedlar månatligen. Den återstående andelen på 92 % tilldelas de nationella centralbankerna likaså månatligen så att respektive centralbank i sin balansräkning upptar en andel av de utelöpande eurosedlar som motsvarar bankens inbetalda andel av ECB:s kapital. Differensen mellan värdet på eurosedlar som tilldelats de nationella centralbankerna enligt denna praxis och värdet på utelöpande eurosedlar redovisas i posten ”Nettofordringar relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet” eller ”Nettoskulder relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet”.
 - 7) Kontant säkerhet som ställts vid värdepapperslånetransaktioner redovisas i balansräkningen (se 3 ”Övriga skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet” och 5 ”Skulder i euro till hemmahörande utanför euroområdet” i noterna till skulderna).

Noter till resultaträkningen

31.12.2024

ECB-rådet inledde sänkningen av styrräntorna i juni 2024. Räntorna sänktes sammanlagt fyra gånger under året. Räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna sjönk från 4,5 % till 3,15 % och genomsnittsräntan var 4,13 %. Inlåningsräntan sjönk från 4,0 % till 3,0 % och genomsnittsräntan var 3,73 %. Nedgången i räntorna minskade Finlands Banks räntekostnader, men ränteintäkterna sjönk i motsvarande mån och Finlands Banks räntenetto för 2024 var negativt.

1. Ränteintäkter

Ränteintäkterna från hemmahörande utanför och i euroområdet uppgick till totalt 3 210,3 miljoner euro. Av detta utgjorde 471,5 miljoner euro ränteintäkter i utländsk valuta och 2 738,8 miljoner euro ränteintäkter i euro.

Räntan på ECBS-poster, dvs. fordran på ECB motsvarande överföring av valutareserver, skulden och fordran för ECB:s sedelandel, tilldelningen enligt kapitalfördelningsnyckeln och den åtföljande justeringen samt TARGET-saldona motsvarar räntan i de huvudsakliga refinansieringstransaktionerna. Under 2024 inflöt på dessa totalt 1 993,0 miljoner euro i ränteintäkter.

Ränteintäkter i utländsk valuta från hemmahörande utanför euroområdet (mn euro)	2024	2023	Förändring
Ränteintäkter från räntebärande värdepapper	210,2	199,8	10,4
Intäkter från diskonteringsinstrument	4,4	1,5	2,9
Ränteintäkter från banktillgodohavanden	0,1	0,8	-0,6
Utdelningar på fondandelar	25,3	28,7	-3,4
Ränteintäkter från IMF-poster	203,4	197,9	5,5
Övriga ränteintäkter	15,2	10,1	5,1
Summa	458,6	438,7	19,9

Ränteintäkter i utländsk valuta från hemmahörande i euroområdet (mn euro)	2024	2023	Förändring
Ränteintäkter från räntebärande värdepapper	6,3	5,0	1,3
Ränteintäkter från banktillgodohavanden	1,6	0,8	0,9
Övriga ränteintäkter	4,9	2,5	2,5
Summa	12,9	8,3	4,6

Ränteintäkter i euro från hemmahörande i euroområdet (mn euro)	2024	2023	Förändring
Utdelningar på fondandelar	4,8	4,5	0,4
Ränteintäkter från ECBS-poster	1 993,0	2 392,0	-398,9
Ränteintäkter från penningpolitisk utlåning	45,7	416,4	-370,7
Ränteintäkter från penningpolitiska värdepapper	694,2	618,1	76,1
Övriga ränteintäkter	1,0	2,1	-1,1
Summa	2 738,8	3 433,0	-694,3

Summa ränteintäkter (mn euro)	2024	2023	Förändring
Ränteintäkter i utländsk valuta från hemmahörande utanför euroområdet	458,6	438,7	19,9
Ränteintäkter i utländsk valuta från hemmahörande i euroområdet	12,9	8,3	4,6
Ränteintäkter i euro från hemmahörande i euroområdet	2 738,8	3 433,0	-694,3
Summa	3 210,3	3 880,1	-669,8

2. Räntekostnader

Räntekostnaderna till hemmahörande utanför och i euroområdet uppgick till totalt 4 318,1 miljoner euro. Av detta bestod merparten, 3 696,8 miljoner euro, av räntekostnader för affärsbankernas inlåning i Finlands Bank. Räntekostnaderna i utländsk valuta utgjorde totalt 188,8 miljoner euro.

Räntekostnader i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet (mn euro)	2024	2023	Förändring
Räntekostnader för IMF-poster	-166,5	-164,1	-2,4
Övriga räntekostnader	-0,0	-0,0	0,0
Summa	-166,5	-164,1	-2,3

Räntekostnader i euro till hemmahörande utanför euroområdet (mn euro)	2024	2023	Förändring
Räntekostnader för inlåning	-127,2	-162,3	35,1
Övriga räntekostnader	-3,8	-4,4	0,6
Summa	-131,0	-166,7	35,7

Räntekostnader i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet (mn euro)	2024	2023	Förändring
Övriga räntekostnader	-22,3	-15,3	-7,1
Summa	-22,3	-15,3	-7,1

Räntekostnader i euro till hemmahörande i euroområdet (mn euro)	2024	2023	Förändring
Räntekostnader för penningpolitisk inlåning	-3 696,8	-4 472,2	775,4
Räntekostnader för ECBS-skulder	–	-0,9	0,9
Räntekostnader för icke-penningpolitisk inlåning	-297,3	-100,8	-196,5
Övriga räntekostnader	-4,1	-4,0	-0,1
Summa	-3 998,3	-4 577,9	579,6

Summa räntekostnader (mn euro)	2024	2023	Förändring
Räntekostnader i utländsk valuta till hemmahörande utanför euroområdet	-166,5	-164,1	-2,3
Räntekostnader i euro till hemmahörande utanför euroområdet	-131,0	-166,7	35,7
Räntekostnader i utländsk valuta till hemmahörande i euroområdet	-22,3	-15,3	-7,1
Räntekostnader i euro till hemmahörande i euroområdet	-3 998,3	-4 577,9	579,6
Summa	-4 318,1	-4 924,0	605,9

3. Räntenetto

Räntenetto (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Ränteintäkter			
Ränteintäkter från finansiella tillgångar	477,4	453,6	23,8
Ränteintäkter från penningpolitiska poster	739,9	1 034,5	-294,6
Ränteintäkter från fordringar på ECBS	1 993,0	2 392,0	-398,9
Summa	3 210,3	3 880,1	-669,8
Räntekostnader			
Räntekostnader för finansiella tillgångar	-196,7	-187,9	-8,8
Räntekostnader för icke-penningpolitisk inlåning	-424,5	-263,1	-161,5

Räntenetto (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023	Förändring
Räntekostnader för penningpolitiska poster	-3 696,8	-4 472,2	775,4
Räntekostnader för skulder till ECBS	–	-0,9	0,9
Summa	-4 318,1	-4 924,0	605,9
RÄNTENETTO	-1 107,8	-1 044,0	-63,8

4. Valutakursdifferenser

Posten innehåller realiserade valutakursvinster och valutakursförluster från försäljning av poster i utländsk valuta. År 2024 redovisades sådana vinster till ett belopp av 435 miljoner euro.

5. Prisdifferenser på värdepapper

Här ingår realiserade vinster och förluster från försäljning av värdepapper. År 2024 realiserades en vinst på 89,2 miljoner euro för försäljning av värdepapper.

6. Värderingsförluster på valutor och värdepapper

Posten innehåller värderingsförluster på valutor och värdepapper. Varje värdepappersslag och valuta särredovisas i bokföringen. År 2024 sjönk japanska yenkursen och värderingsförluster på 28,4 miljoner euro redovisades på yen i samband med valutavärderingen. I värderingsförluster på värdepapper redovisades sammanlagt 43,8 miljoner euro.

7. Förändring av avsättningar för valutakurs- och prISRISKER

De realiserade nettovinsterna till följd av valutakursdifferenser och prisdifferenser, sammanlagt 454,1 miljoner euro, avsattes för valutakurs- och prISRISKER i enlighet med redovisningsprinciperna. Avsättningarna har specificerats i noterna till skulderna.

8. Avgifts- och provisionsnetto

I posten ingår avgifter och provisioner som hänför sig till investeringsverksamheten.

9. Nettoresultat av sammanläggning av monetära inkomster

Monetära inkomster (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023
Finlands Banks inbetalda monetära inkomster till poolen	643,5	709,2
Finlands Banks andel av monetära inkomster enligt kapitalfördelningsnyckeln	818,0	742,7
Nettoresultat av sammanläggning av monetära inkomster enligt kapitalfördelningsnyckeln	174,5	33,5
Justeringar av monetära inkomster tilldelade under tidigare år	-1,0	-0,2
Andel av avsättning för kreditrisker relaterade till penningpolitiska transaktioner	0,8	-0,8
Summa	174,3	32,5

I posten ingår nettoresultatet av sammanläggningen av monetära inkomster för 2024, vilket utgör en intäkt på 174,5 miljoner euro (2023: en intäkt på 33,5 miljoner euro). I posten ingår också Finlands Banks andel av den realiserade förlusten som hänför sig till företagssaneringen av en emittent 2024. Denna emittents värdepapper ingick i CSPP-portföljen och PEPP-programmets värdepappersportfölj hos en centralbank i Eurosystemet.

I posten ingår dessutom justeringar av de monetära inkomsterna för 2023 till ett värde av 1,0 miljoner euro, som täcktes genom en delvis upplösning av Finlands Banks andel, 0,8 miljoner euro, av den avsättning för kreditrisker i Eurosystemets penningpolitiska transaktioner som gjordes i bokslutet för 2023 (se 12 ”Avsättningar” i noterna till balansräkningen).

De monetära inkomsterna för varje nationell centralbank i Eurosystemet beräknas på de årliga intäkterna av de reserverade tillgångar som centralbanken håller som motvärden till skuldbasen. Ränta som ska betalats på poster som ingår i skuldbasen ska avräknas från nettoandelen av de monetära inkomsterna. Om den nationella centralbankens reserverade tillgångar överstiger eller understiger värdet av bankens skuldbas, kompenseras skillnaden med den senaste tillgängliga räntan för Eurosystemets huvudsakliga refinansieringstransaktioner.

I följande tabell specificeras posterna i de reserverade tillgångarna och skuldbasen samt den ränta som tillämpas på dem.

Reserverade tillgångar	Tillämplig ränta	Skuldbas	Tillämplig ränta
Guldreserverna i förhållande till centralbankens andel av fördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital	0 %	Utelöpande sedlar	Tillämpas inte
Fordringar inom Eurosystemet motsvarande överföring av valutareserver till ECB (exklusive guld)	Räntan i Eurosystemets huvudsakliga refinansierings-transaktioner	Skulder i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterade till penningpolitiska transaktioner	Genererad avkastning
Utlåning i euro till kreditinstitut i euroområdet relaterad till penningpolitiska transaktioner	Genererad avkastning	Nettoskulder härrörande från saldon på TARGET-konton*	Räntan i Eurosystemets huvudsakliga refinansierings-transaktioner
PSPP - offentliga värdepapper och PEPP - offentliga värdepapper	Räntan i Eurosystemets huvudsakliga refinansierings-transaktioner		
SMP, CBPP3, PSPP - värdepapper utgivna av multinationella institut, CSPP och PEPP (exklusive PEPP - offentliga värdepapper)	Genererad avkastning		

Reserverade tillgångar	Tillämplig ränta	Skuldbas	Tillämplig ränta
Fordringar på centralbanker utanför euroområdet relaterade till likviditetstillförande transaktioner	Upplupna ränteintäkter (enligt prestationsprincipen)		
Upplupen kupongränta på nedskrivna penningpolitiska värdepapper för vilka avkastningen och riskerna fördelas fullt ut	Tillämpas inte		
Nettofordringar inom Eurosystemet relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet*	Räntan i Eurosystemets huvudsakliga refinansierings-transaktioner		
Upplupen ränta på penningpolitiska tillgångar med en löptid på minst ett år	Tillämpas inte		

* Beroende på nationell centralbank kan dessa komponenter antingen vara öronmärkta tillgångar eller ingå i skuldbasen.

Eurosystemets sammanräknade monetära inkomster fördelas på de nationella centralbankerna enligt kapitalfördelningsnyckeln för ECB:s tecknade kapital. Finlands Banks nettoandel är lika med de monetära inkomster som banken betalat in till poolen (643,5 miljoner euro) minus Finlands Banks andel av de monetära inkomsterna enligt fördelningsnyckeln (818,0 miljoner euro).

10. Andel av ECB:s vinst

ECB delade inte ut någon vinst för räkenskapsåren 2023 och 2024.

11. Intäkter från övriga stamaktier och andelar

I posten ingår utdelningar från BIS-aktier för 4,9 miljoner euro.

12. Övriga intäkter

I posten ingår 42,8 miljoner euro i Finansinspektionens intäkter. Vidare ingår 5,0 miljoner euro i fastighetsintäkter samt expeditionsavgifter och provisioner.

13. Personalkostnader

Personalkostnader (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023
Löner och arvoden	54,1	51,3
Arbetsgivarersättningar till pensionsfonden	10,5	10,1
Övriga lönebikostnader	3,1	4,0
Summa	67,8	65,4

Medelantal anställda	2024 Anställda	2023 Anställda
Finlands Bank	378	373
Finansinspektionen	251	243
Summa	629	616

Direktionsmedlemmarnas grundlöner (euro)	2024
Olli Rehn ¹	277 978
Marja Nykänen	274 356
Tuomas Välimäki	226 796
Summa	779 130

1) Tjänstledig under 23.9.2023 - 30.1.2024.

Till direktionsmedlemmarna utbetalades totalt 46 074,18 euro i naturaförmåner (lunchförmån, telefonförmån och bilförmån).

Bestämmelser om pensionsskyddet för Finlands Banks tjänstemän finns i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016). En direktionsmedlem kan efter avslutad mandatperiod få ersättning för inkomstbortfall, om personen till följd av karensbestämmelsen inte kan ta emot annat arbete eller pensionen från Finlands Bank är lägre än ersättningen för inkomstbortfall. Den fulla ersättningen för inkomstbortfall är 60 % av lönen och den betalas i ett år, efter samordning med pensionen från Finlands Bank, så att dessa tillsammans begränsas till högst 60 % av lönen.

14. Avgift till pensionsfonden

Med bankfullmäktiges godkännande betalade Finlands Bank in en pensionsfondsavgift på 10 miljoner euro till pensionsfonden.

15. Administrationskostnader

Administrationskostnader (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023
Materielkostnader	0,5	0,5
Kostnader för maskiner och inventarier	9,4	8,4
Kostnader för fastigheter	10,3	10,2
Personalrelaterade kostnader	3,4	3,3
Kostnader för köpta tjänster	17,4	16,3
Övriga administrationskostnader	2,7	3,2
Summa	43,7	42,1

Här redovisas hyror, möteskostnader, PR-kostnader, kostnader för köpta tjänster och kontorsartiklar. Som administrationskostnader redovisas också kostnaderna för utbildning, tjänsteresor och rekrytering.

16. Avskrivningar av anläggningstillgångar

Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar (mn euro)	31.12.2024	31.12.2023
Byggnader	4,2	4,0
Maskiner och inventarier	3,0	2,9
It-system	3,7	3,1
Summa	10,9	10,1

17. Kostnader för anskaffning av sedlar

Kostnaderna för anskaffning av sedlar var 5,8 miljoner euro.

18. Övriga kostnader

Största delen av övriga kostnader hänför sig till indrivningskostnader, kurs- och avrundningsdifferenser samt andra liknande kostnader.

19. Pensionsfondens intäkter

Här redovisas Finlands Banks och Finansinspektionens arbetsgivarandelar och arbetstagarnas andel av premieinkomsten, sammanlagt 14,7 miljoner euro, samt avgiften till pensionsfonden på 10 miljoner euro. Posten innehåller dessutom 24,0 miljoner euro i intäkter från pensionsfondens investeringsverksamhet samt 2,0 miljoner euro i fastighetsintäkter.

20. Pensionsfondens kostnader

I posten ingår utbetalda pensioner, 33,0 miljoner euro, förvaltningskostnader och avskrivningar av pensionsfondens anläggningstillgångar.

21. Förändring av avsättningar

I posten redovisas 786 miljoner euro i upplösning av den generella avsättningen och 241 miljoner euro i upplösning av avsättningen för att trygga realvärdet av eget kapital. Alla avsättningar har specificerats i noterna till skulderna.

22. Årets resultat

Resultatet för räkenskapsåret 2024 blev 0,00 euro.

Händelser efter balansdagen

Den 13 mars 2024 beslutade ECB-rådet om ett antal principer som ska styra genomförandet av penningpolitiken i framtiden. Rådet beslutade också att, bland andra nyckelparametrar, fortsätta att styra den penningpolitiska hållningen genom räntan på inlåningsfaciliteten. Samtidigt beslutade ECB-rådet att räntan på inlåningsfaciliteten från och med den 1 januari 2025 ska ligga till grund för beräkningen av avkastning på i) TARGET-fordringar/TARGET-skulder, ii) fordringar/skulder relaterade till tilldelningen av eurosedlar inom Eurosystemet och iii) fordringar motsvarande överföringen av valutareserver.

Bokslutsbilagor

31.12.2024

Mn euro	31.12.2024	31.12.2023
Aktier och andelar, nominellt värde		
Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) ¹	22,4 (1,96 %)	22,4 (1,96 %)
Bostadsaktier	0,2	0,2
Övriga aktier och andelar	0,0	0,0
Summa	22,6	22,6
Kalkylmässig andel av värdepapperscentralens fond	0,3	0,3
Pensionsåtaganden		
Finlands Banks pensionsåtaganden ²	593,6	593,5
– därav täckt genom avsättningar	601,9	586,6

¹ Inom parentes Finlands Banks relativa ägarandel av utelöpande BIS-aktier.

² Siffran för 2023 inkl. indexhöjningen av pensioner och fribrev 1.1.2024.

Finlands Banks fastigheter

Fastighet	Adress	Byggnadsår	Volym ca m ³
Helsingfors	Fredsgatan 16	1883/1961/2006	52 108
	Fredsgatan 19	1954/1981	40 487
	Snellmansgatan 6 ¹	1857/1892/2001	23 600
	Snellmansgatan 2 ¹	1901/2003	3 225
	Ramsöuddsvägen 34	1920/1983/1998	4 371
Vanda	Säkerhetsdalsvägen 1	1979	334 243
Enare	Saariseläntie 9	1968/1976/1998	6 100

¹ Överfört till Finlands Banks pensionsfond 1.1.2002.